TAM ORTA (11 İLLİK) TƏHSİL SƏVİYYƏSİ ÜZRƏ 9 MART 2026-CI İL TARİXİNDƏ KEÇİRİLƏN BURAXILIŞ İMTAHANINDA İSTİFADƏ EDİLƏN TAPŞIRIQLARIN İZAHI

English

Listen to the passage and answer questions 1 – 6.

Mostar is the main city of Bosnia and Herzegovina. The people of Mostar are known for their hospitality and generosity. Whether you're attending a local festival in the city or enjoying a cup of coffee at a local café, you can feel the warmth and friendliness of the people.

The city is known for its historical site Stari Most. The treasure of Mostar, Stari Most is a 16th century Ottoman-style bridge that connects the two sides of the city. This extraordinary bridge was designed by the student of the famous architect Mimar Sinan. It has been the symbol of the city for over 400 years. The city even took its name from the bridge keepers of Stari Most. They were called "Mostari". The bridge was destroyed during the Bosnian War and rebuilt in 2004.

The world's oldest diving competition takes place every year at this place. Young men jump from this bridge into the river. It shows that they are ready for the adult life. The bridge is one of the main tourist attractions of the city. The streets surrounding the bridge are lively and filled with restaurants, cafes and shops.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Which statement is true according to the passage?

A) The city Mostar took its name from the bridge keepers.
B) The people of Mostar are considered cold and unfriendly.
C) Diving competition takes place in Mostar every month.
D) The bridge Stari Most was built in western style.
E) The neighbourhood of the bridge is known for its quietness.

Alt-standart:10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir və mətnə əsasən düzgün fikri seçmək tələb olunur. Verilən fikirlərdən* ***"The neighbourhood of the bridge is known for its quietness"*** *fikri doğru deyil, çünki körpünün ətrafı sakit deyildi.* ***"The bridge Stari Most was built in western style"*** *doğru deyil, çünki Stari Most qərb üslubunda deyil, Osmanlı üslubunda tikilmişdir.* ***"The people of Mostar are considered cold and unfriendly"*** *fikri də doğru deyildir, çünki Mostar əhalisi soyuqqanlı və qeyri-səmimi deyil, əksinə istiqanlı və səmimi hesab olunur.* ***"Diving competition took place in Mostar every month"*** *fikri də doğru deyil, çünki suya dalma yarışması hər ay deyil hər il keçirilir.* ***"The city of Mostar took its name from the bridge keepers"*** *fikri isə* ***doğru cavabdır,*** *çünki mətnə əsasən Mostar şəhəri adını körpü gözətçilərindən götürmüşdür.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

The passage is mainly about … .

A) the oldest diving competition
B) a historical site of Mostar
C) the hospitality of Mostar people
D) the bridge keepers of Stari Most
E) tourist attractions in Mostar

Alt-standart: 7-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada mətndə əsasən nədən bəhs olunduğu soruşulur. Burada verilmiş* ***"the oldest diving competition"***, ***"tourist attractions in Mostar"***, ***"the bridge keepers of Stari Most"*** *və* ***"the hospitality of Mostar people"*** *fikirləri barədə mətndə məlumat verilsə də, mətn əsasən* ***"Mostar şəhərinin tarixi məkanı"*** *haqqındadır. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı "a historical site of Mostar"*** *olan bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

Stari Most … .

1. was designed by Mimar Sinan
2. was destroyed during the Bosnian War
3. has lately become the symbol of the city
4. was reconstructed in 2004

A) 1, 4 B) 1, 2 C) 1, 3 D) 3, 4 E) 2, 4

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah*: Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümləni düzgün tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümlə mətndə* ***"was designed by Mimar Sinan" (Stari Most memar Sinan tərəfindən dizayn edilmişdir), "has lately become the symbol of the city" (Stari Most son vaxtlarda şəhərin rəmzinə çevrilib)*** *mətnə əsasən yalnışdır və digər verilən iki fikir isə* ***"was destroyed during the Bosnian War" (Stari Most Bosniya müharibəsi zamanı dağıdılıb), "was reconstructed in 2004" (Stari Most 2004-cü ildə***

yenidən inşa edilib) *bəndləri cümləni tamamlayır. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *1,3-cü bəndlər deyil, 2,4-cü bəndlərdir.*

Fulfil the tasks number 4 – 6 in the “Answer sheets”.

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Write the correct answer to the question according to the passage.

What does Stari Most, the treasure of Mostar, connect?

Alt-standart: 6-1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Verilmiş suala doğru cavab ***“the two sides of the city” (Mostar şəhərinin incisi Stari Most, şəhərin hər iki tərəfini birləşdirir)*** cümləsi ilə cavablandırılmalıdır.

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

Young men jump from the bridge into the river to show that they are … .

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş cümləni dinləmə mətninə əsasən tamamlamaq tələb olunur.* **Bu natamam cümlə mətndə *“Young men jump from the bridge into the river to show that they are ready for the adult life” (Gənc adamlar körpüdən çaya tullanmaqla özlərinin yetkin həyata hazır olduqlarını nümayiş etdirirlər)*** *kimi verilmişdir. Buna görə də test tapşırığının* ***doğru cavabı “ready for the adult life”*** *fikridir.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Write one adjective from the passage that describes the word “*festival*”.

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş* ***“festival”*** *ismini təsvir edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndə verilmiş* ***“Whether you’re attending a local festival in the city or enjoying a cup of coffee at a local café, you can feel the warmth and friendliness of the people”*** *cümləsinə əsasən, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“**local**” sifətidir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Which sentences ***can’t*** be changed into the Passive Voice?

1. Alice went to the park to read a book.
2. Bazarduzu is the highest peak in Azerbaijan.
3. The teacher assessed the presentations about Shakespeare.
4. Sally saw two deer in the National Park yesterday.

A) 2, 3 B) 3, 4 C) 1, 2
D) 2, 4 E) 1, 4

Alt-standart: 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: Məchul növ

İzah: *Bu test tapşırığında məchul növə çevrilə bilməyən cümlələri tapmaq tələb olunur. Xəbəri təsirsiz feillərlə ifadə olunan* ***“The teacher assessed the presentations about Shakespeare”*** *və “**Sally saw two deer in the National Park yesterday**” cümlələrində tamamlıq olduğu üçün, onları Məchul növə çevirmək mümkündür. Məchul növə çevrilə bilməyən cümlələr “**Alice went to the park to read a book**” və* ***“Bazarduzu is the highest peak in Azerbaijan”*** *cümlələridir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

My niece … speak French, but my nephew … .

A) can, isn’t able B) can’t, can’t
C) can, can D) is able, can’t
E) can, can’t

Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Feil. Modal feillər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feil ilə tamamlamaq tələb olunur. Bəndlərdə verilən* ***“is able”*** *və* ***“isn’t able”*** *modal feil kimi özündən sonra “**to**” hissəcikli məsdər tələb etdiyinə görə doğru cavab ola bilməz, cümlədə verilən* ***“but”*** *ziddiyyət bildirən bağlayıcıları olduğu üçün bəndlərdə verilən* ***“can, can”*** *və* ***“can’t, can’t”*** *modal feilləri cümləni məntiqi cəhətdən düzgün tamamlamadığı üçün yanlışdır.* ***“can”*** *və* ***“can’t”*** *modal feilləri həm qrammatik, həm də məntiqi cəhətdən uyğun gəldiyi üçün test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Choose the correct interrogative sentence.

A) How many documents did you sign?
B) How many documents you signed?
C) How many documents did you signed?
D) How many documents did signed you?
E) How many documents you did signed?

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sual cümlələri
İzah: *Verilən test tapşırığında düzgün sual cümləsini müəyyən edib tamamlamaq tələb olunur. Tamamlığın təyininə verilən sualda söz sırası belə olmalıdır:* ***sual sözü + isim + köməkçi feil + mübtəda + əsas feil (+ zərflik)****. Odur ki,* ***"How many documents did you sign?"*** *sual cümləsi bu testin* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı
Choose the correct option.
The supervisor ... the engineers to launch their projects by Friday.
1. expected
2. let
3. made
4. asked

A) 2, 3 B) 1, 2 C) 1, 4 D) 1, 3 E) 2, 4
Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin şəxssiz formaları. Mürəkkəb tamamlıq
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni feilin müvafiq forması ilə tamamlamaq tələb olunur.* ***Let və make*** *feillərindən sonra mürəkkəb tamamlığın tərkibindəki məsdər* ***"to"*** *hissəəciksiz işləndiyi üçün* ***"the engineers to launch"*** *ifadəsi doğru cavab deyil. Lakin "****expect"*** *və* ***"ask"*** *feillərindən sonra məsdər* ***"to"*** *hissəciyi tələb etdiyi üçün,* ***expected*** *və* ***asked*** *feilləri olan bənd düzgün cavabdır.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı
Choose the line of compound nouns.
A) kilogram, bookshelf, information
B) shoemaker, mindset, snowdrop
C) postman, darkness, bathroom
D) gentleman, playground, agreement
E) airmail, seamen, brotherhood
Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: İsim
İzah: *Bu test tapşırığında mürəkkəb isimlərin verilmiş olduğu bəndi seçmək tələb olunur.* ***"information, darkness, agreement, brotherhood****" isimləri düzəltmə olduğu üçün həmin sözlərin qeyd olunduğu bəndlər doğru cavab deyil. Yalnız* ***"shoemaker, mindset, snowdrop"*** *bəndindəki isimlər quruluşca mürəkkəbdir. Ona görə də test tapşırığının* ***doğru cavabı "shoemaker, landscape, snowdrop"*** *isimlərinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı
Choose the correct option.
The professor talked ... his colleague ... his students.
A) with, in B) to, – C) to, about
D) –, of E) by, at
Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sözönü
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə buraxılmış sözönüləri əlavə etməklə cümlələri tamamlamaq tələb olunur. Verilən cümlələrdə* ***"to talk to somebody about somebody or something"*** *ifadələri düzgün olduğu üçün* ***doğru cavab "to, about"*** *olan bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı
Choose the correct option.
The girl looked at ... in the mirror.
A) herself B) myself C) ourselves
D) themselves E) himself
Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Əvəzlik
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə boşluğu müvafiq əvəzliklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə əsasən cümlənin mübtədasının 3-cü şəxsin təkində olan* ***"the girl"*** *olmasına diqqət etmək lazımdır.* ***"Myself" "ourselves" "himself"*** *və* ***"themselves"*** *əvəzlikləri cümlənin mübtədası ilə uyğun gəlmədiyi üçün yanlış cavablardır.* ***Doğru cavab*** *mübtədaya* ***(the girl)*** *uyğun olan qayıdış əvəzliyi "****herself****"olan bənddir.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı
Match the words to their definitions.
1. to bother
2. to trust
3. to alter

a. to believe that somebody is honest and good
b. to make something different in some way
c. to annoy or worry somebody

A) 1 – c, 2 – a, 3 – b B) 1 – a, 2 – b, 3 – c
C) 1 – b, 2 – c, 3 – a D) 1 – b, 2 – a, 3 – c
E) 1 – c, 2 – b, 3 – a
Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Sözün mənası
İzah: *Bu test tapşırığında verilən sözləri izahlara uyğun şəkildə qruplaşdırmaq tələb olunur.* ***"To bother" (narahat etmək)*** *sözünün mənası* ***"to annoy or worry somebody", "to trust" (güvənmək, inanmaq) – "to believe that somebody is honest and good"*** *və* ***"to alter" (dəyişmək) –"to make something different in some way"*** *mənasını daşıdığı üçün* ***düzgün cavab*** *1 – c, 2 – a, 3 – b olan bənddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Complete the sentence.

Do you know when … his morning exercises?

A) has he done B) he does C) does he do
D) does he E) he has done

Alt-standart: 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır

Bölmə: Cümlə tamamlama

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlədə buraxılmış cümlə üzvünü əlavə etməklə cümləni tamamlamaq tələb olunur. Bəndlərdə* **“has he done, does he do, does he, he has done**” *ifadələrində müvafiq olaraq sual cümlə quruluşu və The Present Perfect (İndiki Bitmiş zaman forması) olduğu üçün yanlış cavablardır.* ***Doğru cavab*** *söz sırasının düzgün olduğu “***he does”** *bəndidir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Make up a sentence.

1. salad
2. the girls
3. twenty minutes
4. have been making
5. for
6. in the kitchen

A) 1, 4, 5, 2, 3, 6 B) 1, 5, 4, 3, 2, 6
C) 4, 3, 2, 5, 6, 1 D) 2, 4, 1, 6, 5, 3
E) 2, 4, 6, 1, 3, 5

Alt-standart: 5-4.1.1. Verilmiş sözləri məna və qrammatik cəhətdən əlaqələndirərək cümlələr qurur.

Bölmə: Cümlə düzəltmə

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri müvafiq ardıcıllıqla düzməklə cümlə qurmaq tələb olunur. İngilis dilinin söz sırasnı nəzərə alaraq, verilmiş sözləri doğru ardıcıllıqla düzərək,* ***“The girls have been making salad in the kitchen for twenty minutes”*** *cümləsini qururuq. Test tapşırığının doğru cavabı 2,4,1,6,5,3 olan bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Choose the pair of words with opposite meanings.

A) previous – next B) strong – powerful
C) defensive – protective D) mild – soft
E) massive – large

Alt-standart: 6- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

Bölmə: Sözün mənası

İzah: *Bu test tapşırığında əks mənalı sözlər olan bəndi seçmək tələb olunur. Bəndlərdə verilmiş strong – powerful; defensive – protective; mild – soft; massive – large sözləri sinonim olduqları üçün, düzgün cavab previous (əvvəlki) – next (növbəti) olan bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

… photo which was taken by William was … best one.

A) –, the B) –, a C) The, a
D) A, a E) The, the

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Artikl

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq artikllarla tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə təyin budaq cümləsi ilə təyin olunan ümümi ismin və həmçinin sifətin üstünlük dərəcəsi qarşısında müəyyənlik artiklı işlənməlidir* ***(“the photo, the best”).*** *Buna görə də test tapşırığının* ***doğru cavabı “the, the”*** *artikllarının verildiyi bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

Jane travelled a lot last year, … her sister did … .

A) neither, – B) and, either C) and, too
D) so, neither E) but, too

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Qarışıq testlər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq sözlərlə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlə təsdiqdə olduğu üçün* ***“and, either”, “but, too”*** *“****so, neither”, “neither, - ”*** *qısa cavabları test tapşırığının doğru cavabı deyildir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı “and, too”*** *qısa cavabları olan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

Some of the insects are harmful … others are beneficial.

A) so B) because C) how D) but E) as

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Bağlayıcı

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq bağlayıcı ilə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş* ***“Some of the insects are harmful … others are benefical”*** *cümləsi tabesiz mürəkkəb cümlədir. Bəndlərdə verilən* ***“so”, “because”, “how”*** *və* ***“as”*** *bağlayıcıları mantiqi cəhətdən test tapşırığının doğru cavabı deyildir. Beləliklə, bu test tapşırığının* ***doğru cavabı ziddiyyət bildirən “but”*** *bağlayıcısı olan bənddir.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Choose the correct option.

This river is … and … than that one.

A) wider, more longer B) wider, longer
C) wider, long D) wide, long
E) more wider, long

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

Bölmə: Sifət

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün müvafiq sifətləri seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, cümlədə "***than***" bağlayıcısı sifətin müqayisə dərəcəsində olmasını tələb edir.* ***"Wide, long"*** *sözləri sifətin adi dərəcəsində olduğu,* ***"more wider, more longer"*** *ifadələri isə düzgün quruluşda olmadıqları üçün test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"***wider, longer***" sifətlərinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Choose the correct tense form.

You'd better not buy those shoes. They will hurt you when you … .

A) will walk B) walk C) were walking
D) have walked E) walked

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Feilin zaman formaları

İzah: *Bu test tapşırığında feilin düzgün zaman formasını müəyyən etmək tələb olunur. Burada verilmiş cümlə zaman budaq cümləli tabeli mürəkkəb cümlədir. Baş cümlədə gələcək zaman forması (The Future Simple) işləndiyi üçün, budaq cümlədə indiki sadə zaman forması (The Present Simple) işlənən bənd* ***doğru cavabdır.***

Read the passage and answer questions 23 – 30.

1. Nelle Harper Lee is the author of one of the most fascinating and best-selling books of American literature. Her writing was heavily influenced by her childhood experiences in Monroeville, where she witnessed hardships and discrimination. In high school, Lee developed an interest in English literature and became a member of the Literary Honour Society. Maintaining her interest in writing, Lee contributed to the school's newspaper, the Rammer Jammer.

2. Although Lee was later accepted into law school, her enthusiasm for writing never ended. Therefore, she left the university and decided to pursue her dream of becoming a writer. Her first book "To Kill a Mockingbird" was a huge success. This timeless work has had a lasting impact on literature, addressing the topics like injustice, moral growth, and empathy.

3. The novel "To Kill a Mockingbird" has been translated into about 40 languages with more than a million copies sold each year. Afterwards, she was awarded the prestigious Pulitzer Prize for Fiction. She was also presented with the Presidential Medal of Freedom by President George W. Bush in 2007 for her contributions to literature. Later in 2015, Lee published her long-awaited novel "Go Set a Watchman", which had been written before "To Kill a Mockingbird".

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Which statement is true according to the passage?

A) Harper Lee was awarded the Pulitzer Prize for Fiction for "Go Set a Watchman".
B) The first book of Harper Lee was a complete failure.
C) "Go Set a Watchman" was printed before "To Kill a Mockingbird".
D) "To kill a Mockingbird" has had a great influence on literature.
E) President George W. Bush awarded Lee for her achievements at the university.

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnə əsasən düzgün fikirləri seçmək tələb olunur. Mətnlə tanış olduqda görürük ki,* ***"Harper Lee was awarded the Pulitzer Prize for Fiction for "Go Set a Watchman", "The first book of Harper Lee was a complete failure" , "Go Set a Watchman" was printed before "To Kill a Mockingbird" və "President George W. Bush awarded Lee for her achievements at the university"*** *fikirlərində təhriflər var.* ***"This timeless work has had a lasting impact on literature" (Bu ölməz əsərin ədəbiyyata sonsuz təsiri var)*** *fikri mətndə öz əksini tapdığına görə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"***To kill a Mockingbird has had a great influence on literature***" olan bənddir.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Complete the sentence according to the passage.

Harper Lee … .

A) had a degree in law before becoming a writer
B) had a happy and carefree childhood in Monroeville
C) became interested in English literature in high school
D) founded the newspaper, the Rammer Jammer
E) always dreamed about getting accepted to a law school

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümlənin düzgün sonluğunu müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümləni tamamlamaq üçün mətnin 1-ci abzasının 3-cü cümləsinə nəzər yetirmək lazımdır:* ***"In high school, Lee developed an interest in English literature and became a member of the Literary Honour Society."*** *Ali məktəbdə Linin ingilis ədəbiyyatına marağı artır və o Ədəbiyyatsevərlər Cəmiyyətinə üzv olur. Buradan aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı "became interested in English literature in high school"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı
Choose the correct answer to the question according to the passage.
What had an effect on Nelle Harper Lee's writing?
1. unfair treatment towards other people
2. the success of her published books
3. the difficulties she experienced
4. the Literary Honour Society

A) 1, 4 B) 1, 3 C) 2, 4 D) 2, 3 E) 1, 2

Alt-standart: 5-3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Verilmiş sualda* ***(What had an effect on Nelle Harper Lee's writing?)*** *Nel Harper Linin yaradıcılığına nəyin təsiri olduğu soruşulur, bu barədə düzgün fikirləri seçmək tələb olunur. Mətnin 1-ci abzasında verilən 2-ci cümlədən bu sualın cavabını müəyyənləşdirmək mümkündür:* ***"Her writing was heavily influenced by her childhood experiences in Monroeville, where she witnessed hardships and discrimination."*** *Bu cümlədən aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı "unfair treatment towards other people"*** *və* ***"the difficulties she experienced"*** *olan bənddir.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı
The passage is mainly about … .
A) an award-winning American writer
B) childhood years of Nelle Harper Lee
C) well-known books of American literature
D) different works written by Harper Lee
E) the best-selling book of Harper Lee

Alt-standart: 7-3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnin əsasən nədən bəhs etdiyi soruşulur. Verilmiş bəndlərdən* ***"childhood years of Nelle Harper Lee", "well-known books of American literature", "different works written by Harper Lee"*** *və* ***"the best-selling book of Harper Lee"*** *fikirləri mətndə verilsə də, mətnin əsas məzmununu təşkil etmir. Mətn, əsasən,* ***mükafat qazanan Amerikan yazıcısı Harper Lidən*** *bəhs etdiyi üçün test tapşırığının* ***doğru cavabı "an award-winning American writer"*** *olan bənddir.*

Fulfil the tasks number 27 – 30 in the "Answer sheets".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı
Which word from paragraph 1 best fits the definition "*to see or observe something happen*"?
Alt-standart: 7- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada izahı verilmiş sözü 1-ci abzasda müəyyən edib yazmaq tələb olunur. İzahı verilən söz* ***"to witness" (şahid olmaq)*** *feilidir.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı
Write the synonym of the word "*passion*" from paragraph 2.
Alt-standart: 10-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada* ***"passion" (böyük həvəs)*** *sözünün abzas 2-də sinonimini müəyyən edib yazmaq tələb olunur. Bu test tapşırığının* ***doğru cavabı "enthusiasm" (güclü maraq)*** *sözüdür.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı
Complete the sentence by changing at least 2 words according to the passage.
She left the university and … .
Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır; 9-3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş cümləni mətnə əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş "She left the university and … ." cümləsini* ***"decided (made up her mind, made a decision) to pursue (follow, chase) her dream (wish/desire) of becoming a writer (to be an author)"*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı
Answer the question by expressing your opinion. Write at least three sentences.
Which childhood dream would you like to realise and why?
Alt-standart: *7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları*

düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

In my childhood, I used to dream of being an architect. I would often draw up drafts of some cities and show them to my family and friends. After taking today's exam, I will almost be close to fulfilling my dream. I believe I will contribute to my city's landscape design.

Azərbaycan dili

A variantı 31 saylı test tapşırığı
B variantı 40 saylı test tapşırığı
C variantı 38 saylı test tapşırığı
D variantı 31 saylı test tapşırığı

"Nəhayət, hərbi xidməti başa vurduqdan sonra gimnaziyadan şəhadətnaməmi aldım" cümləsinin sintaktik təhlil sxemini müəyyən edin.

A) ------- ~~~~~~ ------- ======
B) ~~~~~~ ~~~~~~ ~~~~~~ ======
C) ~~~~~~ ______ ------- ======
D) ------- ~~~~~~ ~~~~~~ ------- ======
E) ~~~~~~ ~~~~~~ ------- ======

Mövzu: Sintaktik təhlil
Sinif: 8
İzah: *Nəhayət, hərbi xidməti başa vurduqdan sonra gimnaziyadan şəhadətnaməmi aldım* nümunəsində *hərbi xidməti başa vurduqdan sonra* zərflik, *gimnaziyadan* zərflik, *şəhadətnaməmi* tamamlıq, *aldım* sözü xəbərdir. *Nəhayət* modal söz olduğu üçün heç bir cümlə üzvə yerində işlənməmişdir.
***Doğru cavab*:** ~~~~~~ ~~~~~~ ------- ======

A variantı 32 saylı test tapşırığı
B variantı 37 saylı test tapşırığı
C variantı 36 saylı test tapşırığı
D variantı 36 saylı test tapşırığı

Hansı cümlədə feili sifət tərkibi işlənib?
A) Ev sahibləri gələn qonaqları mehribanlıqla qarşıladılar.
B) Ahəstə süzən qartal anidən şikarına tərəf şığıdı.
C) Asif yazılmış məktubu qatlayıb zərfə qoydu.
D) Dostum, oxuyan məqsədinə çatar.
E) Yaşıllaşan ağaclar göz oxşayırdı.

Mövzu: Sintaksis
Sinif: 8
İzah: *Ev sahibləri gələn qonaqları mehribanlıqla qarşıladılar* cümləsində *gələn; Asif yazılmış məktubu qatlayıb zərfə qoydu* cümləsində *yazılmış; Dostum, oxuyan məqsədinə çatar* cümləsində *oxuyan; Yaşıllaşan ağaclar göz oxşayırdı* cümləsində *yaşıllaşan* sözləri feili sifət tərkibi yaratmamışdır. *Ahəstə süzən qartal anidən şikarına tərəf şığıdı* cümləsində isə *ahəstə süzən* feili sifət tərkibidir.
***Doğru cavab*:** Ahəstə süzən qartal anidən şikarına tərəf şığıdı.

A variantı 33 saylı test tapşırığı
B variantı 35 saylı test tapşırığı
C variantı 34 saylı test tapşırığı
D variantı 33 saylı test tapşırığı

Nümunə ilə bağlı ***yanlış*** fikri müəyyən edin.

Yerimək öyrətdin tutub əlimdən,
Dolaşdım aranı, dolaşdım dağı.
Balana yerimək öyrədincə sən,
Gərək öyrədəydin yıxılmamağı. (B. Vahabzadə)

A) Əvəzliyin bir məna növündən istifadə edilmişdir.
B) Yönlük halda işlənmiş söz mənsubiyyət şəkilçilidir.
C) İkinci misrada işlənmiş isimlər təsirlik haldadır.
D) Təsriflənən feillərin hamısı xəbər şəklindədir.
E) Yalnız qrammatik mənası olan bir söz işlənmişdir.

Mövzu: Morfoloji təhlil
Sinif: 5-7
İzah: Əvəzliyin bir məna növündən (*sən* - şəxs əvəzliyi) istifadə edilmişdir. *Balana* sözü yönlük halda işlənmiş mənsubiyyət şəkilçili sözdür. İkinci misrada işlənmiş *aranı, dağı* isimləri təsirlik haldadır. Yalnız qrammatik mənası olan bir söz (*gərək* ədatı) işlənmişdir. Təsriflənən feillərin üçü *(öyrətdin, dolaşdım, dolaşdım)* xəbər şəklində, biri *(öyrədəydin)* arzu şəklindədir.
***Doğru cavab*:** Təsriflənən feillərin hamısı xəbər şəklindədir.

A variantı 34 saylı test tapşırığı
B variantı 31 saylı test tapşırığı
C variantı 37 saylı test tapşırığı
D variantı 38 saylı test tapşırığı

Tərzi-hərəkət zərfinin təsriflənməyən feilə aid olduğu nümunələri müəyyən edin.
1. Tamamilə xəbərsiz idi ki, necə gəliblər.
2. Belə danışmağın heç bir əsası yoxdur.
3. Onlar ev yiyəsi ilə gülə-gülə salamlaşıb içəri keçdilər.
4. Şuşada çiyin-çiyinə döyüşdüyü dostlarını heç vaxt unutmurdu.
5. Öz uğurlarından iftixarla danışan sədr indi susmuşdu.
6. Dilucu təşəkkür edib çölə çıxdı.

A) 2, 3, 6 B) 1, 3, 4, 5 C) 4, 5, 6
D) 2, 3, 5 E) 1, 2, 4, 6

Mövzu: Mövzulararası əlaqə
Sinif: 5-7
İzah: 1. *Tamamilə xəbərsiz idi ki, necə gəliblər* cümləsində *tamamilə* zərfi sifətə aiddir.
2. *Belə danışmağın heç bir əsası yoxdur* cümləsində zərf işlənməmişdir.
3. *Onlar ev yiyəsi ilə gülə-gülə salamlaşıb içəri keçdilər* cümləsində *gülə-gülə* ifadəsi feili bağlamadır.
4. *Şuşada çiyin-çiyinə döyüşdüyü dostlarını heç vaxt unutmurdu* cümləsində *çiyin-çiyinə* tərzi-hərəkət zərfi feili sifətə (*döyüşdüyü*); 5. *Öz uğurlarından iftixarla danışan sədr indi susmuşdu* cümləsində *iftixarla* tərzi-hərəkət zərfi

feili sifətə *(danışan)*; 6. *Dilucu təşəkkür edib çölə çıxdı* cümləsində *dilucu* tərzi-hərəkət zərfi feili bağlamaya (*təşəkkür edib)* aiddir.
Doğru cavab: 4, 5, 6

A variantı 35 saylı test tapşırığı
B variantı 38 saylı test tapşırığı
C variantı 35 saylı test tapşırığı
D variantı 32 saylı test tapşırığı

Uyğunsuzluğu müəyyən edin.
I Vasitəsiz nitqli cümlə (durğu işarələri buraxılmışdır)
II Vasitəsiz nitqli cümlənin sxemi
A) I Qarı bir az düşünüb Yaxşı qərar sənindir dedi
II M: “V”,–m.
B) I Bəli dedi bir dəfə yerli bələdçilərlə qoruğa getmişdik
II M: “V”.
C) I Biz demək olar ki çatmışıq deyə Səlim gülümsədi
II “V”,–m.
D) I Mən buradayam komandir cəld dilləndim bura gələ bilərsinizmi
II “V,–m,–v?”
E) I Kapitan səmimiyyətlə dedi Sizi təbrik edirəm leytenant
II M: “V”.

Mövzu: Vasitəsiz nitq
Sinif: : 9
İzah: Durğu işarələri bərpa olunmuş *Qarı bir az düşünüb: “Yaxşı, qərar sənindir”,-* dedi (*M: “V”,– m.);* *“Biz, demək olar ki, çatmışıq”,- deyə Səlim gülümsədi.* (*“V”,– m.)*; *“Mən buradayam, komandir,- cəld dilləndim,- bura gələ bilərsinizmi?”* (*“V,–m,– v?”*) *Kapitan səmimiyyətlə dedi: “Sizi təbrik edirəm, leytenant”* (*M: “V”.)* cümlələri verilmiş sxemlərə uyğun gəlir. “*Bəli,- dedi,- bir dəfə yerli bələdçilərlə qoruğa getmişdik”* cümləsinin sxemi yanlış verilmişdir, cümlənin sxemi belə olmalıdır: *“V,–m,– v”.*
Doğru cavab: I Bəli dedi bir dəfə yerli bələdçilərlə qoruğa getmişdik.
II M: “V”.

A variantı 36 saylı test tapşırığı
B variantı 34 saylı test tapşırığı
C variantı 32 saylı test tapşırığı
D variantı 39 saylı test tapşırığı

Klasteri tamamlaya ***bilməz***:

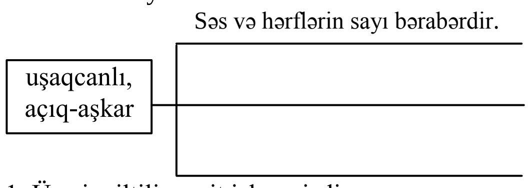

1. Üç cingiltili samit işlənmişdir.
2. [ğ] samitinin kar qarşılığı işlənib.
3. Açıq saitlərin sayı qapalı saitlərin sayından çoxdur.
4. Deyilişi ilə yazılışı arasında iki fərqli məqam var.
5. Yanaşı işlənən kar və cingiltili samitlər var.
6. Kar qarşılığı olan bir samit işlənib.

A) 2, 3, 6 B) 2, 4, 6 C) 1, 2, 3, 5
D) 4, 5, 6 E) 1, 3, 4, 5

Mövzu: Fonetika
Sinif: 5
İzah: *Uşaqcanlı* sözü *[uşaxcannı]* kimi, *açıq-aşkar* sözü *[açığ-aşgar]* kimi tələffüz olunur.
1. Hər iki sözdə üç cingiltili samit işlənmişdir.
2. *Uşaqcanlı* sözündə *[ğ]* samitinin kar qarşılığı olan *[x]* işlənmişdir. *Açıq-aşkar* sözündə isə *[ğ]* samitinin kar qarşılığı işlənməmişdir.
3. *Açıq-aşkar* sözündə açıq saitlərin sayı qapalı saitlərin sayından çox olsa da, *uşaqcanlı* sözündə açıq və qapalı saitlərin sayı bərabərdir.
4. Hər iki sözün deyilişi ilə yazılışı arasında iki fərqli məqam var.
5. Hər iki sözdə cingiltili və kar samit (*uşaqcanlı* sözündə *[x]* və *[c]*, *açıq-aşkar* sözündə *[ş]* və *[g]*) yanaşı işlənmişdir.
6. *Uşaqcanlı* sözündə kar qarşılığı olan bir samit (*[c]*), *açıq-aşkar* sözündə kar qarşılığı olan iki samit (*[ğ]* və *[g]*) işlənmişdir.
Doğru cavab: *2,3,6*

A variantı 37 saylı test tapşırığı
B variantı 33 saylı test tapşırığı
C variantı 39 saylı test tapşırığı
D variantı 40 saylı test tapşırığı

Nümunələrə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

● *Gəncliyim, şərəfim, müqəddəratım*
Bir ürkək ceyranın əlinə düşdü. (M. Müşfiq)
● *Qayıt, yerinə qoy Ayı, Günəşi,*
Yenə olduğutək görüm həyatı.
Qayıt, gözüm nuru, könlüm atəşi,
Qayıt, sahmana sal bu kainatı! (Ə. Kərim)

Nümunələrin hər ikisinə aiddir	***Nümunələrin yalnız birinə aiddir***
1. Nitq hissəsi ilə ifadə olunan həmcins üzvlər işlənmişdir. 2. Baş üzvlərdən birinin həmcinsliyi var. 3. Həmcins üzvlər uzlaşma əlaqəsində əsas tərəfdir.	4. İki fərqli cümlə üzvü həmcinsdir. 5. Həmcins mübtədaların ifadə vasitəsi söz birləşməsidir. 6. Həmcins tamamlıqlar işlənmişdir.

A) 1, 3, 4, 5 B) 1, 2, 4, 6 C) 3, 5, 6
D) 2, 3, 4 E) 1, 2, 5, 6

Mövzu: Həmcins üzvlər
Sinif: 8
İzah: 1. Nümunələrin hər ikisində nitq hissəsi ilə ifadə olunmuş həmcins üzvlər (birinci nümunədə *Gəncliyim, şərəfim, müqəddəratım;* ikinci nümunədə *Ayı, Günəşi və qayıt, qoy)* işlənmişdir.
2. Baş üzvlərdən birinin (birinci nümunədə mübtədanın, ikinci nümunədə xəbərin) həmcinsliyi var.
3. *Həmcins üzvlər uzlaşma əlaqəsində əsas tərəfdir* fikri yalnız birinci nümunəyə aiddir, həmin nümunədə həmcins mübtədalar (*Gəncliyim, şərəfim, müqəddəratım)* uzlaşma əlaqəsində əsas tərəfdir.
4. *İki fərqli cümlə üzvü həmcinsdir* fikri ikinci nümunədə (xəbər, tamamlıq) öz təsdiqini tapır.
5. *Həmcins mübtədaların ifadə vasitəsi söz birləşməsidir* fikri yanlışdır, ikinci nümunədə işlənmiş söz birləşmələri xitabdır.
6. *Həmcins tamamlıqlar işlənmişdir* fikri ikinci nümunəyə (*Ayı, Günəşi)* aiddir.

Doğru cavab: 1, 2, 4, 6

A variantı 38 saylı test tapşırığı
B variantı 39 saylı test tapşırığı
C variantı 33 saylı test tapşırığı
D variantı 34 saylı test tapşırığı

Biri mürəkkəb addır:

A) ədəbiyyat müəllimi B) dəvəquşu
C) Novruz bayramı D) Gülyaz E) günəbaxan

Mövzu: Mürəkkəb ad
Sinif: 8
İzah: *Novruz bayramı* söz birləşməsi şəklində olan mürəkkəb addır. *Dəvəquşu, Gülyaz, günəbaxan* sözləri müxtəlifmənalı sözlərin birləşməsindən əmələ gələn mürəkkəb sözdür, *ədəbiyyat müəllimi* söz birləşməsidir.
Doğru cavab: Novruz bayramı

A variantı 39 saylı test tapşırığı
B variantı 36 saylı test tapşırığı
C variantı 40 saylı test tapşırığı
D variantı 35 saylı test tapşırığı

Cərgələrdən birindəki sözlər ⎴^^ sxeminə uyğundur:

A) peşəkarcasına, küskündür
B) dahiyanə, çəkiliş C) tanışlıq, işlətdikcə
D) genəldir, yüksəklikdəki E) oxşarlıq, bərkit

Mövzu: Sözün tərkibinə görə təhlili
Sinif: 5
İzah: *peşəkarcasına* sözündə iki leksik, *küskündür* sözündə bir leksik, bir qrammatik; *dahiyanə* sözündə bir leksik, *çəkiliş* sözündə iki leksik; *tanışlıq* sözündə iki leksik, *işlədikcə* sözündə iki leksik, bir qrammatik; *genəldir* sözündə iki leksik, bir qrammatik, *yüksəklikdəki* sözündə iki leksik; *oxşarlıq* və *bərkitmək* sözlərində iki leksik şəkilçi işlənmişdir.
Doğru cavab: *oxşarlıq, bərkit*

A variantı 40 saylı test tapşırığı
B variantı 32 saylı test tapşırığı
C variantı 31 saylı test tapşırığı
D variantı 37 saylı test tapşırığı

"Ölkəmizin beynəlxalq arenada qazandığı uğurlar idmana qarşı xüsusi diqqət göstərildiyinə dəlalət edir" cümləsi ilə bağlı doğru fikirdir:

A) Quruluşca mürəkkəb, xəbər şəklində olan feil xəbərin ifadə vasitəsidir.
B) Feillər qayıdış və məlum növdədir.
C) Şəxsə və kəmiyyətə görə dəyişməyən feillər eyni cümlə üzvü vəzifəsindədir.
D) Feilin bütün təsriflənməyən formalarına aid nümunə işlənmişdir.
E) Feillərin hər biri söz birləşməsinin əsas tərəfini təşkil edir.

Mövzu: Feil
Sinif: 5-7
İzah: Quruluşca mürəkkəb, xəbər şəklində olan feil (*dəlalət edir*) xəbərin ifadə vasitəsidir. Feillər qayıdış və məlum növdə yox, şəxssiz və məlum növdədir. Şəxsə və kəmiyyətə görə dəyişməyən feillər tərkib yaradaraq təyin və tamamlıq vəzifəsində işlənmişdir. Feilin təsriflənməyən formalarından yalnız feili sifət işlənmişdir. Nümunədə işlənən üç feildən ikisi söz birləşməsinin əsas tərəfini təşkil edir.
Doğru cavab: Quruluşca mürəkkəb, xəbər şəklində olan feil xəbərin ifadə vasitəsidir.

41 – 50 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

Dərbənd ətrafında

Şirvan üzərinə *yerimək*[1] üçün Dərbənd yaxınlığında düşərgə salmış Toxtamış xan həmişəkindən fərqli olaraq, bu gün şad-xürrəm görünürdü. **1.** Hökmdarın çadırına toplaşmış əyanlar, sərkərdələr ondakı bu dəyişikliyin səbəbini öyrənməyə çalışırdılar. Toxtamış xan onların bu intizarına son qoymaq vaxtının çatdığını anlayıbmış kimi dedi:

– Səhər çaparlarımız xəbər gətirdilər ki, ədavət basladiyimiz Əmir Teymur Kür çayının sahilində düşərgə salıb. <u>Görünür, müttəfiqi İbrahimə kömək etmək fikrində deyil.</u> Biz Şirvanşah İbrahimi təkləyib məğlub edər, Şirvandan da çoxlu qənimət qopararıq.

Toxtamış xanın ▲ ***təyin etdiyi*** vaxtda bütün qoşun ayaq üstündə idi. Qala divarlarını dağıtmaq təlimatı almış döyüşçülər Dərbənd üzərinə yeriməyə başladılar. **2.** Lakin onlarla qala arasında hətta əlli addımdan az məsafə qalanda da oradan bir oxun belə atılmaması Toxtamış xanın ən yaxın adamı Cormağan xanı təəccübləndirdi. <u>Qaladakı sakitliyi görən Toxtamış xan da narahat oldu</u>. O:

– İbrahimin, görünür, nəsə bir ■ ***kələyi*** var, – dedi, sonra bir az irəli *yeridi*[2] və gözlərini qalaya zilləyib davam etdi, – ola bilər ki, döyüşçülər qala divarlarına yaxınlaşan kimi neft yandırıb onların üzərinə tökməyə hazırlaşırlar.

3. Xanın əmri ilə belə vəziyyətlərdə təcrübəli olan döyüşçülər irəli yeridilər. **4.** Onların əllərində dairəsi iri, qalxanabənzər qorunma alətləri var idi. Onlar qala divarlarına çatdılar, lakin qaladan müqavimət görmədilər. Qala darvazalarını itələdilər, bağlı idi.

Döyüşçülərin hərəkətlərini izləyən Toxtamış xan dedi:

– Qala boşdur. İbrahim xan yaxşı bilirdi ki, otuz min nəfərlik qoşunla mənim qabağıma çıxmaq döyüşçülərini qırğına vermək deməkdir. Çəkilib gedib.

Cormağan xan Dərbənd darvazalarını sındırmağı əmr etdi. Bu, şəhərin deyil, Dərbənd keçidinin darvazaları idi. Qala, həqiqətən də, boş idi. Cormağan xan şəhərin də boş olduğunu zənn edib döyüşçülərə şəhər darvazalarını da açmaq üçün hasarlara dırmaşmağı əmr etdi. Lakin döyüşçülər hasarlara yaxınlaşa bilmədilər, onların üzərinə ox yağdırıldı.

Toxtamış xan şəhərin alınmasının həm (1.)................... hesabına olacağını, həm də (2.).................... itirəcəyini nəzərə alıb dedi:

– Bizə Şirvan torpaqlarına girməkdən ötrü keçid lazım idi. İndi keçid bizim əlimizdədir. **5.** İbrahim uzun müddət özünə gələ bilməz. Tələsməliyik, Şirvanın içərilərinə doğru irəliləməliyik.

Toxtamış xanın qoşunu Samur çayına doğru hərəkətə başlayarkən Şirvanşah İbrahim də düşmən qoşununun yolu üstündəki kəndlərdən əhalini ● ***təxliyə edir***, qoşununun sayını artırır, müttəfiqləri ilə danışıqlar apararaq əks-həmləyə hazırlaşırdı.

A variantı 41 saylı test tapşırığı
B variantı 43 saylı test tapşırığı
C variantı 45 saylı test tapşırığı
D variantı 43 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən səbəbini müəyyən etmək mümkün ***deyil***:

1. Əmir Teymurun Kür çayının sahilində düşərgə salmasının
2. Döyüşçülərin şəhərin hasarlarına yaxınlaşa bilməməsinin
3. Cormağan xanın heyrətlənməsinin
4. Qalanın içindəki sakitliyin
5. Toxtamış xanın Əmir Teymura ədavət bəsləməsinin

A) 2, 3, 4 B) 3, 5 C) 1, 5 D) 2, 4, 5 E) 1, 4

Mövzu: Mətn

Sinif: 5-11

İzah: Döyüşçülərin şəhər hasarlarına yaxınlaşa bilməməsinin səbəbi onların üzərinə ox yağdırılması idi. Cormağan xanın heyrətlənməsinin səbəbi onlarla qala arasında hətta əlli addımdan az məsafə qalanda da qaladan bir oxun belə atılmaması idi. Qalanın içindəki sakitliyin səbəbi qalanın boş olması idi.

Əmir Teymurun Kür çayının sahilində düşərgə salmasının və Toxtamış xanın Əmir Teymura ədavət bəsləməsinin səbəbini mətn əsasında müəyyən etmək mümkün deyil.

Doğru cavab: 1, 5

A variantı 42 saylı test tapşırığı
B variantı 41 saylı test tapşırığı
C variantı 43 saylı test tapşırığı
D variantı 44 saylı test tapşırığı

Əvvəlində rəqəm yazılmış hansı cümlələr mətndən çıxarılsa, məzmuna xələl ***gəlməz***?

A) 1, 2 B) 1, 4 C) 2, 3 D) 4, 5 E) 3, 5

Mövzu: Mətn

Sinif: 5-11

İzah: ***1.*** *Hökmdarın çadırına toplaşmış əyanlar, sərkərdələr ondakı bu dəyişikliyin səbəbini öyrənməyə çalışırdılar;* ***2.*** *Lakin onlarla qala arasında hətta əlli addımdan az məsafə qalanda da oradan bir oxun belə atılmaması Toxtamış xanın ən yaxın adamı Cormağan xanı təəccübləndirdi;* ***3.*** *Xanın əmri ilə belə vəziyyətlərdə təcrübəli olan döyüşçülər irəli yeridilər* cümlələri mətndən çıxarılsa, mətnin məzmununa xələl gələr.

4. *Onların əllərində dairəsi iri, qalxanabənzər qorunma alətləri var idi;* ***5.*** *İbrahim uzun müddət özünə gələ bilməz* cümlələri mətndən çıxarılsa, mətnin məzmununa xələl gəlməz.

Doğru cavab: 4, 5

A variantı 43 saylı test tapşırığı
B variantı 45 saylı test tapşırığı
C variantı 44 saylı test tapşırığı
D variantı 41 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Doğrudur	***Yanlışdır***	***Ehtimaldır***
1. Toxtamışın planları arasında maddi mənfəət əldə etmək də var idi.	3. Qalada müqavimətlə qarşılaşan Toxtamış xan geri çəkilməyə məcbur olur.	5. Çaparın gətirdiyi xəbər Toxtamış xanın əhvali-ruhiyyəsində dəyişikliyə səbəb olur.
2. Şirvanşah İbrahim əhalini Dərbənddən zorla çıxartmışdı.	4. Dərbənd üzərinə hücuma keçən döyüşçülər qala divarlarını dağıtmaq üçün göstəriş almışdılar.	6. Şirvanşah İbrahimlə Əmir Teymur arasında soyuqluq var idi.

A) 2, 4, 6 B) 1, 3, 4, 5 C) 1, 3, 6
D) 2, 3, 5 E) 1, 4, 5, 6

Mövzu:

Sinif: 5-11

İzah: 1. *Toxtamışın planları arasında maddi mənfəət əldə etmək də var idi. O, Şirvandan çoxlu qənimət qoparmaq fikrində idi.*

2. *Şirvanşah İbrahimin əhalini Dərbənddən zorla çıxartması* haqqında mətndə məlumat verilməmişdir.
3. *Qalada müqavimətlə qarşılaşan Toxtamış xan geri çəkilməyə məcbur olur* fikri yanlışdır. Çünki qala boş idi.
4. *Dərbənd üzərinə hücuma keçən döyüşçülər qala divarlarını dağıtmaq üçün göstəriş almışdılar;* 5. *Çaparın gətirdiyi xəbər Toxtamış xanın əhvali-ruhiyyəsində dəyişikliyə səbəb olur* fikirləri doğrudur.
6. *Şirvanşah İbrahimlə Əmir Teymur arasında soyuqluq olması* fikri mətndə öz əksini tapmamışdır.

Doğru cavab: 1, 3, 6

A variantı 44 saylı test tapşırığı
B variantı 42 saylı test tapşırığı
C variantı 41 saylı test tapşırığı
D variantı 42 saylı test tapşırığı

Klasteri tamamlayan fikirləri müəyyən edin.

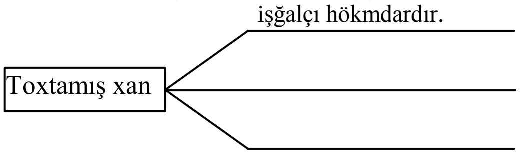

1. Dərbənd keçidinin ələ keçirilməsini əhəmiyyətli hesab edir.
2. düşməninin necə həmlə edəcəyini qabaqcadan dəqiq müəyyən edir.
3. yaranan fürsətləri dəyərləndirir.
4. Şirvanşah İbrahimin müttəfiqi ilə danışıqlar aparır.
5. şəhərin boş olduğunu güman edib döyüşçülərə şəhərə daxil olmağı əmr edir.

A) 1, 5 B) 1, 3 C) 3, 5 D) 1, 2, 4 E) 2, 4, 5

Mövzu: Mətn

Sinif: 5-11

İzah: Toxtamış xan:

1. *Dərbənd keçidinin ələ keçirilməsini əhəmiyyətli hesab edir*, çünki Şirvan torpağına girmək üçün keçid lazım idi. O da Toxtamışın əlində idi.
2. *düşməninin necə həmlə edəcəyini qabaqcadan dəqiq müəyyən edə bilir* fikri yanlışdır. O, qaladakı sakitliyi görəndə İbrahimin kələyi olduğunu, qalada müqavimətlə qarşılaşacaqlarını düşünür.
3. *yaranan fürsətləri dəyərləndirir* fikri doğrudur. Əmir Teymurun Kür çayı sahilində düşərgə saldığını eşidib Şirvanşah İbrahimi təkləyərək məğlub etmək istəyir.
4. *Şirvanşah İbrahimin müttəfiqi ilə danışıqlar aparması* fikri mətndə öz əksini tapmayıb.
5. *şəhərin boş olduğunu güman edib döyüşçülərə şəhərə daxil olmağı əmr edir* fikri yanlışdır. Şəhərin boş olduğunu

güman edib döyüşçülərə şəhərə daxil olmağı əmr edən Cormağan xan idi.
Doğru cavab: 1, 3

A variantı 45 saylı test tapşırığı
B variantı 44 saylı test tapşırığı
C variantı 42 saylı test tapşırığı
D variantı 45 saylı test tapşırığı

Üzərində rəqəm yazılmış sözlər əsasında uyğunluğu müəyyən edin.
1.
2.
a. *Addımlamaq* sözünün qarşılığıdır.
b. *Saat heç yerimir, ürəyim lap sıxıldı* cümləsində kontekstə görə eyni mənanı ifadə edən söz işlənmişdir.
c. *Hücum etmək* anlamındadır.
d. *Bir qoca köhnə paltar əynində,*
Yeriyir yolda torba çiynində (A. Səhhət) nümunəsində kontekstə görə eyni mənanı daşıyan söz var.
e. *Bu işlər bizim vilayətdə yerimәz, vəssalam* (C. Məmmədquluzadə) nümunəsində kontekstə görə mətndəki mənaya uyğun ifadə işlənmişdir.
A) 1 – c; 2 – a, d B) 1 – a; 2 – b, e
C) 1 – b; 2 – a, d D) 1 – c, e; 2 – b
E) 1 – c; 2 – d, e

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: Mətndə üzərində 1 yazılmış *yerimək* sözü *hücum etmək* anlamındadır.
Mətndə üzərində *2* yazılmış *yerimək* sözü *addımlamaq* sözünün qarşılığıdır. *Bir qoca köhnə paltar əynində, Yeriyir yolda torba çiynində* (A. Səhhət) nümunəsində kontekstə görə eyni mənanı daşıyan söz var.
Saat heç yerimir, ürəyim lap sıxıldı cümləsində *yerimək* sözü kontekstə görə mətndəki mənasında işlənməmişdir, bu ifadə *işləməmək* mənasındadır.
Bu işlər bizim vilayətdə yerimәz, vəssalam (C. Məmmədquluzadə) nümunəsində *yerimək* sözü kontekstə görə mətndəki mənasında işlənməmişdir, bu söz *qəbul olunmamaq, yayılmamaq* mənasındadır.
Doğru cavab: 1 – c; 2 – a, d

46 – 50 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

A variantı 46 saylı test tapşırığı
B variantı 46 saylı test tapşırığı
C variantı 46 saylı test tapşırığı
D variantı 46 saylı test tapşırığı

Əvvəlində işarə qoyulmuş sözlərin qarşılığını (ifadə etdiyi mənanı) kontekstə əsasən müəyyən edib yazın.
▲ ____
■ ____
● ____

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:

Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
▲ *müəyyən etmək; qərarlaşdırmaq və s.*
■ *hiylə; fırıldaq və s.*
● *köçürmək, çıxarmaq və s.*

A variantı 47 saylı test tapşırığı
B variantı 47 saylı test tapşırığı
C variantı 47 saylı test tapşırığı
D variantı 47 saylı test tapşırığı

Altından xətt çəkilmiş cümlələri mətnin səciyyəvi üslubi xüsusiyyətlərinə uyğun zənginləşdirməklə (məcazi mənalı ifadələr artırmaqla) yenidən yazın.
1.
____
____
_
2.
____
____
_

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
1. *Görünür, müttəfiqi İbrahimin əlindən tutmaq üçün tərpənmək fikrində deyil. Görünür, müttəfiqi İbrahimə kömək etmək ağlının ucundan da keçmir. Görünür, müttəfiqi İbrahimə yardım göstərmək ağlından da keçmir və s.*
2. *Qalanın susmasını görən Toxtamış xan həyəcan keçirdi. Qaladakı sakitliyi görən Toxtamış xanın təşvişə düşdü və s.*

A variantı 48 saylı test tapşırığı
B variantı 48 saylı test tapşırığı
C variantı 48 saylı test tapşırığı
D variantı 48 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən Şirvanşah İbrahim obrazı ilə bağlı cədvəli doldurun.

Obrazın xarakteri	*Fikrin əsaslandırılması*
1.	
2.	

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:
A) Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Obrazın xarakteri	*Fikrin əsaslandırılması*
1. tədbirli	Düşmən qoşununun yolu üstündəki kəndlərdən əhalini təxliyə edir, qoşununun sayını artırır, müttəfiqləri ilə danışıqlar apararaq əks-həmləyə hazırlaşır.
2. uzaqgörən	Toxtamış xanın hücum edəcəyini əvvəlcədən bilir, düşmən qoşunu şəhərə yaxınlaşanda onların üzərinə oxlar yağdırılır.

A variantı 49 saylı test tapşırığı
B variantı 49 saylı test tapşırığı
C variantı 49 saylı test tapşırığı
D variantı 49 saylı test tapşırığı

Mətndə nöqtələrin yerinə uyğun ifadələr yazmaqla cümləni tamamlayın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:

A) Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
1. böyük itkilər; böyük çətinlik və s.
2. xeyli vaxt; xeyli sayda döyüşçü və s.

A variantı 50 saylı test tapşırığı
B variantı 50 saylı test tapşırığı
C variantı 50 saylı test tapşırığı
D variantı 50 saylı test tapşırığı

"Sən saydığını say, gör, fələk nə sayır" atalar sözünü mətndəki 2 müxtəlif məqamla əlaqələndirib fikirlərinizi yazın.
1. ________________________________
2. ________________________________

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:
A) Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
1. *Toxtamış xan İbrahimin Dərbəndi itirdikdən sonra bir daha özünə gələ bilməyəcəyini düşündüyü halda, İbrahim döyüşə hazırlaşırdı* məzmunlu və s. fikirlər.
2. *Cormağan xan şəhərin boş olmasını zənn edib döyüşçülərə hasara dırmaşmağı əmr etdi, lakin onlar oxçuların əks-hücumu ilə qarşılaşdılar* məzmunlu və s. fikirlər.

51 – 60 saylı tapşırıqları aşağıdakı mətnə əsasən cavablandırın.

Azərbaycanda parçaçılıq sənəti

Azərbaycanda parçaçılıq sənətinin tarixi çox qədimdir. Bu sənət sahəsi yarandığından bu günə qədər daima yüksək səviyyədə inkişaf etmişdir.

Fərqli materiallardan hazırlanan parça məmulatlarının Venesiya, Genuya, Hollandiya, Fransa, İngiltərə və Rusiyada böyük alıcı kütləsi olmuşdur.

Səfəvilər tarixində Azərbaycanda olmuş məşhur fransız səyyahı Sarden burada müxtəlif parça növlərinin toxunduğunu gündəliyində istinad etmişdir.

Rusların Azərbaycan parçaları ilə tanışlığı barədə hələ IX-XII əsrlərə aid məxəzlərdə *yazılmışdır*[1].

Sonrakı yazılı mənbələrdə 1663-cü ildə Şamaxıya və Təbrizə parça almağa göndərilən ekspedisiyadan və Şamaxı ipəyindən rus çarı Romanov üçün paltar tikilməsindən bəhs olunur. Azərbaycan ipəyi hətta qədim rus xalq mahnısındakı "sənə Şamaxıda toxunan ipəkdən köynək tikdirəcəyəm" ifadəsinin yaranmasına səbəb olmuşdur.

XIV-XVII əsrlərdə Təbriz və Şamaxının bəzi emalatxanalarında toxunan zərli parçalar parçaçılıq sənətində xüsusi yer tuturdu. O parçalar qızıl və gümüş saplarla bəzədildiyi üçün dünya bazarında baha qiymətə satılırdı. Belə toxuma parçaların saplarını zərgərlər *hazırlayırdılar*[2]. [I] Qızıl və gümüşü zindanın üstündə nazik vərəq şəklinə salana qədər döyürdülər. [II] Sonra bu vərəqləri metal alətin deşiyindən keçirərək sap halına *salırdılar*[3].

Azərbaycan parçalarının belə şöhrət qazanmasına səbəb təkcə onların gözəl və davamlı olması deyildi. Onlar bədii xüsusiyyət ▲ ***daşıyan*** naxışlarla bəzədilir və daha gözəl *görünməsi*[4] üçün müxtəlif rəssamların tablolarına müraciət edilirdi. Naxışların arasında nağıl qəhrəmanları, klassik şairlərin, xüsusən N. Gəncəvinin əsərlərindəki obrazlar da təsvir edilirdi. [III]

Hazırda Moskvada Şərq Xalqları Muzeyində XVI əsrdə Təbrizdə toxunmuş ipək parçanın bir hissəsi saxlanılır. Bu hissənin üzərində qızılbaş paltarı geyinmiş bir gənc atlı və onun kəməndlə ■ ***tutduğu*** bir düşmən təsvir olunmuşdur. Araşdırmalar *göstərir*[5] ki, bu parça əvvəllər İstanbulda antiq mallar alverçisində olmuşdur. Sonralar satıcı bu nadir parçanı mənfəət əldə etmək üçün bir neçə hissəyə bölərək müxtəlif şəxslərə satmışdır. XVI əsrin yadigarı sayılan bu parçanın bir hissəsi Kiyev, bir hissəsi Moskva, bir hissəsi də Paris muzeyində nümayiş etdirilir.

Azərbaycan parçaçılıq sənətinin tarixində məşəqqətli illər də olmuşdur. [IV] 1514-cü ildə Sultan Səlimin Şah İsmayıl üzərindəki qələbəsindən sonra sultanın göstərişi ilə Təbriz toxucularının böyük əksəriyyəti parçaçılıq sənətini inkişaf etdirmək məqsədilə həmişəlik İstanbula aparılmışdır. Bu hadisə Azərbaycanda parça sənətinə böyük zərbə vurmuşdur. [V]

A variantı 51 saylı test tapşırığı
B variantı 52 saylı test tapşırığı
C variantı 55 saylı test tapşırığı
D variantı 53 saylı test tapşırığı

"Məşhur fransız sənətşünası Q. Mijon "Müsəlman incəsənəti" kitabında "Onlar elə bil "Min bir gecə" nağıllarına çəkilmiş illüstrasiyadır" yazaraq bu sənət nümunələrinə məftunluğunu etiraf etmişdir" cümləsi mətndəki nömrələnmiş hansı çərçivənin yerinə artırılsa, cümlələr arasında məzmun ardıcıllığı ***pozulmaz***?

A) III B) IV C) V D) I E) II

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: *"Məşhur fransız sənətşünası Q. Mijon "Müsəlman incəsənəti" kitabında "Onlar elə bil "Min bir gecə"nağıllarına çəkilmiş illüstrasiyadır" yazaraq bu sənət nümunələrinə məftunluğunu etiraf etmişdir"* cümləsi mətndə nömrələnmiş III çərçivənin yerinə artırılsa, cümlələr arasında məzmun ardıcıllığı pozulmaz. Çünki III abzasda parçaların üzərində nağıl qəhrəmanlarının, klassik şairlərin, xüsusən N. Gəncəvinin əsərlərindəki obrazların təsvir edilməsindən danışılır. Bu nümunədə də parçanın üzərindəki təsvirlər "Min bir gecə" nağıllarına çəkilmiş illüstrasiyalara bənzədilir.
Doğru cavab: III

A variantı 52 saylı test tapşırığı
B variantı 54 saylı test tapşırığı
C variantı 54 saylı test tapşırığı
D variantı 55 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən Eyler-Venn diaqramındakı ***yanlış*** fikirləri müəyyən edin.

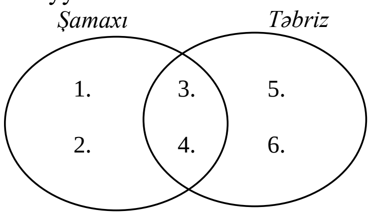

1. Xalq mahnısında burada toxunan parçaya işarə edilir.
2. Mənbələrdə buraya ticarət məqsədilə göndərilən heyətdən söz açılır.
3. Parça toxucuları şəhəri tərk etmək məcburiyyətində qalmışdır.
4. Bəzi emalatxanalarında hazırlanan parçalar yüksək qiymətə satılırdı.
5. Parça toxuyan sənətkarları qiymətli metallardan da istifadə edirdilər.
6. Burada toxunmuş parçanın hissələri müxtəlif muzeylərdə saxlanılır.

A) 2, 4, 6 B) 1, 4, 5 C) 1, 2, 3
D) 3, 4, 6 E) 2, 3, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: *1.Xalq mahnısında Şamaxıda toxunan parçaya işarə edilir.*
2. Mənbələrdə buraya ticarət məqsədilə göndərilən heyətdən söz açılır fikri ortaqdır, hər iki şəhərə aiddir.
3. Parça toxucuları şəhəri tərk etmək məcburiyyətində qalmışdır fikri ortaq deyil, yalnız Təbriz şəhərinə aiddir.
4. Hər iki şəhərin emalatxanalarında hazırlanan parçalar yüksək qiymətə satılırdı.
5. Parça toxuyan sənətkarları qiymətli metallardan da istifadə edirdilər fikri yalnız Təbriz şəhərinə deyil, Şamaxı şəhərinə də aiddir.
6. Təbriz şəhərinədə toxunmuş parçanın hissələri müxtəlif muzeylərdə saxlanılır.
Doğru cavab: 2, 3, 5

A variantı 53 saylı test tapşırığı
B variantı 55 saylı test tapşırığı
C variantı 52 saylı test tapşırığı
D variantı 51 saylı test tapşırığı

Mətndə altından xətt çəkilmiş sözlərdən heç birinin kontekstə görə şərhinə uyğun ***deyil***:
A) istehsal olunmuş, hazırlanmış şeylər, məhsullar
B) portret, ornament
C) sənəd, mənbə
D) çətin dağılan, gec yırtılan
E) nadir tapılan, dəyərli

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: məmulat - *istehsal olunmuş, hazırlanmış şeylər, məhsullar;* məxəz - *sənəd, mənbə;* davamlı - *çətin dağılan, gec yırtılan;* əntiq - *nadir tapılan, dəyərli* mənasındadır. Tablo – *portret, ornament* mənasında deyil, *şəkil, rəsm* mənasındadır.
Doğru cavab: portret, ornament

A variantı 54 saylı test tapşırığı
B variantı 51 saylı test tapşırığı
C variantı 51 saylı test tapşırığı
D variantı 54 saylı test tapşırığı

Mətndə üzərində rəqəm yazılmış sözlərdən biri hansı nümunədə kontekstə görə mətndəki mənasında işlədilmişdir?
A) 4 – Gedişindən sonra ailədə Orxanın yeri görünür, hamı onun üçün darıxırdı.
B) 2 – Şagird sualların cavabını qabaqcadan hazırlamışdı.
C) 1 – Sənin taleyinə də bu yazılıbmış, qızım.
D) 3 – Qoca əlləri əsə-əsə açarı qapıya saldı.
E) 5 – Təcrübələr bu fikrin doğru olduğunu göstərir.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: *1 – Sənin taleyinə də bu yazılıbmış, qızım; 2 – Şagird sualların cavabını qabaqcadan hazırlamışdı; 3 – Qoca əlləri əsə-əsə açarı qapıya saldı; 4 – Gedişindən sonra ailədə Orxanın yeri görünür, hamı onun üçün darıxırdı* nümunələrində işlədilmiş sözlərdən heç biri mətndə üzərində rəqəm yazılmış sözlə eyni mənanı daşımır. *5 – Təcrübələr bu fikrin doğru olduğunu göstərir* nümunəsində işlədilmiş *"göstərir"* sözü mətndə üzərində 5 rəqəmi yazılmış *"göstərir"* sözü ilə eyni mənadadır.
Doğru cavab: 5 – Təcrübələr bu fikrin doğru olduğunu göstərir.

A variantı 55 saylı test tapşırığı
B variantı 53 saylı test tapşırığı
C variantı 53 saylı test tapşırığı
D variantı 52 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəldəki uyğun fikirləri müəyyən edin.

Doğrudur	***Yanlışdır***	***Ehtimaldır***
1. Azərbaycan parçaçılıq sənətinin nümunələri qazanc məqsədilə satılmışdır. 2. Parçaçılıq sənətkarları sadəcə ipək parça istehsal edirdilər.	3. Azərbaycan parçaları haqqında müxtəlif mənbələrdən məlumat almaq mümkündür. 4. Şamaxı və Təbriz ipəyindən rus çarı üçün geyim hazırlanmasına IX-XII əsrlərin mənbələrində rast gəlinir.	5. Əntiq mallar alverçisi bir neçə hissəyə bölərək müxtəlif şəxslərə satdığı parçanı Təbriz şəhərindən almışdır. 6. Şərq Xalqları Muzeyində saxlanılan parçanın üzərində düşmənin ələ keçirilməsi təsvir edilmişdir.

A) 2, 4, 6 B) 1, 3, 4 C) 2, 3, 6
D) 1, 4, 5 E) 1, 3, 5

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah: 1. *Azərbaycan parçaçılıq sənətinin nümunələri qazanc məqsədilə satılmışdır* fikri doğrudur. İstanbulda əntiq mallar alverçisi Təbrizdə toxunan parçanı mənfəət

əldə etmək üçün bir neçə hissəyə bölərək müxtəlif şəxslərə satmışdır.

2. *Parçaçılıq sənətkarları sadəcə ipək parça istehsal edirdilər* fikri yanlışdır. Azərbaycanda olmuş məşhur fransız səyyahı Sarden burada müxtəlif parça növlərinin toxunduğunu gündəliyində qeyd etmişdir.

3. *Azərbaycan parçaları haqqında müxtəlif mənbələrdən məlumat almaq mümkündür* fikri doğrudur. IX-XII əsrlərə aid məxəzlərdən, sonrakı yazılı mənbələrdən, fransız səyyahı Sardenin gündəliyindən Azərbaycan parçaları haqqında məlumat almaq mümkündür.

4. *Şamaxı və Təbriz ipəyindən rus çarı üçün geyim hazırlanmasına IX-XII əsrlərin mənbələrində rast gəlinir* fikri yanlışdır. Rus çarı üçün Şamaxı ipəyindən paltar tikilməsi fikrinə sonrakı yazılı mənbələrdə rast gəlinir.

5. *Əntiq mallar alverçisi bir neçə hissəyə bölərək müxtəlif şəxslərə satdığı parçanı Təbriz şəhərindən almışdır* fikri ehtimaldır, bu fikir mətndə öz əksini tapmamışdır.

6. *Şərq Xalqları Muzeyində saxlanılan parçanın üzərində düşmənin ələ keçirilməsi təsvir edilmişdir* fikri doğrudur. Muzeydə saxlanılan parçanın üzərində qızılbaş paltarı geyinmiş bir gənc atlı və onun kəməndlə tutduğu bir düşmən təsvir olunmuşdur.

Doğru cavab: 1, 4, 5

56 – 60 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

A variantı 56 saylı test tapşırığı
B variantı 56 saylı test tapşırığı
C variantı 56 saylı test tapşırığı
D variantı 56 saylı test tapşırığı

Mətnə əsasən cədvəli tamamlayın.

Müddəa	***Müddəanı təsdiq edən faktlar***
	Yazılı mənbələrdə 1663-cü ildə Şamaxıya və Təbrizə parça almağa göndərilən ekspedisiyadan və Şamaxı ipəyindən rus çarı Romanov üçün paltar tikilməsindən bəhs olunur.
	IX-XII əsrlərə aid məxəzlərdə rusların Azərbaycan parçaları ilə tanışlığı barədə məlumatlara rast gəlinir.
	Fransız səyyahı Sardenin gündəliyindən Azərbaycan parçaları haqqında məlumat almaq mümkündür.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Müddəa	***Fakt***
Bir sıra mənbələrdə Azərbaycan parçaları haqqında məlumatlara rast gəlmək olar.	Yazılı mənbələrdə 1663-cü ildə Şamaxıya və Təbrizə parça almağa göndərilən ekspedisiyadan və Şamaxı ipəyindən rus çarı Romanov üçün paltar tikilməsindən bəhs olunur.

A variantı 57 saylı test tapşırığı
B variantı 57 saylı test tapşırığı
C variantı 57 saylı test tapşırığı
D variantı 57 saylı test tapşırığı

Əvvəlində işarə qoyulmuş sözlər əsasında cədvəli doldurun.

A cavabı

	İfadənin mətndəki funksiyası (poetik, informativ və ya terminoloji)	*İfadənin mətndəkindən fərqli funksiyada cümlədə işlədilməsi*
▲		
■		

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

	İfadənin mətndəki funksiyası (poetik, informativ və ya terminoloji)	*İfadənin mətndəkindən fərqli funksiyada cümlədə işlədilməsi*
▲	Poetik	Yükləri anbara daşıdılar.
■	İnformativ	Dostumun sözləri məni yaman tutdu.

A variantı 58 saylı test tapşırığı
B variantı 58 saylı test tapşırığı
C variantı 58 saylı test tapşırığı
D variantı 58 saylı test tapşırığı

Mətndə çərçivəyə alınmış cümlədə uyğun düzəlişlər (yalnız qüsurlu məqamlarda) etməklə cümləni yenidən yazın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:
Səfəvilər *dövründə* Azərbaycanda olmuş məşhur fransız səyyahı Sarden burada müxtəlif parça növlərinin toxunduğunu gündəliyində *qeyd etmişdir.*

A variantı 59 saylı test tapşırığı
B variantı 59 saylı test tapşırığı
C variantı 59 saylı test tapşırığı
D variantı 59 saylı test tapşırığı

Mətnin iki müxtəlif tərkib hissəsində bir-biri ilə ziddiyyət təşkil edən cümlələri müəyyən edərək yazın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

1. Bu sənət sahəsi yarandığından bu günə qədər daima yüksək səviyyədə inkişaf etmişdir.
2. Azərbaycan parçaçılıq sənətinin tarixində məşəqqətli illər də olmuşdur.

A variantı 60 saylı test tapşırığı
B variantı 60 saylı test tapşırığı
C variantı 60 saylı test tapşırığı
D variantı 60 saylı test tapşırığı

"*Azərbaycan parçalarının şöhrət qazanmasında müxtəlif sənət sahələrinin də rolu olmuşdur*" fikrini mətnlə əlaqələndirib fikirlərinizi yazın.

Mövzu: Mətn
Sinif: 5-11
İzah:
Ehtimal edilən doğru cavab variantları:

Azərbaycan parçalarının şöhrət qazanmasında təkcə onların gözəl və davamlı olması deyil, müxtəlif sənət sahələrinin də rolu olmuşdur. Zərgərlər qızıl və gümüşdən saplar hazırlayır, bu saplarla toxunan zərli parçalar parçaçılıq sənətində xüsusi yer tuturdu.
Parçaların gözəl görünməsində rəssamlıq sənətinin də rolu olub. Belə ki, parçaların daha gözəl görünməsi üçün müxtəlif rəssamların tablolarına müraciət edilirdi.
Bədii ədəbiyyatın da parçaçılıq sənətinə təsiri olmuşdur. Parçalara vurulan naxışların arasında nağıl qəhrəmanları, klassik şairlərin, xüsusən N. Gəncəvinin əsərlərindəki obrazlar da təsvir edilirdi.

Riyaziyyat

A variantı 61 saylı test tapşırığı
B variantı 63 saylı test tapşırığı
C variantı 65 saylı test tapşırığı
D variantı 63 saylı test tapşırığı

$\cos 38° + \cos 18°$ ifadəsini hasil şəklində göstərin.

A) 2cos20°sin20° B) $\frac{3}{4}$ C) 2cos28°cos10°
D) $\frac{1}{2}$ E) 2cos14°cos5°

Mövzu: Triqonometrik funksiyaların cəminin hasilə çevrilməsi
Sinif: 10
İzah: $\cos\alpha + \cos\beta = 2\cos\frac{\alpha+\beta}{2}\cdot\cos\frac{\alpha-\beta}{2}$

olduğundan

$\cos 38° + \cos 18° = 2\cos\frac{38^0+18^0}{2}\cdot\cos\frac{38^0-18^0}{2} = 2\cos 28^0\cos 10^0$

olur.

Doğru cavab: 2cos28°cos10°.

A variantı 62 saylı test tapşırığı
B variantı 64 saylı test tapşırığı
C variantı 61 saylı test tapşırığı
D variantı 68 saylı test tapşırığı

ABC üçbucağında $MN \parallel AC$, AC=20 sm, BN=8 sm və NC=17 sm olarsa, MN-i tapın.

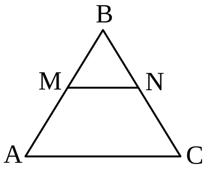

A) 6,4 sm B) 6,8 sm C) 10 sm
D) 8 sm E) 5,2 sm

Mövzu: Oxşarlıq
Sinif: 8
İzah: $MN \parallel AC$, ΔMBN~ΔABC olduğundan

$\frac{MN}{AC} = \frac{BN}{BC}$, $\frac{MN}{20} = \frac{8}{25}$, MN=6,4.

Doğru cavab: 6,4.

A variantı 63 saylı test tapşırığı
B variantı 65 saylı test tapşırığı
C variantı 68 saylı test tapşırığı
D variantı 67 saylı test tapşırığı

Prizmanın həcmi 120 sm^3, hündürlüyü isə 8 sm-dir. Prizmanın oturacağının sahəsini tapın.

A) 20 sm^2 B) 10 sm^2 C) 12 sm^2
D) 16 sm^2 E) 15 sm^2

Mövzu: Çoxüzlülər, onların səthi və həcmi
Sinif: 10
İzah: Prizmanın həcmi $V=S_{ot}\cdot h$ olduğundan,
$8\cdot S_{ot}=120$, $S_{ot}=15$ alınır.
Doğru cavab: 15.

A variantı 64 saylı test tapşırığı
B variantı 72 saylı test tapşırığı
C variantı 71 saylı test tapşırığı
D variantı 72 saylı test tapşırığı

$\left(2^{\sqrt{2}}\right)^{\sqrt{2}}$ ifadəsinin qiymətini tapın.

A) 4 B) 8 C) 2 D) 64 E) 16

Mövzu: Həqiqi üstlü qüvvət
Sinif: 8
İzah: $\left(2^{\sqrt{2}}\right)^{\sqrt{2}} = 2^{\sqrt{2}\cdot\sqrt{2}} = 2^2 = 4$
Doğru cavab: 4

A variantı 65 saylı test tapşırığı
B variantı 67 saylı test tapşırığı
C variantı 62 saylı test tapşırığı
D variantı 66 saylı test tapşırığı

$17 \le n < 23$ şərtini ödəyən n natural ədədlərinin sayını tapın.

A) 4 B) 8 C) 6 D) 5 E) 7

Mövzu: Natural ədədlər

Sinif: 5
İzah: Bu şərti ödəyən natural ədədlərin sayı 23–17=6 olur.
Doğru cavab: 6

A variantı 66 saylı test tapşırığı
B variantı 69 saylı test tapşırığı
C variantı 63 saylı test tapşırığı
D variantı 71 saylı test tapşırığı

40%-i $4,5\cdot1\frac{2}{3}+2,5$ ifadəsinin qiymətinə bərabər olan ədədi tapın.

A) 75 B) 250 C) 25 D) 120 E) 205

Mövzu: Nisbət. Tənasüb. Faiz
Sinif: 6
İzah: İfadənin qiyməti

$4,5\cdot1\frac{2}{3}+2,5=\frac{9}{2}\cdot\frac{5}{3}+2,5=7,5+2,5=10$ olur. Onda

40%-i 10 olan ədəd $\frac{10\cdot100\%}{40\%}=25$ olur.

Doğru cavab: 25

A variantı 67 saylı test tapşırığı
B variantı 70 saylı test tapşırığı
C variantı 73 saylı test tapşırığı
D variantı 62 saylı test tapşırığı

Şəkildə verilənlərə görə α bucağını tapın.

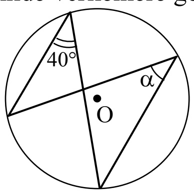

A) 30° B) 20° C) 40° D) 60° E) 50°

Mövzu: Çevrə və dairə
Sinif: 9
İzah: Eyni qövsə söykənən daxilə çəkilmiş bucaqlar bərabər olduğundan α=40° olur.
Doğru cavab: 40°

A variantı 68 saylı test tapşırığı
B variantı 61 saylı test tapşırığı
C variantı 72 saylı test tapşırığı
D variantı 65 saylı test tapşırığı

$\frac{828^2-72^2}{378}$ ifadəsinin qiymətini hesablayın.

A) 180 B) 800 C) 18000 D) 2700 E) 1800

Mövzu: Müxtəsər vurma düsturları.
Sinif: 7
İzah:

$$\frac{828^2-72^2}{378}=\frac{(828+72)(828-72)}{378}=\frac{900\cdot756}{378}=$$
$$=900\cdot2=1800$$

Doğru cavab: 1800

A variantı 69 saylı test tapşırığı
B variantı 62 saylı test tapşırığı
C variantı 67 saylı test tapşırığı
D variantı 61 saylı test tapşırığı

(a_n) ədədi silsiləsində a_{13}=58 və a_{28}=28 olarsa, silsilə fərqini tapın.

A) –6 B) –3 C) 2 D) 5 E) –2

Mövzu: Ədədi silsilə
Sinif: 9
İzah: Ədədi silsilənin silsilə fərqi

$$d=\frac{a_{28}-a_{13}}{28-13}=\frac{28-58}{15}=-2$$

Doğru cavab: –2

A variantı 70 saylı test tapşırığı
B variantı 68 saylı test tapşırığı
C variantı 69 saylı test tapşırığı
D variantı 69 saylı test tapşırığı

Sinifdə 24 şagird var. Bu şagirdlərdən iki növbətçini neçə müxtəlif üsulla seçmək olar?

A) 288 B) 576 C) 240 D) 276 E) 96

Mövzu: Birləşmələr nəzəriyyəsi
Sinif: 9
İzah: ${}_{24}C_2=\frac{24!}{22!\cdot2!}=23\cdot12=276.$

Doğru cavab: 276.

A variantı 71 saylı test tapşırığı
B variantı 66 saylı test tapşırığı
C variantı 70 saylı test tapşırığı
D variantı 64 saylı test tapşırığı

Eni 40, uzunluğu k olan düzbucaqlının perimetrini tapın.

A) $P=2(40+2k)$ B) $P=2(40+k)$
C) $P=2(20+k)$ D) $P=2(20+2k)$
E) $P=2(80+2k)$

Mövzu: Dördbucaqlılar
Sinif: 5
İzah: Tərəfləri a və b olan düzbucaqlının perimetri P=2(a+b) olduğundan $P=2(40+k)$ tapılır.
Doğru cavab: $P=2(40+k)$

A variantı 72 saylı test tapşırığı
B variantı 73 saylı test tapşırığı
C variantı 64 saylı test tapşırığı
D variantı 73 saylı test tapşırığı

$-2x\le8$ bərabərsizliyinin ən kiçik həllini tapın.

A) 4 B) –4 C) –5 D) 2 E) –8

Mövzu: Bərabərsizliklər
Sinif: 8
İzah: $-2x\le8$, $x\ge-4$. Burada bərabərsizliyin ən kiçik həlli –4 olur.
Doğru cavab: –4

A variantı 73 saylı test tapşırığı
B variantı 71 saylı test tapşırığı
C variantı 66 saylı test tapşırığı
D variantı 70 saylı test tapşırığı

$\sin 60° - \cos 30°$ ifadəsinin qiymətini tapın.

A) 1 B) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ C) $\frac{1-\sqrt{3}}{2}$ D) 0 E) $\frac{1}{2}$

Mövzu: Triqonometrik funksiyalar
Sinif: 10
İzah: $\sin 60° - \cos 30° = \frac{\sqrt{3}}{2} - \frac{\sqrt{3}}{2} = 0$
Doğru cavab: 0

A variantı 74 saylı test tapşırığı
B variantı 77 saylı test tapşırığı
C variantı 76 saylı test tapşırığı
D variantı 76 saylı test tapşırığı

$\log_{81} 8 : \log_9 32$ ifadəsinin qiymətini hesablayın.

Mövzu: Ədədin loqarifmi, Loqarifmin xassələri.
Sinif: 10
İzah:

$$\log_{81} 8 : \log_9 32 = \frac{\log_{3^4} 2^3}{\log_{3^2} 2^5} = \frac{\frac{3}{4}\log_3 2}{\frac{5}{2}\log_3 2} = \frac{3}{4}\cdot\frac{2}{5} = 0,3.$$

Doğru cavab: 0,3.

A variantı 75 saylı test tapşırığı
B variantı 75 saylı test tapşırığı
C variantı 75 saylı test tapşırığı
D variantı 78 saylı test tapşırığı

$2^{x+3} - 6\cdot 2^x < 3^{x+1} - 3^x$ bərabərsizliyinin ən kiçik tam həllini tapın.

Mövzu: Üstlü bərabərsizliklər
Sinif: 10
İzah: $2^3\cdot 2^x - 6\cdot 2^x < 3\cdot 3^x - 3^x$,

$2\cdot 2^x < 2\cdot 3^x$, $2^x < 3^x$, Hər tərəfi 3^x>0-a bölsək,

$\left(\frac{2}{3}\right)^x < \left(\frac{2}{3}\right)^0$. Buradan x>0 alınır. Onda bərabərsizliyin ən kiçik tam həlli 1 olur.
Doğru cavab: 1.

A variantı 76 saylı test tapşırığı
B variantı 74 saylı test tapşırığı
C variantı 77 saylı test tapşırığı
D variantı 77 saylı test tapşırığı

Konusun doğuranı $10\sqrt{3}$ -ə bərabər olub, oturacaq müstəvisi ilə 30°-li bucaq əmələ gətirir. Konusun oturacağının radiusunu tapın.

Mövzu: Fırlanma fiqurları. Konus.
Sinif: 11
İzah: 30° bucaq qarşısındakı katetin xassəsinə əsasən konusun hündürlüyü $5\sqrt{3}$, oturacağının radiusu isə $5\sqrt{3}\cdot\sqrt{3} = 15$ olur.

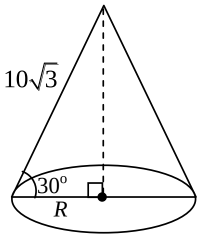

Doğru cavab: 15.

A variantı 77 saylı test tapşırığı
B variantı 76 saylı test tapşırığı
C variantı 74 saylı test tapşırığı
D variantı 75 saylı test tapşırığı

$\overline{ab}$ ikirəqəmli ədədləri üçün $\sqrt{\overline{ab}}$ natural ədəd olarsa, belə $\overline{ab}$ ədədləri arasından təsadüfi seçilmiş bir ədədin tək ədəd olması hadisəsinin ehtimalını tapın.

Mövzu: Ehtimal nəzəriyyəsi
Sinif: 8
İzah: Verilmiş şərti ödəyən ikirəqəmli ədədlər 16, 25, 36, 49, 64 və 81-dir. Bunlardan tək ədədlərin sayı 3 olur. Mümkün halların sayı 6, əlverişli halların sayı 3 olduğundan $P = \frac{3}{6} = 0,5$ olur.

Doğru cavab: 0,5.

A variantı 78 saylı test tapşırığı
B variantı 78 saylı test tapşırığı
C variantı 78 saylı test tapşırığı
D variantı 74 saylı test tapşırığı

$x = -0,4$ olduqda, $10x^2 - 5|x| + 3$ ifadəsinin qiymətini tapın.

Mövzu: Modul daxil olan ifadələrin çevrilməsi
Sinif: 7
İzah:

$$10x^2 - 5|x| + 3 = 10\cdot(-0,4)^2 - 5\cdot|-0,4| + 3 =$$
$$= 1,6 - 2 + 3 = 2,6.$$

Doğru cavab: 2,6.

79 – 85 saylı tapşırıqları "Cavab vərəqləri"ndə cavablandırın.

A variantı 79 saylı test tapşırığı
B variantı 79 saylı test tapşırığı
C variantı 79 saylı test tapşırığı
D variantı 79 saylı test tapşırığı

Aralarındakı məsafə 34 km olan A və B məntəqələrindən velosipedçi və piyada eyni zamanda qarşı-qarşıya hərəkətə başladı. A-dan hərəkətə başlayan velosipedçinin sürəti piyadanın sürətindən 8 $\frac{\text{km}}{\text{saat}}$

çoxdur. Velosipedçi *A*-dan 24 km məsafədə olan *C* məntəqəsinə piyadadan 0,5 saat tez çatarsa, piyadanın sürətini tapın (*A*, *C*, *B* məntəqələri bir düz xətt üzərindədir).

Mövzu: Birməchullu tənliklər və tənliklərin tətbiqi ilə məsələ həlli

Sinif: 8

İzah: Piyadanın sürəti x km/saat, velosipedçinin sürəti isə (x+8) km/saat olur. *A* və *C* məntəqələri arasındakı məsafə 24 km olduğundan, velosipedçi bu məsafəni $\frac{24}{x+8}$ saata gedər. *B* və *C* məntəqələri arasındakı məsafə 10 km olduğundan piyada bu məsafəni $\frac{10}{x}$ saata gedər. Onda şərtə görə $\frac{10}{x}-\frac{24}{x+8}=\frac{1}{2}$ tənliyi alınır. Bu tənlik $x^2+36x-160=0$ tənliyi ilə eynigüclüdür. Sonuncu tənliyin kökləri $x_1=-40$, $x_2=4$ olur. Sürət müsbət ədəd olduğundan piyadanın sürəti 4 km/saat olur.

Doğru cavab: 4 km/saat.

A variantı 80 saylı test tapşırığı
B variantı 80 saylı test tapşırığı
C variantı 80 saylı test tapşırığı
D variantı 80 saylı test tapşırığı

24 nəfərdən ibarət işçi qrupunda olan qadınların yaşlarının ədədi ortası 21, kişilərin yaşlarının ədədi ortası isə 29-dur. Qrupdakı bütün işçilərin yaşlarının ədədi ortası 26 olarsa, qrupda neçə nəfər kişi var?

Mövzu: Tənliklər sistemi və tənliklərin tətbiqi ilə məsələ həlli

Sinif: 7

İzah: Qadınların sayı x, kişilərin sayı y ilə işarə etsək, $x+y=24$ alınır.

Şərtə görə qadınların yaşlarının cəmi $21x$, kişilərin yaşlarının cəmi isə $29y$ olur. Bütün işçilərin yaşlarının cəmi isə $26(x+y)=26\cdot24$ olar. Onda

$\begin{cases} x+y=24, \\ 21x+29y=26\cdot24 \end{cases}$ tənliklər sistemi alınır. Burdan

$x=9$, $y=15$ alınır. Deməli qrupda 15 nəfər kişi var.

Doğru cavab: 15.

A variantı 81 saylı test tapşırığı
B variantı 81 saylı test tapşırığı
C variantı 81 saylı test tapşırığı
D variantı 81 saylı test tapşırığı

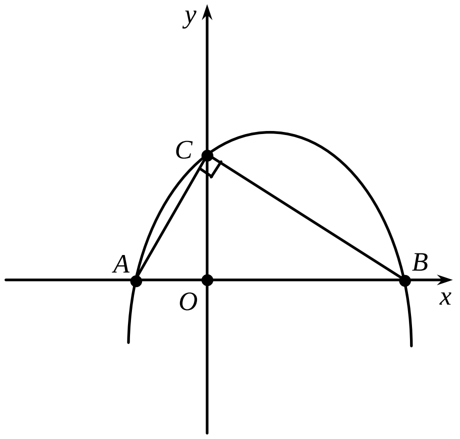

$f(x)=ax^2+bx+c$ funksiyasının qrafiki verilmişdir. $AC\perp BC$, $CO=5$, $BO=25\cdot AO$ olarsa, parabolanın təpə nöqtəsinin absisini tapın.

Mövzu: Funksiyalar və qrafiklər

Sinif: 9

İzah: *ACB* düzbucaqlı üçbucağında $AO=k$, $BO=25k$, hipotenuza çəkilmiş *CO* hündürlüyü 5 olduğundan, $25=25k\cdot k$, $k^2=1$, $k=1$ ($k=-1$ olmaz) alınır. Onda $AO=1$ olduğundan *A* nöqtəsinin absisi (–1), $BO=25$ olduğundan *B* nöqtəsinin absisi 25 olur. Kvadrat funksiyanın sıfırları (–1) və 25, parabolanın təpə nöqtəsinin absisi $m=\frac{-1+25}{2}=12$ olur.

Doğru cavab: 12.

A variantı 82 saylı test tapşırığı
B variantı 82 saylı test tapşırığı
C variantı 82 saylı test tapşırığı
D variantı 82 saylı test tapşırığı

α və β uyğun tərəfləri paralel olan müxtəlif adlı, γ və φ isə uyğun tərəfləri paralel olan eyniadlı bucaqlardır. γ-nın dərəcə ölçüsü α-nın dərəcə ölçüsündən 20% az, φ-nin dərəcə ölçüsü β-nın dərəcə ölçüsündən 20% çox olarsa, α və β-nın hər birinin dərəcə ölçüsünü tapın.

Mövzu: Uyğun tərəfləri paralel olan bucaqlar

Sinif: 7

İzah: α və β uyğun tərəfləri paralel olan müxtəlif adlı bucaqlar olduğundan $\alpha+\beta=180^\circ$, γ və φ uyğun tərəfləri paralel olan eyniadlı bucaqlar olduğundan

$\gamma=\varphi$ olur. Şərtə görə $\gamma=0{,}8\alpha$, $\varphi=1{,}2\beta$. Buradan $0{,}8\alpha=1{,}2\beta$ alınır. $\alpha=1{,}5\beta$, $1{,}5\beta+\beta=180^\circ$, $\beta=72^\circ$, $\alpha=108^\circ$ olur.

Doğru cavab: $\alpha=108^\circ$, $\beta=72^\circ$.

A variantı 83 saylı test tapşırığı
B variantı 83 saylı test tapşırığı
C variantı 83 saylı test tapşırığı
D variantı 83 saylı test tapşırığı

ABC üçbucağında $\angle C=90^o$, *AD* – tənbölən, *CD*=2,4 sm, *AB*=8,5 sm olarsa, *ABD* üçbucağının sahəsini tapın.

Mövzu: Üçbucağın sahəsi
Sinif: 8
İzah:

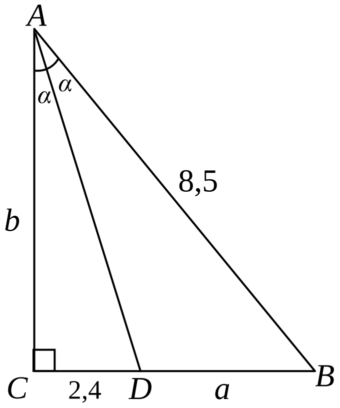

Tənbölənin xassəsinə görə $\frac{b}{2,4}=\frac{8,5}{a}$, *ab*=2,4·8,5 olur.

I üsul: *ABD* korbucaqlı üçbucağında *BD* tərəfinə çəkilmiş hündürlük *AC* olduğundan

$$S_{\Delta ABD}=\frac{1}{2}ab=\frac{1}{2}\cdot 2,4\cdot 8,5=10,2 \text{ olur.}$$

II üsul:

$$S_{\Delta ABD}=S_{\Delta ABC}-S_{\Delta ACD}=\frac{1}{2}\cdot b\cdot(a+2,4)-\frac{1}{2}\cdot b\cdot 2,4=$$

$$=\frac{1}{2}\cdot ab+\frac{1}{2}\cdot b\cdot 2,4-\frac{1}{2}\cdot b\cdot 2,4=$$

$$=\frac{1}{2}ab=\frac{1}{2}\cdot 2,4\cdot 8,5=10,2$$

Doğru cavab: 10,2.

A variantı 84 saylı test tapşırığı
B variantı 84 saylı test tapşırığı
C variantı 84 saylı test tapşırığı
D variantı 84 saylı test tapşırığı

$A\left(k^2-4k;k^2\right)$ və $B(12-4k;32-12k)$ nöqtələrini birləşdirən parçanın orta nöqtəsi absis oxunun mənfi hissəsi üzərində olarsa, *k*-nı tapın.

Mövzu: Parçanın orta nöqtəsinin koordinatları
Sinif: 9
İzah: *AB* parçasının orta nöqtəsinin koordinatları

$$x=\frac{k^2-4k+12-4k}{2}=\frac{k^2-8k+12}{2},$$

$$y=\frac{k^2+32-12k}{2}=\frac{k^2-12k+32}{2} \text{ olur. Absis}$$

oxunun mənfi hissəsi üzərində olan nöqtənin absisinin işarəsi mənfi, ordinatı isə sıfıra bərabər olur.

Onda $k^2-12k+32=0$ tənliyinin kökləri $k_1=4$, $k_2=8$ alınır. Şərtə görə $k^2-8k+12<0$ olmalıdır.

I üsul:Tənliyin kökləri bərabərsizlikdə nəzərə alınarsa, yalnız *k*=4 olduqda orta nöqtənin absisi mənfi olur. *k*=8 halı üçün isə orta nöqtənin absisi mənfi olduduğundan bu cavab nəzərə alınmır.

II üsul: $k^2-8k+12<0$ bərabərsizliyinin həlli intervallar üsuluna əsasən (2;6) aralığı olur. (2;6) aralığına yalnız *k*=4 daxil olur.

Doğru cavab: 4.

A variantı 85 saylı test tapşırığı
B variantı 85 saylı test tapşırığı
C variantı 85 saylı test tapşırığı
D variantı 85 saylı test tapşırığı

Eyler-Venn diaqramında *A* və *B* çoxluqlarının elementlərinin sayı verilmişdir. $n(A\cap B)>n(B\setminus A)$ olarsa, *x*-in natural qiymətləri üçün $n(A\setminus B)$ -nin ala biləcəyi ən kiçik və ən böyük qiymətlərin cəmini tapın.

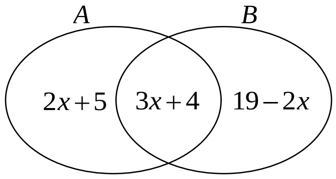

Mövzu: Çoxluqlar
Sinif: 7
İzah: Şərtə görə 3*x*+4>19–2*x* olur. Bu bərabərsizliyin həlli 5*x*>15, *x*>3 alınır.

Çoxluğun elenentlərinin sayı natural ədəd olduğundan 19–2*x*>0, *x*<9,5 olur. 3<*x*<9,5 şərtini ödəyən ən kiçik natual ədəd *x*=4, ən böyük natural ədəd *x*=9-dur. $n(A\setminus B)=2x+5$ -in ala biləcəyi ən kiçik qiymət 2·4+5=13, ən böyük qiymət 2·9+5=23-dür. Buradan 13+23=36 olur.

Doğru cavab: 36.

Русский язык

Вариант A 31 тестовое задание
Вариант B 34 тестовое задание
Вариант C 35 тестовое задание
Вариант D 35 тестовое задание

Укажите слова, в которых соответственно происходит оглушение, озвончение:

1. отбой
2. вторник
3. книжка
4. молотьба
5. сговор
6. пирог

A) 2, 4, 5; 1, 3, 6 B) 2, 3, 4; 1, 5, 6
C) 1, 2, 6; 3, 4, 5 D) 2, 3, 6; 1, 4, 5
E) 1, 3, 5; 2, 4, 6

Тема: Фонетика
Класс: 5, 10

Подстандарт 10 кл. 4.1.2. 5 кл. 4.1.2. Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования.

Объяснение: Оглушение происходит в словах *[ф]торник, кни[ш]ка, пиро[к],* так как звонкие согласные оглушаются перед глухими согласными и на конце слова. Озвончение происходит в словах *о[д]бой, [з]говор, моло[д']ба,* так как глухие согласные озвончаются перед звонкими согласными.

Верный ответ: 2, 3, 6; 1, 4, 5

Вариант A 32 тестовое задание
Вариант B 31 тестовое задание
Вариант C 33 тестовое задание
Вариант D 39 тестовое задание

В каком слове *-ой* может быть и окончанием, и суффиксом?

A) лисой B) весной C) страной D) собой E) шестой

Тема: Состав слова.

Класс: 5, 10 кл.

Подстандарт 5 кл. 4.1.2. Объясняет звуковой состав, лексические особенности слов, способы их образования и грамматическое значение слов.

Объяснение: Из предложенных слов только в слове *весной -ой* может быть окончанием, если это существительное в Тв. п., и суффиксом, если это наречие, отвечающее на вопрос *когда?*

Верный ответ: весной

Вариант A 33 тестовое задание
Вариант B 40 тестовое задание
Вариант C 31 тестовое задание
Вариант D 32 тестовое задание

Укажите ***неверное*** утверждение.

A) Глаголы делятся на переходные и непереходные.
B) Глаголы в изъявительном наклонении изменяются по временам.
C) Глагол имеет постоянные признаки вида, переходности, возвратности, спряжения.
D) Глаголы имеют три наклонения: изъявительное, условное, повелительное.
E) Глаголы во всех наклонениях изменяются по лицам и числам.

Тема: Глагол

Класс: 6, 10

Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.

Объяснение: По лицам и числам могут изменяться только глаголы в изъявительном и повелительном наклонениях, глаголы в условном наклонении изменяются только по числам и родам. Глаголы во всех наклонениях изменяются по лицам и числам.

Верный ответ: Глаголы во всех наклонениях изменяются по лицам и числам.

Вариант A 34 тестовое задание
Вариант B 39 тестовое задание
Вариант C 38 тестовое задание
Вариант D 34 тестовое задание

Не пишется *ь* в слове

A) настеж… B) замаж… C) помощ…
D) невтерпёж… E) стереч…

Тема: Грамматические функции мягкого знака.

Класс: 5, 10

Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.

Объяснение: Мягкий знак как показатель грамматической формы пишется на конце слов у существительных 3 склонения (*помощь*), в глаголах неопределенной формы (*стеречь*), повелительного наклонения (*замажь*), в наречиях (*настежь*), кроме слов-исключений *уж, замуж, невтерпёж.*

Верный ответ: невтерпёж

Вариант A 35 тестовое задание
Вариант B 37 тестовое задание
Вариант C 39 тестовое задание
Вариант D 37 тестовое задание

Укажите сложносочинённое предложение с общим второстепенным членом (знаки препинания не расставлены).

A) Кое-где виднелись редкие леса и вились овраги.
B) Гром затих однако молния продолжала освещать небо яркими вспышками.
C) Под вечер присел я у забора и стал прислушиваться.
D) Ветер дул с суши а у берега вода была спокойна.
E) То падал как будто туман то вдруг припускался косой крупный дождь.

Тема: Сложносочинённое предложение

Класс: 9, 11

Подстандарт 9 кл. 4.1.1. Различает виды сложных предложений. 4.1.2. Употребляет слова и словосочетания в различных синтаксических назначениях.
11 кл. 4.1.1. Целенаправленно использует предложения различных конструкций.

Объяснение: Части ССП могут иметь общий второстепенный член, который обычно стоит в начале предложения и относится к каждой части. (Редкие леса виднелись *где? кое-где,* овраги вились *где? кое-где*). В других сложносочинённых предложениях нет общего второстепенного члена. А предложение «*Под вечер присел я у забора и стал прислушиваться*» является простым предложением, осложнённым однородными сказуемыми *присел* и *стал прислушиваться*.

Вариант A 36 тестовое задание
Вариант B 35 тестовое задание
Вариант C 32 тестовое задание
Вариант D 36 тестовое задание

Слова, которые вносят различные оттенки значения, – это

A) предлоги B) местоимения C) союзы
D) междометия E) частицы

Тема: Части речи

Класс: 7, 10

Подстандарт 7 кл. 4.1.2. Различает слова по их общему грамматическому значению.
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.

Объяснение: *Частица* – это служебная часть речи, которая вносит различные оттенки значения в предложении. *Предлог* служит для связи слов в словосочетании и предложении. *Союз* связывает однородные члены предложения и простые предложения в составе сложного. *Местоимение* – это самостоятельная часть речи, которая указывает на предмет, его признак и количество, но не называет его. *Междометие* – это особая часть речи, которая объединяет слова, выражающие различные чувства и настроение.

Верный ответ: Частицы

Вариант A 37 тестовое задание
Вариант B 33 тестовое задание
Вариант C 36 тестовое задание
Вариант D 33 тестовое задание

Какое существительное имеет форму множественного числа?

A) ловкость B) зверьё C) счастье
D) заявление E) презрение

Тема: Имя существительное
Класс: 5, 6, 10
Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Не имеют форму множественного числа слова *ловкость, счастье, презрение*, так как являются отвлечёнными существительными, слово *зверьё* – собирательное существительное. Слово *заявление* – конкретное и имеет форму множественного числа *заявления*.

Верный ответ: заявление

Вариант A 38 тестовое задание
Вариант B 38 тестовое задание
Вариант C 40 тестовое задание
Вариант D 31 тестовое задание

Укажите верный вариант заполнения диаграммы Эйлера-Венна, сравнив наречия

медленно *по-старому*

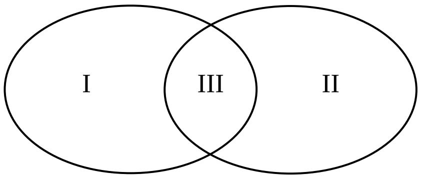

A) I – является наречием образа действия;
II – является наречием времени;
III – образуют степени сравнения

B) I – образовано суффиксальным способом;
II – образовано от качественного прилагательного;
III – не образуют степеней сравнения

C) I – является наречием времени;
II – является наречием образа действия;
III – образованы от прилагательных

D) I – образует степени сравнения;
II – образовано приставочно-суффиксальным способом;
III – являются наречиями образа действия

E) I – не образует степеней сравнения;
II – образует степени сравнения;
III – являются наречиями образа действия

Тема: Части речи
Класс: 7, 10
Подстандарт 10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: Наречие *медленно* образует степени сравнения *медленнее* (*медленн* + суффикс -*ее*), *более медленно*, является наречием *образа действия* (отвечает на вопрос *как?*) образовано суффиксальным способом от основы качественного прилагательного *медленный* при помощи суффикса -*о*. Наречие *по-старому* образовано приставочно-суффиксальным способом от основы качественного прилагательного *старый* при помощи приставки *по*- и суффикса -*ому*, оно является *наречием образа действия* и не образует степени сравнения.

Верный ответ: I – образует степени сравнения;
II – образовано приставочно-суффиксальным способом;
III – являются наречиями образа действия

Вариант A 39 тестовое задание
Вариант B 36 тестовое задание
Вариант C 37 тестовое задание
Вариант D 40 тестовое задание

Выделенное слово в предложении “*Путники со страхом оглядывались **вокруг**.*” является обстоятельством

A) места B) причины C) времени
D) уступки E) условия

Тема: Второстепенные члены предложения
Класс: 8, 11
Подстандарт 8 кл. 4.1.2 Определяет синтаксическое назначение слов и словосочетаний
11 кл. 4.1.1. Целенаправленно использует предложения различных конструкций.
Объяснение: В предложении “*Путники со страхом оглядывались **вокруг***.” Слово *вокруг* является обстоятельством места, так как отвечает на вопрос *где?*

Верный ответ: места

Вариант A 40 тестовое задание
Вариант B 32 тестовое задание
Вариант C 34 тестовое задание
Вариант D 38 тестовое задание

Определите номера предложений, в которых пишется частица *ни*.

A) 1, 3, 4 B) 3, 4, 5 C) 1, 2 D) 2, 5 E) 2, 3, 4

Тема: Служебные части речи. Частицы.
Класс: 7, 10
Подстандарт 7 кл. 4.1.2. Различает слова по их общему грамматическому значению.
10 кл. 4.1.2. Соблюдает лексико-семантические и грамматические нормы языка.
Объяснение: *Ни* может употребляться: для усиления отрицания, выражения обобщающего значения, придания отрицательного значения предложению без подлежащего. *Не* придаёт отрицательный смысл всему предложению, если стоит перед сказуемым, или отдельным словом, и тогда только это слово получает отрицание, а также может вносить утвердительный смысл при двойном отрицании.
Верный ответ: 1, 3, 4

Прочитайте текст и выполните задания 41 – 50.

Спасение

1. Мы воротились вовремя, так как судно стало относить течением к северо-западу.2. Ночью, во время налёта льда, несколькими сильными толчками оно было приподнято.3.Льдина, на которой находилось судно, угрожала расколоться на части. 4. Казалось, *участь* нашего экипажа, торчащего на судне, была решена.5. … на третьи сутки лёд неожиданно разошёлся и освободил судно, которое впервые после нескольких месяцев приняло нормальное положение.

6. Вскоре опять начался напор льда, но судно не получило серьёзных повреждений.7. Этот день был наиболее тревожным для нас.8. Льдины с силой напирали на корпус судна, наклоняя его то вправо, то влево.9. К вечеру стало очевидным, что судно погибало.10. Времени было мало, корабль заполнялся водой, действовать нужно было оперативно и слажено. 11. Мы немедленно спустили на лёд лодки, которые сразу же стали загружать инструментами, провиантом, палатками, а также успели снести в них часть важных документов. 12. Лодки были забиты до предела.13. Корабль наполнился водой, и только сжимавший лёд не давал ему затонуть.

14. Утром лёд разошёлся, судно, выпрямившись, издало страшный треск и исчезло. 15. … 16. Вместе с судном мы потеряли снятые фотографии и около 2000 *скрупулёзно* собранных наблюдений над северными сияниями.17. Теперь на месте исчезновения нашего корабля была спокойная гладкая поверхность воды, по которой несло течением несколько поленьев и стул из каюты. 18. Кругом расстилалось лишь безграничное пространство ледяных полей, бесстрастных и спокойных.

19. Экипаж оставался на месте крушения судна шесть дней и ***не покладая рук*** снаряжался к отходу на материк. 20. Затем мы снялись с лагеря и быстро направились к югу. 21. С собой захватили трое лодок и четверо саней. 22. Путь к югу был чрезвычайно тяжёл: идущие с запада на восток трещины, местами глубокий, мягкий снег преграждали дорогу; постоянная нагрузка и разгрузка саней, частые переправы отнимали много времени и сил. 23. Но наш непоколебимый экипаж всё выдержал. 24. Изнурённые, однако не потерявшие надежду на спасение, мы, наконец, добрались до привала.

Вариант A 41 тестовое задание
Вариант B 44 тестовое задание
Вариант C 44 тестовое задание
Вариант D 42 тестовое задание
Какое слово связывает предложение №5 с предыдущим?
A) однако B) также C) казалось D) авось E) поэтому
Подстандарт: 9 кл. 3.1.3.Совершенствует собственный и чужой текст, учитывая связь между предложениями, абзацами и частями текста.
Верный ответ: однако

Вариант A 42 тестовое задание
Вариант B 45 тестовое задание
Вариант C 43 тестовое задание
Вариант D 41тестовое задание
Какой фразой может быть выражена основная мысль текста?
A) Почёт и славу собирают по капле.
B) Чем больше в человеке доброты, тем больше в нём и жизни.
C) Станешь торопиться – всё из рук валится.
D) Сладко говорит, а дела не знает.
E) Порой жизнь – это рискованное приключение.
Подстандарт: 5 кл. 2.2.3. Определяет основную мысль текста.
Верный ответ: Порой жизнь – это рискованное приключение.

Вариант A 43 тестовое задание
Вариант B 42 тестовое задание
Вариант C 42 тестовое задание
Вариант D 45 тестовое задание
Какое предложение должно стоять в тексте под номером 15?
A) На гладкой поверхности воды отражался лунный свет.
B) Однако непреодолимым препятствием стали льды и бури заполярных широт.
C) Пучина океана поглотила его.
D) Оно тихо покачивалось на волнах.
E) Но огромный айсберг двигался в эту сторону.
Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: Пучина океана поглотила его.

Вариант A 44 тестовое задание
Вариант B 43 тестовое задание
Вариант C 41 тестовое задание
Вариант D 43 тестовое задание
Какие способы использованы для разъяснения лексического значения слов соответственно?
1. *Судно – плавучее, транспортное средство для перевозки людей, грузов.*
2. *Участь – судьба, доля.*
A) 1 – раскрытие значения частей слова;
2 – описание предмета, его признаков

B) 1 – подбор синонимов; 2 – раскрытие значения частей слова
C) 1 – раскрытие значения частей слова; 2 – подбор синонимов
D) 1 – описание предмета, его признаков; 2 – подбор антонимов
E) 1 – описание предмета, его признаков; 2 – подбор синонимов

Подстандарт: 8 кл. 2.1.1.Комментирует значение незнакомых выражений и слов, используя способы разъяснения лексического значения.
Верный ответ: 1 – описание предмета, его признаков; 2 – подбор синонимов

Вариант A 45 тестовое задание
Вариант B 41 тестовое задание
Вариант C 45 тестовое задание
Вариант D 44 тестовое задание

Синонимом фразеологизма *не покладая рук* является слово
A) мгновенно B) безгранично
C) усердно D) вовремя E) с силой

Подстандарт: 9 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.
Верный ответ: усердно

Задания 46 – 50 выполните на «Листах ответов».

Вариант A 46 тестовое задание
Вариант B 46 тестовое задание
Вариант C 46 тестовое задание
Вариант D 46 тестовое задание

По 3-ему и 4-ому абзацам определите предложения, в которых можно использовать фразеологизмы. Выпишите эти предложения, использовав в них данные фразеологизмы.

Фразеологизмы	***Предложения***
1. кануть в вечность	1.
2. со скоростью света	2.

Подстандарт: 8 кл. 2.1.2. Комментирует на примерах прямое и переносное значение слов.
Верный ответ: 14. Утром лёд разошёлся, судно, выпрямившись, издало страшный треск и *кануло в вечность*. 20. Затем мы снялись с лагеря и *со скоростью света* направились к югу.

Вариант B 47 тестовое задание
Вариант C 47 тестовое задание
Вариант D 47 тестовое задание
Вариант E 47 тестовое задание

С помощью определений (прилагательных, причастий, приложений) заполните кластер, охарактеризовав членов экипажа (не использовать слова из текста, в том числе и однокоренные слова).

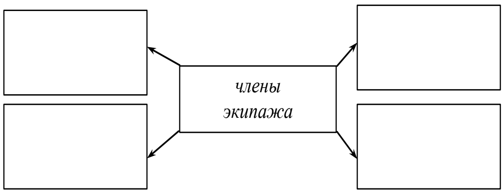

Подстандарт: 6 кл. 2.2.1. Подчёркивает важные моменты с целью выразить основную мысль текста.
Предполагаемый ответ: стойкие, сплочённые, целеустремлённые, оптимистичные, решительные

Вариант A 48 тестовое задание
Вариант B 48 тестовое задание
Вариант C 48 тестовое задание
Вариант D 48 тестовое задание

Выпишите из 1-го абзаца 2 слова, ***не относящиеся*** к общеупотребительной лексике, и объясните их значение согласно контексту.
Подстандарт: 11 кл. 2.1.2. Сравнивает и оценивает прочитанные тексты различных стилей с точки зрения соответствующей лексики.
Верный ответ: воротились – вернулись, возвратились
торчащего – находящегося

Вариант A 49 тестовое задание
Вариант B 49 тестовое задание
Вариант C 49 тестовое задание
Вариант D 49 тестовое задание

Указав 2 причины, ответьте на вопрос своими словами *“Почему с судна не было вынесено всё имущество?”*.
Подстандарт: 9 кл. 3.1.2. Используя цитаты, подтверждает свои мысли и рассуждения.
Предполагаемый ответ: Члены экипажа не смогли вынести всё имущество, потому что было мало времени, судно могло затонуть. К тому же в лодках не хватило места для всех вещей.

Вариант A 50 тестовое задание
Вариант B 50 тестовое задание
Вариант C 50 тестовое задание
Вариант D 50 тестовое задание

В предложениях №19-23 найдите речевую ***ошибку*** и напишите её в исправленном виде.
Подстандарт: 9 кл. 2.1.2. Комментирует, уточняя прямое и переносное значение слов и выражений согласно контексту.
Верный ответ: три лодки

Прочитайте текст и выполните задания 51 – 60.

“Король футбола”

1. Пеле – единственный футболист, трижды ставший *чемпионом мира*. 2. Его рекорд по количеству забитых голов навсегда отложился в памяти болельщиков. 3. ФИФА признала его величайшим футболистом, а МОК – величайшим спортсменом XX века! 4. Эдсон Арантис ду Насименту родился 23 октября 1940 года в бразильском городе Трес-Корасойнс. 5. Он был назван в честь изобретателя Томаса Эдисона. 6. Прозвище Пеле ему дал один из одноклассников,

и оно жутко не нравилось Эдсону. 7. Отец Пеле, Дондиньо, был профессиональным футболистом, но после получения ***серьёзной*** травмы, ему пришлось покинуть спорт. 8. В *раннем детстве* Пеле мечтал стать лётчиком, однако отец *привил* сыну *любовь* к футболу. 9. Пеле с отцом часто и упорно тренировался в поле. 10. Дондиньо давал сыну обычное манго и заставлял мальчика терпеливо жонглировать им ногами. 11. Поскольку фрукт имел овальную форму, его было непросто удерживать в воздухе. 12. Когда же после манго Эдсон брал мяч, ему удавалось легко работать с этим спортивным снарядом.13.Настойчивость Пеле, его система-тические тренировки не прошли даром. 14. Уже в 7 лет Эдсон начал выступать за детскую команду. 15. Мальчик показывал зрелищную игру и был необычайно эффективен в атаке. 16. Позже «селекционеры» *футбольного клуба* «Сантос», оценив перспективы развития 15-летнего бразильца, предложили ему перейти в их клуб. 17. В футболке этой команды он 11 раз выигрывал первенство страны, 6 раз – Кубок! 18. За такие невероятные достижения Пеле прозвали «Королём футбола», *слава* о нём *гремела* повсюду. 19. Отыграв 19 лет за «Сантос», Пеле перешёл в нью-йоркский клуб «Космос». 20. В 1961 году правительство решило предотвратить отъезд юного нападающего в Европу. 21. Этот вопрос был рассмотрен на заседании правительства. 22. По инициативе президента страны парламент Бразилии официально объявил Пеле “национальным достоянием». 23. Завершив футбольную карьеру, Пеле стал ещё более популярным. 24. В этот период он написал о себе книгу «Я – Пеле». 25. В начале 90-х годов Пеле был министром по делам молодёжи, спорта и туризма. 26. Он также стал Послом Доброй воли. 27. На протяжении всего *жизненного пути* Пеле считал важным занятия спортом. 28. ...

Вариант A 51 тестовое задание
Вариант B 51 тестовое задание
Вариант C 51 тестовое задание
Вариант D 51 тестовое задание

Какое утверждение ***противоречит*** содержанию текста?

A) Футболист был трёхкратным чемпионом мира.
B) С детства Эдсон мечтал стать футболистом.
C) Пеле много раз играл за клуб «Сантос».
D) Прозвище Пеле Эдсон получил в школе.
E) Первым тренером Пеле был его отец Дандиньо.

Подстандарт: 6 кл. 2.2.3. Выражает своё отношение к суждениям и мыслям, высказанным в тексте.
Верный ответ: С детства Эдсон мечтал стать футболистом.

Вариант A 52 тестовое задание
Вариант B 55 тестовое задание
Вариант C 52 тестовое задание
Вариант D 55 тестовое задание

Каким предложением логичнее завершить текст?

A) Он пропагандировал здоровый образ жизни среди молодёжи.
B) И сыновья Пеле оказались не столь успешными продолжателями дела отца.
C) Всемирную репутацию он завоевал в составе сборной Бразилии.
D) Поэтому Пеле внесён в Книгу рекордов Гиннеса как автор наибольшего числа забитых мячей.
E) Поэтому мать Пеле, Селеста, не смотрела ни одной его игры.

Подстандарт: 9 кл. 2.2.2. Расширяет текст, учитывая связь между содержательными частями текста.
Верный ответ: Он пропагандировал здоровый образ жизни среди молодёжи.

Вариант A 53 тестовое задание
Вариант B 53 тестовое задание
Вариант C 53 тестовое задание
Вариант D 53 тестовое задание

В прямом и переносном значении соответственно употреблены в тексте выражения

1. привить любовь
2. чемпион мира
3. футбольный клуб
4. жизненный путь
5. гремит слава
6. раннее детство

A) 2, 4, 5; 1, 3, 6
B) 2, 3, 6; 1, 4, 5
C) 1, 3, 5; 2, 4, 6
D) 3, 4, 6; 1, 2, 5
E) 4, 5, 6; 1, 2, 3

Подстандарт: 8 кл. 2.1.2. Комментирует на примерах прямое и переносное значение слов и выражений.
Верный ответ: 2, 3, 6; 1, 4, 5

Вариант A 54 тестовое задание
Вариант B 54 тестовое задание
Вариант C 54 тестовое задание
Вариант D 54 тестовое задание

С какого предложения начинается основная часть текста?

A) 5 B) 7 C) 4 D) 6 E) 3

Подстандарт: 5 кл. 2.2.2. Различает содержательные части текста.
Верный ответ: 4

Вариант A 55 тестовое задание
Вариант B 52 тестовое задание
Вариант C 55 тестовое задание
Вариант D 52 тестовое задание

Характеристики “*постоянно повторяющийся, не прекращающийся*” и “*подбрасывать и ловить на лету одновременно несколько предметов*” соответственно относятся в тексте к словам

A) зрелищный, выигрывать
B) зрелищный, жонглировать
C) систематический, тренироваться
D) профессиональный, жонглировать
E) систематический, жонглировать

Подстандарт: 7 кл. 2.1.1. Уточняет значение незнакомых слов по контексту.
Верный ответ: систематический, жонглировать

Задания 56 – 60 выполните на «Листах ответов».

Вариант A 56 тестовое задание
Вариант B 56 тестовое задание
Вариант C 56 тестовое задание
Вариант D 56 тестовое задание
Заполните таблицу.

Признаки	*Примеры*
1.	1. отложиться в памяти
2. наличие восклицания	2.
Стиль:	

Подстандарт: 10 кл. 2.1.2. Определяет стиль читаемого текста, основываясь на словах и выражениях.
Верный ответ:

Признаки	*Примеры*
1. *Слова в переносном значении*	1. отложиться в памяти
2. наличие восклицания	*2. ФИФА признала его величайшим футболистом, а МОК – величайшим спортсменом XX века!* или *В футболке этой команды он 11 раз выигрывал первенство страны, 6 раз – Кубок!*
Стиль: публицистический	

Вариант A 57 тестовое задание
Вариант B 57 тестовое задание
Вариант C 57 тестовое задание
Вариант D 57 тестовое задание
Раскройте значение подчёркнутого слова *серьёзный* по тексту. Составьте предложение с этим словом, используя его в другом значении.
Подстандарт: 9 кл. 2.1.1. Комментирует значение незнакомых слов и выражений в соответствии с контекстом.
Предполагаемый ответ: Серьёзный – опасный, тяжёлый
За ужином он молчал и сидел серьёзный.

Вариант A 58 тестовое задание
Вариант B 58 тестовое задание
Вариант C 58 тестовое задание
Вариант D 58 тестовое задание
Ознакомьтесь с выражением *“Упорство и труд к победе приведут”*. Объясните его смысл своими словами и приведите соответствующий пример из текста.
Подстандарт: 7 кл. 2.2.1. Обосновывает своё отношение к содержанию текста дополнительной информацией и фактами.
9 кл. 3.1.2. Обосновывает свои сформированные мысли и суждения, связывая их с жизнью.
Предполагаемый ответ:
Мысль: Человек должен постоянно работать над собой и усовершенствоваться. Именно так можно добиться хороших результатов.
Пример из текста: Настойчивость Пеле, его систематические тренировки не прошли даром.

Вариант A 59 тестовое задание
Вариант B 59 тестовое задание
Вариант C 59 тестовое задание
Вариант D 59 тестовое задание
Используя информацию из текста, заполните таблицу своими словами.

Проблема	*Решение проблемы*
Нужно было оставить Пеле в Бразилии.	

Подстандарт: 6 кл. 2.2.1. Подчёркивает важные моменты с целью выразить основную мысль текста.
9 кл. 2.2.3. Оценивает выдвинутые мысли текста.
Верный ответ: Правительство признало Пеле “национальным достоянием” Бразилии.

Вариант A 60 тестовое задание
Вариант B 60 тестовое задание
Вариант C 60 тестовое задание
Вариант D 60 тестовое задание
Используя информацию из текста, заполните диаграмму Эйлера-Венна, сравнив Пеле как футболиста и как общественного деятеля. Ответы формулируйте кратко (в виде слов, словосочетаний, тезисов).

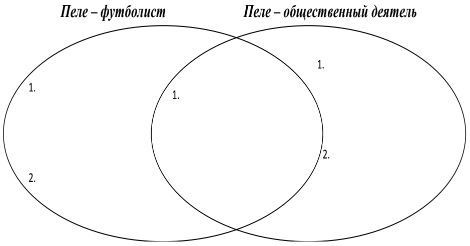

Подстандарт: 8 кл. 2.2.3. Сравнивает и связывает факты и события текста с реальной жизнью.
Верный ответ:
Пеле – футболист:
1. Трёхкратный чемпион;
2. установил рекорд по забитым голам
Пеле – общественный деятель:
1. министр по делам молодёжи, спорта и туризма;
2. написал о себе книгу
Общее: был популярен, спорт для него был важен

Le français

Écoutez le texte et répondez aux exercices de 1 à 6.

Albi est une jolie ville française située dans le sud de la France, dans la région Occitanie. Elle se trouve près de Toulouse et est connue pour son patrimoine historique.
Le monument le plus célèbre d'Albi est la cathédrale Sainte-Cécile. Cette cathédrale est immense et impressionnante. Elle est construite en briques rouges, ce qui lui donne une couleur unique. À l'intérieur, on peut voir des peintures et des sculptures magnifiques.
Albi est aussi célèbre pour le musée Toulouse-Lautrec. Ce musée est consacré à l'artiste Henri de Toulouse-Lautrec né à Albi. On y trouve ses œuvres les plus célèbres, comme des affiches et des portraits.
La ville est traversée par une grande rivière. C'est le Tarn. L'ancien pont en briques – Le Pont Vieux offre une belle vue sur la rivière.
Les visiteurs aiment se promener dans les rues étroites et au centre historique, visiter les boutiques, et s'arrêter dans les cafés. Albi est une ville pleine de charme et idéale pour découvrir l'histoire et la culture française.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Choisissez l'idée ***fausse*** d'après le texte.
A) Albi se trouve dans le sud de la France.
B) La cathédrale Sainte-Cécile est construite en briques rouges.
C) Albi est un musée de sculpture.
D) Le Tarn traverse la ville.
E) L'ancien pont offre une belle vue

Alt-standart: 10 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığının şərtində mətnin məzmunundan kənar olan yanlış fikiri seçmək tələb olunur. Bəndlərdə verilən cümlələr* ***"Le Tarn traverse la ville.", "La cathédrale Sainte-Cécile est construite en briques rouges.", "Albi se trouve dans le sud de la France.", "L'ancien pont offre une belle vue."*** *mətnin məzmununu əhatə edir. Bu qeyd olunanlardan belə nəticəyə gəlmək olar ki,* ***"Albi est un musée de sculpture. "*** *(Albi şəhəri heykəltaraşlıq muzeyidir.) qeyd olunan bənd bu test tapşırığının* ***yanlış cavabıdır.***

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.
Quel est le monument le plus célèbre d'Albi ?
A) Le musée d'Henri-Lautrec.
B) Le château d'Albi.
C) La cathédrale Sainte-Cécile.
D) Le Pont Neuf.
E) Le musée des Beaux-Arts.

Alt-standart: 6 – 1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Dinləmə mətni əsasında qurulmuş bu test tapşırığında Albi şəhərinin ən məşhur abidəsi soruşulur. Mətndən aydın olur ki, Albi şəhərinin ən məşhur abidəsi* ***Sainte-Cécile*** *kilsəsidir. Beləliklə,* ***"La cathédrale Sainte-Cécile"*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Dans le texte il s'agit … .
A) d'une promenade au bord de la rivière
B) d'une ville française célèbre
C) d'une visite d'un parc historique
D) d'un musée célèbre à Toulouse
E) d'un voyage touristique

Alt-standart: 7 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Cavab bəndlərində verilmiş* ***"d'un musée célèbre à Toulouse", "d'un voyage touristique", "d'une visite d'un parc historique"*** *və* ***"d'une promenade au bord de la rivière"*** *fikirləri mətndə səsləndirilib. Lakin, mətndə əsasən Fransanın tanınmış şəhərindən bəhs edilir. Beləliklə,* ***"d'une ville française célèbre"*** *verilmiş test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

Faites les exercices de 4 à 6 sur "La feuille de réponses".

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Écrivez un adjectif qui caractérise le mot « *patrimoine* ».

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Mətnə əsasən* ***"patrimoine"*** *sözünü təyin edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndəki* ***" Elle se trouve près de Toulouse et est connue pour son patrimoine historique."*** *cümləsinə əsasən* ***"historique"*** *sifəti bu test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Répondez par écrit.
Qu'est-ce qui se trouve à l'intérieur de la cathédrale Sainte-Cécile ?

Alt-standart: 6 – 1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında dinləmə mətninə əsasən suala cavab yazmaq tələb olunur. Mətndə* ***"À l'intérieur, on peut voir des peintures et des sculptures magnifiques."*** *(İçəridə, valehedici rəsmlər və heykəllər görmək olar.) cümləsi verilmişdir. Beləliklə,* ***"des peintures et des sculptures magnifiques" doğru cavabdır.***

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Complétez par écrit.

Les visiteurs adorent se promener ... .

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığında dinləmə mətninə əsasən cümləni tamamlamaq tələb olunur. Burada verilmiş yarımçıq cümlə* **"Les visiteurs aiment se promener dans les rues étroites et au centre historique."** *kimidir. Bu səbəbdən cümlənin leksik məzmununa uyğun olaraq* ***"dans les rues étroites, au centre historique" doğru cavabdır.***

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

Il y a ... cahiers sur la table. Ce sont ... cahiers de Cécile.

A) des, des B) un, le C) le, un
D) les, des E) des, les

Alt-Standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Artikllər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq artikllərlə tamamlamaq tələb olunur. Cümlənin leksik mənasına uyğun olaraq* ***"le, un", "des, des", "les, des", "un, le"*** *doğru cavab hesab olunmur. Beləliklə,* ***"des, les",*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Choisissez la proposition impersonnelle.

A) Il dit qu'il aime nager.
B) Il est possible que nous allions au cinéma.
C) Il va quitter la maison.
D) Sans toi, je ne veux pas visiter Paris.
E) À deux heures Sophie finira son travail.

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Şəxssiz feillər və şəxssiz cümlələr

İzah: *Test tapşırığında şəxssiz cümləni seçmək tələb olunur.*

"Il est possible que nous allions au cinéma.", "Il dit qu'il aime nager.", "Il va quitter la maison.", *bu cümlələr arasında* ***" Il est possible"*** *şəxssiz ifadədir və* ***" Il "*** *III şəxs əvəzliyi olsa da heç bir real şəxs və ya əşya bildirmir, formal mübtəda funksiyası daşıyır. Digər iki cümlədəki* ***"Il dit", "Il va" "Il"*** *sözü şəxs bildirir. Bu səbəbdən* ***"Il est possible que nous allions au cinéma."*** *(Kinoya getməyimiz mümkündür) olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

... si vite, lisez plus lentement, s'il vous plaît.

A) Tu écris B) Ne lisez pas
C) Ils ne parlent pas D) Vous allez
E) Il traduit

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Cümlənin mənaca növləri (sual cümləsi, inkar cümləsi və s.)

İzah: *Test tapşırığında verilmiş cümlənin leksik-qrammatik mənasına müvafiq olaraq bəndlərdəki ifadələrin mənasını fərqləndirməklə boşluqları tamamlamaq tələb olunur. Cümlənin əvvəlindəki yarımçıq fikri seçmək üçün bəndlərdəki* ***"Vous allez", "Ils ne parlent pas", "Tu écris", "Il traduit", "Ne lisez pas"*** *leksik ifadələrinin müqayisəli təhlilinə əsasən nəticədə xəbər II şəxsin cəmində olduğu üçün* ***" Ne lisez pas " doğru cavab hesab olunur : "Ne lisez pas si vite, lisez plus lentement, s'il vous plaît"*** *- Belə tez-tez oxumayın, zəhmət olmasa daha yavaş oxuyun.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

Par la porte ouverte, ... voyait les gens qui passaient dans la rue.

A) on B) quelque chose C) personne
D) tous E) rien

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Əvəzliklər

İzah: *Bu test tapşırığında cümləni müvafiq əvəzliklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlədə mənasından asılı olaraq və qrammatik cəhətdən uyğun olan qeyri-müəyyən şəxs əvəzliyini seçmək lazımdır. Tapşırıqdakı* ***"voir"*** *feili ilə ifadə olunan cümlənin xəbəri III şəxsin təkində* ***(voyait)*** *və təsdiq formada olduğundan* ***"personne", "rien", "quelque chose", "tous"*** *bəndləri deyil,* ***"on"*** *qeyri-müəyyən şəxs əvəzliyi olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.

... a corrigé les fautes?

A) Quand B) Qui C) Comment
D) Où E) Que

Alt-Standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksika

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlənin leksik mənasına uyğun olaraq sual sözünü seçmək tələb olunur. Bəndlərdəki* ***"Comment", "Quand", "Que", "Où"*** *sual sözləri cümlənin mənasına uyğun olmadığı üçün doğru cavab hesab olunmur. Bu səbəbdən məzmuna uyğun* ***"Qui" (Qui a corrigé les fautes?/*** *Səhvləri kim düzəldib?)* *qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.

Les spectateurs … l'hymne de la France.

A) écoutons B) écoutaient C) écoutiez
D) écoutez E) écoute

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin xəbər şəklinin zaman formaları
İzah: *Bu test tapşırığında cümlədəki mübtədanın leksik-qrammatik mənasına uyğun xəbəri seçmək tələb olunur. Bəndləri təhlil etdikdə* **"écoute"**, **"écoutez"**, **"écoutons"**, **"écoutiez"** *sözləri mübtəda (***Les spectateurs** *– tamaşaçılar) III şəxsin cəmində olduğu üçün cümləni tamamlaya bilmir.Təhlilin nəticəsinə əsasən,* **A** *bəndi* **" écoutaient "** *test tapşırığının* **doğru cavabıdır.**

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Choisissez la série qui convient aux mots soulignés.

Les délégués de classe ont participé à une réunion à quatorze heures moins le quart.

A) 13^{45} B) 14^{15} C) 15^{45} D) 12^{45} E) 14^{45}

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Saylar
İzah: *Test tapşırığında şərtin tələbindəki altından xətt çəkilmiş sözlərə uyğun vaxtı bildirən saatı seçmək lazımdır. Bəndləri müqayisə etdikdə mənaya uyğun olan* ***"13^{45}" doğru cavabdır***

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

J'ai vu cet homme … . C'est Monsieur Monnier.

A) il y a deux jours B) la semaine prochaine
C) après-demain D) dans un mois
E) demain

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Zərf (mənaca növləri)
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş feilin zamanına uyğun olaraq düzgün zaman zərfi olan bəndi seçmək tələb olunur. Bu cümlənin feili mürəkkəb keçmiş zamanda* ***(passé composé)*** *işlənib. Bəndlərdən yalnız* ***" il y a deux jours "*** *(iki gündür) zərfi keçmiş zaman mənalıdır. Bu səbəbdən də,* ***"il y a deux jours"*** *bəndi test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

Paul était heureux … son frère avait réussi l'examen.

A) qui B) mais C) parce que D) si E) ou

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Bağlayıcılar
İzah: *Bu test tapşırığı bağlayıcılar bölməsinə aid olmaqla faktoloji biliklərə əsaslanır. Bağlayıcılar iki qrupa bölünür : tabelilik və tabesizlik bağlayıcıları. Tapşırıqdakı iki sadə cümləni bir-birinə bağlamaq üçün cümlənin leksik mənasına uyğun olaraq* ***"parce que"*** *(çünki,) tabelilik bağlayıcısı olan bənd* ***doğru cavabdır : Paul était heureux parce que son frère avait réussi l'examen.*** *– Qardaşı imtahanı müvəffəqiyyətlə verdiyi üçün Pol sevinirdi.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Construisez la phrase.

1. la vie
2. sont
3. les jeunes
4. dans
5. quotidienne
6. plus actifs

A) 6, 4, 3, 5, 1, 2 B) 4, 5, 1, 2, 6, 3
C) 3, 5, 1, 4, 2, 6 D) 3, 2, 6, 4, 1, 5
E) 5, 6, 1, 4, 2, 1

Alt-standart: 5 – 4.1.1. Verilmiş sözləri məna və qrammatik cəhətdən əlaqələndirərək cümlələr qurur.
Bölmə: Cümlədüzəltmə
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri ardıcıl sıralamaqla cümlə qurmaq tələb olunur. Verilmiş sözlərin düzgün ardıcıllığı* ***3, 2, 6, 4, 1, 5 (Les jeunes sont plus actifs dans la vie quotidienne)*** *kimidir və bu ardıcıllıq olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Choisissez la phrase avec la voix passive.

A) La mamie a tricoté un pull.
B) Les chocolats sont délicieux.
C) L'artiste vendra tous les tableaux.
D) Pierre a mangé du gâteau.
E) Les chocolats ont été mangés par le gourmand.

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.
Bölmə: Feilin məchul növü
İzah: *Bu test tapşırığında məchul növdə olan cümləni seçmək tələb olunur. Məchul növ* ***"être"*** *köməkçi feili və təsirli feilin feili sifətindən düzəlir və icraçı tamamlığın qarşısında adətən* ***"par"*** *işləndiyi üçün* ***" Les chocolats ont été mangés par le gourmand."*** *cümləsi olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

Il est venu … le midi … quatorze heures.

A) à, pour B) à, à C) à, de
D) après, à E) du, au

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Sözönülər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni buraxılmış sözönülərlə tamamlamaq tələb olunur. Cümlənin leksik və qrammatik mənasına uyğun olaraq* ***" après, à "*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır: Il est venu après le midi à quatorze heures.*** *– O, günortadan sonra saat ikidə gəldi.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Choisissez le nom féminin.

A) drapeau B) vendeur C) gouvernement
D) serviette E) compositeur

Alt-Standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə:İsim
İzah: *Bu test tapşırığında qadın cinsli ismi seçmək tələb olunur.* ***"drapeau"*** *(bayraq),* ***"vendeur"*** *(satıcı),* ***"compositeur"*** *(bəstəkar) və* ***" gouvernement "*** *(hakimiyyət) sözləri kişi cinsində,* ***"serviette"*** *(çanta, əl-üz dəsmalı) sözü isə qadın cinsindədir. Beləliklə,* ***" serviette "*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

Elles … au directeur du lycée pour prendre part à la conférence.

A) se sont adressés B) se sont adressées
C) se sont vues D) se sont promenées
E) se sont rencontrées

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Pronominal feillər
İzah: *Bu test tapşırığında pronominal feilin düzgün işləndiyi bəndi seçmək tələb olunur. Pronominal feillər iki əvəzliklə (şəxs və qayıdış) təsrif edilən feillərə deyilir. Pronominal feillər* ***"Passé composé"*** *zamanında* ***"être"*** *köməkçi feili ilə təsrif olunur.Bu halda* ***participe passé*** *(feili sifət) mübtəda ilə cinsə və kəmiyyətə görə uzlaşır. Bu test tapşırığında mübtəda III şəxsin cəmində və qadın cinsində* ***(Elles)*** *şəxs əvəzliyi olduğu üçün* ***"se sont adressées"*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.

Donnez-moi … cahiers et … crayons.

A) notre, sa B) son, sa C) vos, vos
D) ton, mon E) vos, son

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Determinativlər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq mənsubiyyət sifətləri ilə tamamlamaq tələb olunur. Cümlədə* ***"cahiers"*** *(dəftərlər),* ***"crayons"*** *(qələmlər) cəmdə verilən isimlər və müraciət olunan cümlənin xəbəri II şəxsin cəmində olduğu üçün* ***"vos"*** *(sizin) mənsubiyyət sifətilə tamamlanmalıdır. Bu səbəbdən,* ***"vos, vos"*** *mənsubiyyət sifətləri olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne série.

Notre professeur désire que … .

A) nous répondons à ses questions
B) nous serons de service aujourd'hui
C) nous fassions bien notre travail de contrôle
D) nous écrivons cet exercice facile
E) nous arrivons à temps

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Feilin şəkilləri
İzah: *Bu test tapşırığında yarımçıq fikri tamamlamaq tələb olunur.* ***"Notre professeur désire que"*** *baş cümlədir və bu cümlədə arzulamaq* ***(désirer)*** *feili işləndiyindən cümlənin davamını tapmaq üçün qaydaya görə* ***"Subjonctif présent"*** *zaman formasında işlənən feili digərlərindən fərqləndirməliyik. Bildiyimiz kimi bəzi feillər var ki, onlar təsriflənərkən kökündən dəyişir. Bu qaydaya istinad edərkən* ***" nous arrivons à temps", "nous écrivons cet exercice facile", "nous répondons à ses questions ", "nous serons de service aujourd'hui"*** *cümlələri deyil,* ***"nous fassions bien notre travail de contrôle"*** *cümləsi verilmiş yarımçıq fikri tamamlayır :* ***"Notre professeur désire que nous fassions bien notre travail de contrôle."*** *(Müəllimimiz arzulayır ki, yoxlama yazı işimizi yaxşı yerinə yetirək)*

Lisez le texte et répondez aux exercices de 23 à 30.

Les trois pratiques sportives les plus populaires en France sont le vélo, la natation et la marche. Ces activités sont appréciées de toutes les générations confondues parce qu'elles sont faciles à adapter aux possibilités et aux besoins des gens : nul besoin de posséder une licence de la Fédération française de cyclisme pour faire une sortie à vélo !

Les sports collectifs comme le football, le rugby, le basket et même le handball sont surtout pratiqués par les jeunes. Ces sports collectifs se classent après le ski ou encore la pêche si on considère la proportion de gens qui **les** pratique. En effet, selon l'INSEE, 15% de la population française pratiquerait le ski et 10 % le football.

Concernant les sorties et les visites culturelles, les Français préfèrent le cinéma, la visite de monuments historiques et les expositions. Environ un quart de la population

se rend au musée une fois par an, et ensuite les concerts, les sorties au théâtre et les spectacles. Le cirque qui a beaucoup évolué durant les trente dernières années n'est plus aussi populaire qu'autrefois. Aujourd'hui, moins d'un Français sur dix ne s'y rendrait qu'une fois par an.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Choisissez l'idée ***fausse***.

A) 15% de la population française pratiquerait le ski.
B) Les jeunes français pratiquent les sports collectifs.
C) Le cyclisme est plus populaire en France.
D) 10% de la population française pratiquerait le football.
E) Le vélo est le seul sport préféré des jeunes français.

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnə əsasən məzmundan kənar fikrin seçilməsi tələb olunur. Mətndə* ***"Le vélo est le seul sport préféré des jeunes français"*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Quelle série peut remplacer le pronom souligné dans le texte?

A) les sports collectifs
B) les concerts
C) les expositions
D) les musées
E) les spectacles

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətinə görə fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığında fərqləndirilmiş* ***"les"*** *əvəzliyinin mətndəki hansı sözü əvəz etdiyini müəyyən etmək lazımdır, bu səbəbdən əvvəlki cümləyə diqqət edilməlidir.* ***"Ces sports collectifs se classent après le ski ou encore la pêche."*** *Bu cümlədən göründüyü kimi* ***"Ces sports collectifs"*** *olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Dans le texte il s'agit … .

A) des visites culturelles des Français
B) de la Fédération française de cyclisme
C) des possibilités des jeunes gens en France
D) des activités sportives des Français
E) des monuments historiques de la France

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Cavab bəndlərində* ***"de la Fédération française de cyclisme", "des possibilités des jeunes gens en France", "des monuments historiques de la France"*** *və* ***"des visites culturelles des Français"*** *fikirləri ilə bağlı bəzi məlumatlar verilsə də, mətndə əsasən fransızların idman fəaliyyətlərindən bəhs olunur. Beləliklə,* ***"des activités sportives des Français"*** *verilmiş bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır.***

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Choisissez la bonne réponse.
Quels sont les sports les plus pratiqués en France ?

A) Le vélo, la natation, la marche
B) Le théâtre, le ski, la pêche
C) Le ski, la pêche, le musée
D) Le football, la visite, le cinéma
E) Le handball, le cirque, le spectacle

Alt-standart: 5 – 3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilən sualın düzgün cavabını müəyyən etmək tələb olunur. Mətndə Fransada ən çox hansı idman növləri ilə məşğul olunduğu soruşulur, bu səbəbdən də,* ***"Le vélo, la natation, la marche."*** *(velosiped, üzgüçülük, idman yerişi) olan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır***.

Faites les exercices de 27 à 30 sur "La feuille de réponses".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Choisissez dans le texte le mot qui a le même sens que «*aimer mieux*».

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında* ***"aimer mieux"*** *(çox sevmək) kimi izahı verilmiş sözün mətndə qarşılığını tapmaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş izaha mətndəki* ***" préférer "*** *sözü uyğun gəlir*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

C'est un lieu où nous y regardons le film sur un grand écran. Qu'est-ce que c'est ?

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətndən izahı verilən sözü tapmaq tələb olunur.* ***Doğru cavab "le cinéma"*** *sözüdür.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Complétez la phrase en utilisant au moins 2 mots qui ne figurent pas dans le texte.
Le football, le rugby, le basket, le handball sont … .

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

9 – 3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu açıq tipli test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Cümləni mətnin məzmununa əsasən ən azı iki sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümləni* ***"les sports pratiqués en équipe"*** *və* ***"préférés par les jeunes"*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Répondez à la question en exprimant votre opinion au moins en 3 phrases.

Comment passez-vous votre temps libre ?

Alt-standart: 7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 10 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri təhlil edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

J'aime sortir et me promener en plein air. Parfois je sors avec mes amis. Quand je ne veux pas sortir, je reste à la maison et je regarde la télé, je lis mes livres préférés.

Deutsch

Hören Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 1 – 6.

Die jungen Zuschauer in Deutschland sehen nicht so viel fern. Aber die alten Menschen über 50 Jahre verbringen Zeit vor dem Fernseher. Fernsehen spielt im Leben jedes Menschen eine bestimmte Rolle. Fernsehen kann informativ, unterhaltsam und interessant sein. Trotzdem finden nicht alle Deutschen das Fernsehen gut, weil es sehr viele schlechte Sendungen gibt. Deshalb wollen einige Leute zu Hause gar keinen Fernseher haben. Sie hören lieber Radio, lesen Zeitung oder informieren sich im Internet. Andere können aber nicht ohne Fernseher leben. Die Deutschen saßen immer länger vor dem Fernseher: 1988 sahen Jugendliche und Erwachsene 2,5 Stunden am Tag fern. 2004 waren es bereits 3,5 Stunden, und es werden immer mehr. Vor kurzem gab es auch in den USA einen neuen Rekord: Amerikaner sehen sogar fünf Stunden lang fern. Sie schauen Serien und Morgen-Talkshows an. Die Teenager und Jugendlichen benutzen am meisten ihre Handys, sie bekommen wichtige Informationen durch das Handy, und sehen dort auch die Filme an. Sie brauchen keinen Fernseher mehr.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Worum handelt es sich im Text?

A) Um die verbringende Zeit vor dem Fernsehen
B) Um die Rolle des Internets
C) Um die modernen Internetspiele für Teenager
D) Um die Fans von Talkshows in den USA
E) Um die amerikanischen Serien

Alt-standart: 7 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Dinləyib-anlama bacarığını yoxlayan bu test tapşırığında mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Mətndə televiziya qarşısında nə qədər vaxt keçirilməsindən bəhs olunur. Buna əsasən də tapşırığın* ***doğru cavabı "Um die verbringende Zeit vor dem Fernsehen"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Wählen Sie richtige Antwort auf die gestellte Frage aus.

Warum brauchen die Jugendlichen und Teenager keinen Fernseher mehr?

A) Denn es gefällt ihnen, mit Freunden Zeit zu verbringen.
B) Denn sie bekommen wichtige Informationen durch ihre Handys.
C) Denn sie bevorzugen, hauptsächlich Zeitung zu lesen.
D) Denn die alten Menschen benutzen mehr den Fernseher.
E) Denn sie mögen lieber Radio hören.

Alt-standart: 8 – 1.1.2. Dinlədiyi mətnin məzmununu hissələrə ayırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabının müəyyən edilməsi tələb olunur. Mətnin sonunda qeyd olunur ki, gənclərin və yeniyetmələrin daha televizora ehtiyacı yoxdur. Onlar vacib informasiyaları öz mobil telefonları vasitəsi ilə əldə edirlər. Buna əsasan tapşırığın* ***doğru cavabı "Denn sie bekommen wichtige Informationen durch ihre Handys"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Welche Aussage ist im Text ***nicht*** gegeben?

A) Die Jugendlichen brauchen keinen Fernseher mehr.
B) Die Jugendlichen benutzen am meisten ihre Handys.

C) Die Amerikaner sehen fünf Stunden lang fern.
D) Die Amerikaner schauen Serien und Morgen-Talkshows an.
E) Die jüngeren Zuschauer sehen gern historische Filme im Fernseher an.

Alt-standart: 6 – 1.1.2. Dinlədiyi mətndəki yeni informasiyanı müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığında dinləmə mətnində verilməyən fikri seçmək tələb olunur. Mətndə gənclərin televizora baxmağı haqqında məlumat verilir, amma gənc tamaşaçıların televizorda tarixi filmlərə baxmağı haqqında heç bir məlumat qeyd olunmur. Buna əsasən tapşırığın **doğru cavabı “Die jüngeren Zuschauer sehen gern historische Filme im Fernseher an”** fikrinin qeyd olunduğu bənddir.*

Erfüllen Sie die Aufgaben 4 – 6 “ auf dem Blatt für die Antworten ” .

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Schreiben Sie ein Adjektiv, welches das Merkmal des Wortes „*Rekord*“ beschreibt.

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətndə istifadə olunan „Rekord“ sözünün əlamətini göstərən sifəti yazmaq tələb olunur. Tapşırığın **doğru cavabı** mətndə bir yerdə istifadə olunan “**neuen**”sifətidir.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz nach dem Text.
Fernsehen spielt im Leben jedes Menschen … .

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş fikri tamamlamaq tələb olunur. Mətnə əsasən cümləni **“eine bestimmte Rolle”** ifadəsini yazmaqla **doğru** tamamlamaq olar.*

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Schreiben Sie die richtige Antwort auf die gestellte Frage.
Warum finden nicht alle Deutschen das Fernsehen gut?

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualı cavablandırmaq tələb olunur. Verilmiş sualda soruşurlur ki, nəyə görə heç də bütün almanlar televiziyanı yaxşı hesab etmirlər. Bunun da səbəbi kimi televiziyada çoxlu pis verilişlərin olması göstərilir. Buna görə də onlar televiziyanı yaxşı hesab etmirlər. Beləliklə, **“Weil es viele schlechte Sendungen gibt”** fikrini yazmaqla sualı **doğru** cavablandırmaq olar.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Antwort aus.
Die Menschen haben sich heute warm angezogen, weil es … .

A) nicht regnet B) nicht kalt ist
C) stark schneit D) sonnig ist
E) sehr heiß ist

Standart: 8–3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik- semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Nəqli cümlə

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş nəqli cümləni məntiqi olaraq düzgün tamamlamaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş “**Die Menschen haben sich heute warm angezogen, weil es … .**” (İnsanlar bu gün isti (paltar) geyiniblər, çünki ...) fikrindən aydın olur ki, “insanların isti geyinməsinin müəyyən bir səbəbi var. Buna əsasən cümləni məntiqi olaraq verilmiş bəndlər arasından yalnız “**stark schneit”** (güclü qar yağır)” bəndi düzgün tamamladığı üçün test tapşırığının **doğru cavabıdır**. Digər bəndlərdə verilmiş fikirlər uyğun gəlmədiyi üçün yanlış hesab olunurlar.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
Die Bäume … von den Schülern … .

A) warst, gepflanzt B) war, gepflanzt
C) wird, gepflanzt D) werden, gepflanzt
E) wurdet, gepflanzt

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: Məchul növ

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni məchul növdə tamamlamaq tələb olunur. Präsens (indiki) zaman formasında feilin məchul növünü düzəltmək üçün “werden+Partizip II” strukturundan istifadə olunur. Tapşırıqdakı “die Bäume” sözü cəmdə olduğuna görə köməkçi “werden” feili də qrammatik qaydaya əsasən cəmdə işlənir və “pflanzen” feilinin “Partizip II” forması “gepflanzt“ formasında olur. Beləliklə, “**werden, gepflanzt**” qeyd olunan bənd tapşırığın **doğru cavabıdır.**.*

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Am Sonntag haben … … gewonnen.

A) den Gästen, dem Spiel
B) der Gäste, das Spiel
C) der Gäste, des Spieles
D) die Gäste, das Spiel
E) der Gast, dem Spiel

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: İsim

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş boşluğa uyğun gələn müvafiq isimləri seçmək tələb olunur. "Am Sonntag haben … … gewonnen" cümləsi "Perfekt" (keçmiş) zaman formasında verilib. Buna əsasən də "haben" feili qrammatik qaydaya uyğun olaraq I və ya III şəxsin cəmində işlənilib. Bildiyimiz kimi, "gewonnen-gewinnen" (udmaq/qazanmaq) feili ismin Akkusativ (təsirlik) halını tələb edir. "Haben" feilinin III şəxsin cəmində verilməsi, "gewonnen" feilinin də ismin Akkusativ halını tələb etdiyi qaydalarını əsas götürdükdə "**die Gäste, das Spiel**" qeyd olunan bənd tapşırığın **doğru cavabıdır**.*

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

… bleibst du in Berlin?

A) Welcher B) Was C) Wie lange
D) Wer E) Wohin

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Sual sözü

İzah: *Verilmiş bu test tapşırığında düzgün sual sözünü seçmək tələb olunur "... bleibst du in Berlin?" verilmiş sual cümləsində "bleiben"(qalmaq) və "in Berlin" (Berlində" ifadələrinə diqqət yetirildikdə, Berlində nə qədər qalması soruşulması aydın olur. Buna əsasən də tapşırığın* ***doğru cavab "Wie lange"*** *(nə qədər) sual sözü qeyd olunan bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Ich … heute noch zum Arzt gehen.

A) kannst B) dürftet C) wollen
D) solltet E) muss

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Modal feillər

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq modal feillə tamamlamaq tələb olunur. Bildiyimiz kimi, modal feillər I şəxsin təkində şəkilçi qəbul etmir. "müssen" modal feili I şəxsin təkində "muss" formasında təsriflənir. Bu tapşırıqda "Ich" (mən) şəxs əvəzliyi verilib və bu əvəzlikdən sonra feil I şəxsin təkində işlənir. Buna görə də "**muss**" qeyd olunan bənd test tapşırığının* ***doğru cavabıdır****.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Du hast mir versprochen, pünktlich zu sein, … du bist wieder zu spät gekommen.

A) dass B) als C) wenn D) denn E) aber

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik- semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Bağlayıcı

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni müvafiq bağlayıcı ilə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümlə "Du hast mir versprochen, pünktlich zu sein, ... du bist wieder zu spät gekommen" (Sən mənə dəqiq olacağını söz vermişdin ... sən yenə də gec gəlmisən) kimi tərcümə olunur. Bu cümlədə qrammatik qaydaya uyğun olaraq əks anlamı ifadə edən tabesizlik bağlayıcısı "aber-amma" uyğun gəlir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı "aber"*** *bağlayıcısının qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

Wählen Sie das entsprechende Fragewort des unterstrichenen Wortes aus.

<u>Unser Lehrer</u> erzählt den Gästen über unsere Stadt.

A) Wem? B) Wen? C) Wie?
D) Was? E) Wer?

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Əvəzlik (sual əvəzliyi)

İzah: *Bu tapşırıqda altından xətt çəkilmiş sözə müvafiq sual əvəzliyini seçmək tələb olunur. Verilmiş söz "Unser Lehrer" yəni "bizim müəllim" kim sualına cavab verir.*

*Beləliklə, tapşırığın **doğru cavabı** “**Wer**” sözu olan bənddir.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die entsprechende Variante aus.

Er schreibt Gedichte über ... Schönheit ... Heimat.

A) dem – seinen B) die – seiner
C) die – seine D) des – sein E) das – sein

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Artikl

İzah: *Verilmiş test tapşırığında müvafiq artikl və yiyəlik əvəzliyini seçmək tələb olunur. Test tapşırığındakı qadın cinsli “die Schönheit” sözü ismin Akkusativ (təsirlik), qadın cinsli “die Heimat” sözü isə ismin Genitiv (yiyəlik) halında işlənmişdir. Qrammatik qaydaya əsasən ismin Akkusativ halında “die” artikli “die”, “sein” yiyəlik əvəzliyi isə Genitiv halında “seiner” olur. Beləliklə, tapşırığın **doğru cavabı** “**die – seiner**” qeyd olunan bənddir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Es ist wichtig, das Buch rechtzeitig ... .

A) zurückzugeben B) zurückgegeben
C) zu zurückgeben D) zurückgeben
E) zurückgibt

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: Məsdər

İzah: *Bu test tapşırığı məsdərin “zu” ilə işlənməsi qaydası (Infinitiv zu) haqqındadır. Bildiyimiz kimi, qrammatik qaydaya əsasən müəyyən feillər “zu” ilə, müəyyən feillər isə “zu”suz işlənir. Bu tapşırıqda məsdərin “zu” ilə işlənməsi “sein+Adjektiv” strukturu verilmişdir. Məsdərin “zu” ilə işlənməsi qaydasına əsasən “zu” hissəciyi əsasən feilin qarşısında, ayrıla bilən ön şəkilçili feillərdə isə ön şəkilçi və məsdərin arasında işlənir. Tapşırıqda da “zurückgeben” feili də ayrıla bilən ön şəkilçili feil olduğu üçün “zu” hissəciyi “zurückzugeben” şəklində işlədilir. Buna görə də **“zurückzugeben”** olan bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Er hat mich ... Tasse Kaffee eingeladen.

A) aus einem B) zu einer C) mit einem
D) bei einem E) von einer

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Sözönü (feilin idarəsi)

İzah: *Feilin idarəsi bölməsinə aid bu test tapşırığında “einladen” feilinin tələb etdiyi sözönünü müəyyən etmək tələb olunur. Bu tapşırıqda verilmiş “einladen” feili “zu” sözönünü tələb edir. “Die Tasse“ ismi qadın cinsindədir. “Zu” sözönu özündən sonra ismin Dativ (yönlük) halını tələb etdiyinə görə “eine” qeyri müəyyən artikli Dativ halında “einer” kimi dəyişir. Beləliklə, tapşırığın **doğru cavabı „zu einer“** qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Ich mag ... künstlichen Blumen.

A) kein B) keiner C) keines
D) keine E) keinen

Alt-standart: 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır.

Bölmə: İnkar sözlər

İzah: *Bu test tapşırığında düzgün inkar sözünü seçmək tələb olunur. Bildiyimiz kimi, isimləri inkar etmək üçün “keine”, sifəti, sözönü və ümumi fikri inkar etdikdə isə “nicht” inkar sözündən istifadə edilir. Bu cümlədə “künstlichen Blumen” ismi inkar olunduğu üçün tapşırığın doğru cavabına “keine” inkar sözü uyğun gəlir. Beləliklə, tapşırığın **doğru cavabı “ keine”** inkar sözünün qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.

Herr Müller, Sie ... aber spät abgefahren.

A) ist B) sind C) seid D) haben E) habt

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Feilin zaman formaları

İzah: *Bu test tapşırığında feili müvafiq zaman formasında şəxslər üzrə təsrifləndirməklə cümləni tamamlamaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş cümlə Perfekt (keçmiş) zamandadır. Perfekt zaman forması „sein/haben + Partizip II“ qaydasına əsasən düzəlir. Tapşırıqdakı „abgefahren-abfahren“ qaydasız (qüvvətli) feili yer/məkan dəyişməsini ifadə etdiyi üçün Perfekt zaman formasında „ist abgefahren“ olur. Cümlə müraciət formasında (Sie-Höflichkeitsform-nəzakət formasında) olduğu üçün “**sind**” qeyd olunan bənd tapşırığın **doğru cavabıdır**.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
Früher war Vieles schwieriger. Aber … haben wir neue Techniken.

A) heute B) ehemals C) spät
D) damals E) gestern

Alt-standart: 8 – 3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Zərf
İzah: *Bu test tapşırığında uyğun zaman zərfini seçmək tələb olunur. Tapşırıqdakı “Əvvəllər çox şey daha çətin idi, amma … bizim yeni texnikalarımız var” cümləsindən aydın olur ki, keçmişlə bugünkü dövr qarşılaşdırılır. Buna görə də tapşırığın **doğru cavab** “**heute**” zərfinin qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
– Was machen wir am Wochenende? Möchtest du eine Radtour machen?
– Nein, ich möchte … zu Hause bleiben.

A) schlechter B) vielen C) gut
D) interessanter E) lieber

Alt-standart: 6–3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Zərf (müqayisə dərəcəsi)
İzah: *Bu test tapşırığı zərfin müqayisə dərəcəsinə aiddir. Sifətin və zərfin müqayisə dərəcəsinin düzəldilməsi üçün sifətin və ya zərfin sonuna –er şəkilçisi artırmaqla və ya qaydasız sifət və zərflər kökündən dəyişilmiklə düzəlir. Bu tapşırıqda „– Was machen wir am Wochenende? Möchtest du eine Radtour machen? (- Həftəsonu nə edək? Velosiped turuna çıxaq?) sualına – Nein, ich möchte … zu Hause bleiben (Xeyr, mən … evdə qalmaq istərdim) cavabında uyğun olaraq **„lieber“** verilmiş bənd tapşırığın **doğru cavabıdır**. Bildiyimiz kimi, „lieber“ sözü „gern“ zərfinin müqayisə dərəcəsində kökündən dəyişmiş formasıdır.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die richtige Antwort aus.
Die Landessprache in Österreich ist … .

A) Englisch B) Deutsch C) Italienisch
D) Spanisch E) Französisch

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksika
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş boşluğa uyğun gələn müvafiq sözü seçmək tələb olunur. Məlumdur ki, alman dili 5 dövlətin rəsmi dövlət dilidir. Bu dövlətlərdən biri də Avstriyadır. Sualda da Avstriyanın dövlət dili soruşulur. Beləliklə, tapşırığın **doğru cavabı “Deutsch”** sözünün qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Wählen Sie das entsprechende Zahlwort aus.
… Januar wird das Neujahr gefeiert.

A) Am ersten B) Dem ersten C) Im ersten
D) Den ersten E) Des ersten

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Say
İzah: *Verilmiş bu test tapşırığında düzgün sıra sayının qeyd olunduğu bəndi seçmək tələb olunur. Alman dilində konkret tarixləri göstərmək üçün “an”, ayları isə “in” sözönülərindən istifadə olunur. Ayın günü sıra sayları ilə göstərilir. Bu tapşırıqda “… Januar wird das Neujahr gefeiert” (Yanvarın … yeni il qeyd edilir) yeni ilin yanvar ayının … qeyd olunması göstərilir. Qaydaya əsasən eins (bir) sıra sayı kimi “erste” (birinci) olur və “an” burada ismin Dativ (yönlük) halında işləndiyi üçün sıra sayları sifət kimi hallara görə dəyişəndə -(e)n şəkilçisi qəbul edir. Buna görə tapşırığın **doğru cavabı** “**Am ersten**” qeyd olunan bənddir.*

Lesen Sie den Text und antworten Sie auf die Fragen 23 – 30.

Obwohl Fast-Food lecker ist, enthält es wenig Vitamine, mehr Fett und Zucker. Pizza gilt auch als Fast-Food und ist in Deutschland sehr beliebt. Man isst sie als Fast-Food auf der Geburtstagsparty oder in der Mittagspause. Manche Leute bestellen ihre Lieblingspizza nach Hause, andere kaufen fertige Pizzas im Supermarkt. Solche Pizzas haben Plastikfolie. Und bevor man fertige Pizza zum Backen zubereitet, muss man die Plastikfolie von Pizza entfernen, sonst darf man sich nicht wundern, wenn die Pizza nicht schmeckt.

Einige ältere Menschen mögen Pizza überhaupt nicht, denn sie finden Pizza kein Essen. Nach ihrer Meinung sieht sie wie Kuchen mit Wurst aus. Aber viele Deutsche essen gern Kartoffeln. In keinem anderen Land wird so viel Kartoffeln gegessen wie in Deutschland. Und so kann man sagen, dass die Kartoffel für sie wichtiges Lebensmittel ist. Sie kochen und braten sie. Es gibt verschiedene Kartoffelspeisen, z.B. Bratkartoffeln, Kartoffelsuppe, Kartoffelsalat usw. Die Bratkartoffeln sind köstlich für die Deutschen. Manche Menschen denken, dass Kartoffelsalat hauptsächlich für Deutschland typisch ist, aber in der Realität gibt es verschiedene Variationen des Kartoffelsalats auf der ganzen Welt. Auf den Philippinen isst man die Kartoffeln als Nachspeise. Für die Deutschen gelten Kartoffeln sogar als ein Rezept einer Familie oder einer Region.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Wählen Sie die ***falsche*** Aussage dem Text entsprechend aus.

A) Die Kartoffeln isst man nur in Deutschland als Nachspeise.
B) In Deutschland findet man Bratkartoffeln lecker.
C) Auf den Philippinen isst man Kartoffeln als Dessert.
D) Für einige ältere Menschen ist Pizza kein Essen.
E) Man kann auch Pizza im Supermarkt kaufen.

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş **yanlış** fikri təyin etmək tələb olunur. Mətndə kartofdan olan yemek növlərindən və pizzadan bəhs olunur. Mətndə Almaniyada kartofun nə gədər məhşur oldugunu və Filippində kartofun hətta dessert kimi yeyildiyi bildirir, amma Almaniyada kartofun dessert kimi yeyilməsi haqqında heç bir məlumat verilmir. Buna görə də tapşırığın doğru cavabı **“Die Kartoffeln isst man nur in Deutschland als Nachspeise”** qeyd olunan bənddir.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Worum geht es im Text?

A) Um die Kartoffelspeisen und Pizza
B) Um die deutsche Pizza und ihre Arten
C) Um die Wurstarten in Deutschland
D) Um die Variationen der Pizza
E) Um die Kartoffelsuppe in Deutschland

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Oxuyub-anlama bacarığını yoxlayan bu test tapşırığında mətndə söhbətin nədən getdiyi soruşulur. Mətndə söhbətin kartofdan olan yemək növlərindən və pizzadan bəhs olunduğu məlum olur. Beləliklə, **“Um die Kartoffelspeisen und Pizza”** fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın **doğru cavabıdır**.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Wählen Sie den richtigen Satz dem Text entsprechend aus.

A) In der Mittagspause isst man Pizza nicht.
B) Die Kartoffel ist für die Deutschen wichtiges Nahrungsmittel.
C) Auf den Philippinen schmecken Kartoffeln nicht gut.
D) Pizza kommt von den Philippinen.
E) Pizza mit Kartoffeln schmeckt sehr gut.

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələr arasından mətnə əsasən doğru cümləni seçmək tələb olunur. Mətnin 2-ci abzasında kartonun almanlar üçün vacib ərzaq vasitəsi olması qeyd olunur. Buna əsasən də **“Die Kartoffel ist für die Deutschen wichtiges Nahrungsmittel”** fikrinin qeyd olunduğu bənd test tapşırığının **doğru cavabıdır**.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı

Finden Sie die richtige Antwort dem Text entsprechend.

Warum muss man die Plastikfolie von der fertigen Pizza entfernen?

A) Damit man Pizza in Öl braten kann.
B) Damit man Pizza in Scheiben schneidet.
C) Sonst kann Pizza nicht gut schmecken.

D) Sonst kann Pizza schnell verbrennen.
E) Damit die Pizza scharf sein kann.

Alt-standart: 7 – 3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş sualın doğru cavabını təyin etmək tələb olunur. Mətndə qeyd olunur ki, marketlərdən hazır pizzalar almaq olur. Amma bu pizzaları bişirməmişdən əvvəl üzərindəki plastik folqanı çıxartmaq lazımdır, əks halda pizzanın danının olmamasına təəccüblənmək lazım deyil. Buna əsasən tapşırığın doğru cavabı* ***„Sonst kann Pizza nicht gut schmecken"*** *fikrinin qeyd olunduğu bənd tapşırığın* ***doğru cavabıdır.***

Erfüllen Sie die Aufgaben 27 – 30 " auf dem Blatt für die Antworten ".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Ergänzen Sie den Satz mit eigenen Wörtern. Verändern Sie mindestens 2 Wörter.
Einige ältere Menschen mögen Pizza überhaupt nicht, ...

Alt-standart: 8 – 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş fikri ən azı iki sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Mətnə əsasən bu fikri* ***„Weil für sie Pizza keine Speise ist"*** *şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Welches Wort aus dem Text entspricht der Definition "*Etwas zum Essen fertig machen*"?

Alt-standart: 6 – 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında „nəyisə yemək üçün hazır etmək" kimi izahı verilmiş sözü mətndə tapmaq tələb olunur. Tapşırıqda verilmiş izaha mətndəki „**zubereiten**" sözü uyğun gəlir.*

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Finden Sie im Text das Synonym zum Wort "*unterschiedlich*".

Alt-standart: 7 – 1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Açıq tipli bu test tapşırığında verilmiş "unterschiedlich" sifətinin mətndəki sinonimini tapmaq tələb olunur. Tapşırığın* ***doğru cavabı*** *mətndə istifadə olunmuş "**verschieden**" sözüdür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Beantworten Sie die Frage und äußern Sie Ihre Meinung mindestens mit 3 Sätzen.
Warum ist gesunde Ernährung wichtig?

Alt-standart: 7 – 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9 – 4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10 – 4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir. 11 – 3.1.4. Mətndəki fakt və hadisələri real həyatla əlaqələndirərək şərh edir.

İzah: *Açıq tipli bu suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrini yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:* ***"Gesunde Ernährung ist wichtig für uns. Wenn man sich gesund ernährt, erhält unser Körper wichtige Vitamine und Nährrstoffe. Ich denke, man muss sich richtig ernähren, sonst wird man krank."***

Rus dili

Прослушайте текст и выполните задания 1 – 6.

Библиотека Ватикана является одной из самых знаменитых и древних библиотек мира. Первоначально библиотека была предназначена для сбора и хранения религиозных книг. Наряду с книгами, имеющими христианскую тематику, здесь хранятся и редкие копии Корана. Со временем коллекция библиотеки стала расширяться. Сейчас в Ватиканской библиотеке можно найти книги, которых нет ни в одной библиотеке мира. Среди них работы великих философов и учёных, таких как Платон, Аристотель, Авиценна. Эти материалы имеют большую историческую и культурную ценность для всего человечества.

Необычность библиотеки заключается не только в её коллекции, но и в том, что она закрыта для широкой публики. Даже учёные должны получить особое разрешение, чтобы попасть в неё.

Не менее интересна и архитектура библиотеки. При её строительстве были использованы драгоценные материалы: мрамор, золото, ценные породы дерева. Делалось это не только для красоты, но и для сохранности книг.

В библиотеке Ватикана также отведено место редким материалам, связанным с Азербайджаном. Один из вариантов героического дастана «Китаби Деде Горгуд», произведения Низами Гянджеви, книги, посвящённые архитектурным памятникам, таким как мечеть Биби-Эйбат, хранятся в библиотеке.

Библиотека Ватикана не просто хранит книги, а создаёт связь между веками.

A variantı 1 saylı test tapşırığı
B variantı 3 saylı test tapşırığı
C variantı 1 saylı test tapşırığı
D variantı 3 saylı test tapşırığı

Определите ***неверное*** утверждение по тексту.

A) В библиотеке хранятся редкие копии Корана.
B) В библиотеке Ватикана находятся произведения Низами Гянджеви.
C) В архитектуре библиотеки использованы золото и мрамор.
D) Библиотека Ватикана является одной из древних библиотек мира.
E) В строительстве библиотеки не использовалось дерево.

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir və mətnə əsasən* ***yanlış fikri*** *seçmək tələb olunur. Verilən fikirlərdən biri “**В библиотеке хранятся редкие копии Корана**” sualın doğru cavabı deyil, çünki mətnə əsasən kitabxanada Quranın nadir nüsxələri saxlanılır* (Наряду с книгами, имеющими христианскую тематику, здесь хранятся и редкие копии Корана.).“***В библиотеке Ватикана находятся произведения Низами Гянджеви***” *fikri də sualın doğru cavabı deyil, çünki mətnə əsasən Vatikan kitabxanasında Nizami Gəncəvinin əsərləri mövcuddur* (*Один из вариантов героического дастана «Китаби Деде Горгуд», произведения Низами Гянджеви, книги, посвящённые архитектурным памятникам, таким как мечеть Биби-Эйбат, хранятся в библиотеке*). *Digər bənddə də fikir sualın doğru cavabı deyil: “**В архитектуре библиотеки использованы золото и мрамор**”. Mətnə əsasən, kitabxananın arxitekturasında qızıl və mərmərdən istifadə olunub* (При её строительстве были использованы драгоценные материалы: мрамор, золото, ценные породы дерева), *həmçinin də “Библиотека Ватикана является одной из древних библиотек мира” fikri olan bənd də tapşırığa əsasən doğru cavab deyil. Vatikan kitabxanası dünyanın ən qədim kitabxanalarından biridir* (Библиотека Ватикана является одной из самых знаменитых и древних библиотек мира). *Beləliklə, “**В строительстве библиотеки не использовалось дерево**” fikri mətnə əsasən düzgün deyil, çünki kitabxanadanın tikintisində ağacdan istifadə olunub* (При её строительстве были использованы драгоценные материалы: мрамор, золото, ценные породы дерева). *Beləliklə, test tapşırığının doğru cavabı “**В***

***строительстве библиотеки не использовалось дерево*"** *olan bənddir.*

A variantı 2 saylı test tapşırığı
B variantı 1 saylı test tapşırığı
C variantı 3 saylı test tapşırığı
D variantı 2 saylı test tapşırığı

Определите верный ответ на вопрос *«Для чего изначально была предназначена библиотека Ватикана?».*

A) Для хранения религиозных книг.
B) Для хранения книг, посвящённых архитектурным памятникам.
C) Для сбора работ Авиценны.
D) Для коллекции книг, которых нет ни в одной библиотеке мира.
E) Для широкой публики.

Alt-standart: 6-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki yeni informasiyanı müəyyən edir.

İzah: *Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Sualın doğru cavabı dinləmə mətninin ilk abzasında* ***"Первоначально библиотека была предназначена для сбора и хранения религиозных книг"*** *(Öncədən kitabxana dini kitabların yığılma və saxlanılması üçün nəzərdə tutulmuşdur) verilmişdir. Digər bəndlərdə verilən "****Для хранения книг, посвящённых архитектурным памятникам"*** *(Memarlıq abidələrə həsr olunmuş kitabların saxlanılması),* ***"Для сбора работ Авиценны"*** *(Avicennanın əsərlərinin saxlanılması üçün),* ***"Для коллекции книг, которых нет ни в одной библиотеке мира"*** *(Dünyanın heç bir kitabxanasında olmayan kitabların kolleksiyası üçün) və* ***"Для широкой публики****" (geniş kütlə üçün) fikirləri haqqında mətndə bəhs olunsa da, düzgün hesab edilmir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"Для хранения религиозных книг" olan bənddir.*

A variantı 3 saylı test tapşırığı
B variantı 2 saylı test tapşırığı
C variantı 2 saylı test tapşırığı
D variantı 1 saylı test tapşırığı

Определите основную мысль текста**.**

A) Хранение книг с христианской тематикой в библиотеке Ватикана.
B) Наличие в библиотеке материалов, связанных с Азербайджаном.
C) Использование драгоценных материалов в строительстве библиотеки.
D) Историческая и культурная ценность библиотеки Ватикана.
E) Недоступность библиотеки Ватикана для общественности.

Alt-standart: 7-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki əsas fikri müəyyən edir.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada mətnin əsas fikrini müəyyən etmək tələb olunur. Bəndlərdə verilən* ***"Хранение книг с христианской тематикой в библиотеке Ватикана"*** *(Vatikan kitabxanasında xristian mövzusunda olan kitabların saxlanılması),* ***"Наличие в библиотеке материалов, связанных с Азербайджаном"*** *(Kitabxanada Azərbaycanla bağlı materialların mövcud olması),* ***"Использование драгоценных материалов в строительстве библиотеки"*** *(Kitabxananın tikintisində qiymətli materialların istifadəsi) və* ***"Недоступность библиотеки Ватикана для общественности"*** *(Vatikan kitabxananın ictimaiyyət üçün əlçatmaz olması) fikirləri barədə mətndə məlumat verilsə də, mətnin əsas fikri Vatikan kitabxanasının tarixi və mədəni dəyəri olmasıdır. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"Историческая и культурная ценность библиотеки Ватикана" olan bənddir.*

A variantı 4 saylı test tapşırığı
B variantı 4 saylı test tapşırığı
C variantı 4 saylı test tapşırığı
D variantı 4 saylı test tapşırığı

Дополните предложение словами из текста.
Библиотека Ватикана не просто хранит книги, а создаёт ... .

Alt-standart: 10-1.1.2. Dinlədiyi mətndəki fakt və hadisələri qruplaşdırır, ümumiləşdirmələr aparır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş cümləni dinləmə mətninə əsasən tamamlamaq tələb olunur. Bu yarımçıq cümlə mətndə "****Библиотека Ватикана не просто хранит книги, а создаёт связь между веками****" (Vatikan kitabxanası təkcə kitabları saxlamır, həm də əsrlər arasında əlaqə yaradır) kimi verilmişdir. Buna görə də test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"связь между веками"-dır.*

A variantı 5 saylı test tapşırığı
B variantı 5 saylı test tapşırığı
C variantı 5 saylı test tapşırığı
D variantı 5 saylı test tapşırığı

Напишите ответ на вопрос «*Что требуется учёным, чтобы попасть в библиотеку Ватикана?*».

Alt-standart: 6-1.1.1. Müraciətlər zamanı sualları cavablandırır.

İzah: *Bu test tapşırığı dinləmə mətninə aiddir. Burada verilmiş suala mətnə əsasən cavab yazmaq tələb olunur. Sualın cavabı mətndə "*Даже учёные должны получить особое разрешение, чтобы попасть в неё*" (Hətta alimlər kitabxanaya daxil olmaq üçün xüsusi icazələri olmalıdır) cümləsində öz əksini tapmışdır. Beləliklə, "**Учёные должны получить особое разрешение**"test tapşırığının **doğru cavabıdır.***

A variantı 6 saylı test tapşırığı
B variantı 6 saylı test tapşırığı
C variantı 6 saylı test tapşırığı
D variantı 6 saylı test tapşırığı

Напишите одно прилагательное из текста, которое характеризует слово *«дастан»*.

Alt-standart: 7-1.1.1. Müraciətlərə uyğun tapşırıqları icra edir.

İzah: *Bu test tapşırığında "**дастан**" (dastan) ismini təsvir edən sifəti yazmaq tələb olunur. Mətndə verilmiş "**Один из вариантов героического дастана «Китаби Деде Горгуд»…**" cümləsinə əsasən, test tapşırığının **doğru cavabı** "героический" (qəhrəman) sifətidir.*

A variantı 7 saylı test tapşırığı
B variantı 20 saylı test tapşırığı
C variantı 18 saylı test tapşırığı
D variantı 7 saylı test tapşırığı

На вопрос *когда*? отвечают слова в словосочетаниях:

1. шёл *медленно*
2. отдыхал *днём*
3. говорил *громко*
4. приходил *сегодня*

A) 1, 3 B) 2, 4 C) 1, 2 D) 2, 3 E) 3, 4

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Nitq hissələri və onlara verilən suallar

İzah: *Bu test tapşırığında "**когда?**" (nə vaxt?) sualının hansı sözə verilə bildiyi soruşulur. "**отдыхал днём**" (gündüz dincəlirdi) və "**приходил сегодня**" (bu gün gəlmişdir) birləşmələrdə zaman zərfləri istifadə olunub və nə vaxt sualına cavab verirlər, lakin "шёл медленно" (asta gedirdi) və "говорил громко" (ucadan danışırdı) birləşmələrdə zərflər hərəkət tərzini bildirir və necə sualına cavab verirlər. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı "отдыхал днём və приходил сегодня**" qeyd olunduğu bənddir.*

A variantı 8 saylı test tapşırığı
B variantı 21 saylı test tapşırığı
C variantı 19 saylı test tapşırığı
D variantı 12 saylı test tapşırığı

Дополните предложение.

В торговом центре … можно купить … нам вещи.

A) чаще, важное
B) редко, ценная
C) вдруг, другие
D) всегда, нужные
E) иногда, лучшие

Standart: 7-3.1.1.Söz və söz birləşmələrinin morfoloji xüsusiyyətlərinə görə qruplaşdırır; 11-4.1.3. Orfoqrafiya qaydalarına əməl edir.

Bölmə: Morfologiya

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümləni tamamlamaq üçün sözlərin düzgün formada işlədilməsi tələb olunur. Verilmiş cümlədə: **"В торговом центре … можно купить … нам вещи"** boşluqların yerinə mətntiqi və qrammatik cəhətdən "**всегда, нужные**" sözləri uyğundur. Beləliklə, "**всегда, нужные**" qeyd olunan bənd **doğru cavabdır.***

A variantı 9 saylı test tapşırığı
B variantı 11 saylı test tapşırığı
C variantı 8 saylı test tapşırığı
D variantı 18 saylı test tapşırığı

Слово *аргумент* означает

A) благодарность за что-то
B) сомнение в чём-то
C) преданность кому-то
D) доказательство чего-то
E) привязанность к чему-то

Standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir

Bölmə: Leksikologiya

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş* ***“аргумент”*** *(dəlil, sübut) sözünün leksik mənasını müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş sözün leksik mənası* ***“доказательство чего-то”*** *(sübut) hesab edilir. Digər bəndlərdə verilən izahlar “****благодарность за что-то****” (minnətdarlıq), “****сомнение в чём-то****” (şübhə), “****преданность кому-то****” (sədaqət) və “****привязанность к чему-то****” (bağlılıq) doğru deyil. Beləliklə, “доказательство чего-то” olan bənd* ***doğru cavabdır.***

A variantı 10 saylı test tapşırığı
B variantı 14 saylı test tapşırığı
C variantı 22 saylı test tapşırığı
D variantı 20 saylı test tapşırığı

В каком предложении ***нельзя*** употребить предлог *в*?

A) Позавчера наша семья была … театре.
B) Концерт народной музыки начнётся … семь часов.
C) Мне нужно купить фрукты … супермаркете.
D) Книжный шкаф стоит … углу комнаты.
E) Завтра мы всем классом пойдём … стадион.

Alt-standart: *8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.*

Bölmə: Sözönü

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş cümlələrdə “в” sözönünü istifadə olunmadığı cümləni müəyyən etmək tələb olunur. “****Позавчера наша семья была в театре****” (Srağagün ailəmiz teatrda idi), “****Концерт народной музыки начнётся в семь часов****” (Xalq musiqisi konserti saat yeddidə başlayacaq), “****Мне нужно купить фрукты в супермаркете****” (Mən supermarketdən meyvə almalıyam) və “****Книжный шкаф стоит в углу комнаты****” (Kitab şkafi otağın küncündə dayanıb) cümlələrində “****в****” sözönündən istifadə olunmalıdır. “****Завтра мы всем классом пойдём на стадион****” (Sabah biz siniflə stadiona gedəcəyik) cümləsində qaydaya uyğun olaraq “****стадион****” açıq məkan bildirdiyi üçün “****на*** *” sözönü ilə istifadə olunur. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı “Завтра мы всем классом пойдём … стадион****” olan* ***bənddir.***

A variantı 11 saylı test tapşırığı
B variantı 12 saylı test tapşırığı
C variantı 12 saylı test tapşırığı
D variantı 19 saylı test tapşırığı

Составьте текст.

1. Эти залы отличаются своей тематикой.
2. Здесь находятся более 18000 экспонатов.
3. Для них в музее предназначено 12 залов.
4. В центре города расположен Исторический музей.

A) 2, 4, 1, 3 B) 1, 3, 2, 4 C) 4, 2, 3, 1
D) 2, 4, 3, 1 E) 4, 3, 2, 1

Alt-standart: 7-3.1.3. Mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcıllığı müəyyən edir.

Bölmə: Sintaksis

İzah: *Bu test tapşırığında mətnin tərkib hissələri arasındakı məntiqi ardıcıllığı müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş cümlələrə nəzər saldıqda “****В центре города расположен Исторический музей****” (Şəhərin mərkəzində Tarixi muzey yerləşir) cümləsinin birinci işlənilməsi məqsədəuyğun sayılır. Daha sonra “****Здесь находятся более 18000 экспонатов****” (Burada 18000 eksponat var); “****Для них в музее предназначено 12 залов****” (Onlar üçün muzeydə 12 zal ayrılıb)* ***və “Эти залы отличаются своей тематикой****” (Bu zallar öz tematikası ilə seçilirlər) cümlələrin verilməsi düzgün olardı. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“4, 2, 3, 1” ardıcıllığı olan bənddir.*

A variantı 12 saylı test tapşırığı
B variantı 10 saylı test tapşırığı
C variantı 11 saylı test tapşırığı
D variantı 14 saylı test tapşırığı

Укажите *лишнее* слово.

A) тётя B) сестра
C) друг D) племянник E) бабушка

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Məntiq

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərdən artıq olanı müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş sözlərin “****тётя****” (xala, bibi), “****сестра****” (bacı), “****племянник****” (bacı oğlu, qardaş oğlu), “****бабушка****” (nənə), “****друг****” (dost)leksik mənalarına nəzər saldıqda*

görürük ki, "тётя, сестра, племянник, бабушка" sözləri qohumluq əlaqələrini bildirir, lakin "друг" qohumluq əlaqələrini bildirən söz deyil. Beləliklə, ***doğru cavab*** *"друг" olan bənddir.*

A variantı 13 saylı test tapşırığı
B variantı 15 saylı test tapşırığı
C variantı 15 saylı test tapşırığı
D variantı 17 saylı test tapşırığı

Буква *е* ***не пишется*** в слове:

A) ст...кло B) пч...ла C) ст...на
D) с...мья E) п...сьмо

Alt-standart: 6-4.1.3. Sözləri orfoqrafiya qaydalarına uyğun yazır.
Bölmə: Orfoqrafiya. Fonetika
İzah: *Bu test tapşırığında orfoqrafiya qaydalarına uyğun olaraq "e" hərfi ilə yazılmayan söz seçilməlidir. "**Ст...кло**", "**пч...ла**", "**ст...на**" və "**с...мья**" sözlərində "e" hərfi, "**п...сьмо**" sözündə isə orfoqrafiya qanunlarına uyğun olaraq (düzgün saiti tapmaq üçün həmin sözlərdə buraxılmış saiti vurğu altına qoyaraq yoxlamaq olar) "**и**" hərfi yazılmalıdr. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"п...сьмо" olan bənddir.*

A variantı 14 saylı test tapşırığı
B variantı 7 saylı test tapşırığı
C variantı 16 saylı test tapşırığı
D variantı 8 saylı test tapşırığı

Продолжите логический ряд.
Айва, слива, ...
1. абрикос
2. тыква
3. перец
4. яблоко

A) 3, 4 B) 1, 3 C) 1, 4 D) 2, 4 E) 2, 3

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir
Bölmə: Məntiq
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərin leksik-semantik mənasına əsasən cərgəni tamamlamaya bilər sözləri seçmək tələb olunur. Verilmiş sözlərin leksik mənalarına nəzər saldıqda, "**Айва, слива**" (heyva, gavalı) – meyvədirlər. verilmiş bəndlərdə "**абрикос** və **яблоко**" (ərik və alma) məntiqi olaraq bu cərgəni tamamlaya bilir. Digər bəndlərdə veriən "**тыква** və **перец**" (boranı və bibər) tərəvəz olduqlarına görə məntiqlə uyğun gəlmir. Beləliklə,* ***doğru cavab*** *"**абрикос** və **яблоко**" olan bəndlərdir.*

A variantı 15 saylı test tapşırığı
B variantı 18 saylı test tapşırığı
C variantı 20 saylı test tapşırığı
D variantı 21 saylı test tapşırığı

Укажите слово с одинаковым количеством букв и звуков.

A) словарь B) юбилей
C) мальчик
D) обезьяна E) приём

Alt-standart: 5-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Fonetika
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözlərdən səs sayının hərf sayı ilə eyni olduğu sözü seçmək tələb olunur. "**Словарь**" sözündə 7 hərf, 6 səs, "**юбилей**" – 6 hərf, 7 səs, "**мальчик**" – 7 hərf, 6 səs, "**приём**" – 5 hərf, 6 səs var, "**обезьяна**" sözündə isə 8 hərf, 8 səs var. Bu sözlərdən təkcə "**обезьяна**" sözündə hərf sayı səs sayı ilə eynidir. Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"обезьяна" olan bənddir.*

A variantı 16 saylı test tapşırığı
B variantı 8 saylı test tapşırığı
C variantı 21 saylı test tapşırığı
D variantı 13 saylı test tapşırığı

Синонимами являются слова

A) помнить – забыть
B) говорить – молчать
C) блестеть – сверкать
D) радоваться – грустить
E) поднимать – опускать

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Sinonimlər
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sinonim cütlüyünü seçmək tələb olunur. Burada verilmiş cütlüklər feillərlə ifadə olunmuşdur. Verilmiş "**помнить** (yadda saxlamaq) – **забыть** (unutmaq)", "**говорить (danışmaq)** – **молчать** (susmaq)", "**радоваться** (sevinmək) – **грустить** (kədərlənmək)", "**поднимать** (qaldırmaq) – **опускать** (endirmək)" cütlüklər əks mənalı sözlərdir. "**Блестеть** – **сверкать**" (parıldamaq) isə sinonim sözlərdir. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"блестеть – сверкать" olan bənddir.*

A variantı 17 saylı test tapşırığı
B variantı 19 saylı test tapşırığı
C variantı 17 saylı test tapşırığı
D variantı 22 saylı test tapşırığı

Ответьте на вопрос.

– Вы напишете письмо своему другу сегодня после ужина?

A) Да, я напишу письмо вашему другу завтра до ужина.
B) Да, я напишу письмо своему другу сегодня после ужина.
C) Конечно, я напишу письмо твоему другу послезавтра до обеда.
D) Нет, я напишу письмо своему другу сегодня после ужина.
E) Нет, я не напишу письмо его другу завтра после обеда.

Alt-standart: 5-1.1.1. Müraciətlər zamanı sadə sualları cavablandırır.

Bölmə: Dialoq.

İzah: *Bu test tapşırığında dialoqu qurmaq üçün "**Вы напишете письмо своему другу сегодня после ужина**?" (Siz bu gün şam yeməyindən sonra öz dostunuza məktub yazacaqsınız?) sualına cavab vermək lazımdır. "**Да, я напишу письмо вашему другу завтра до ужина**" (Bəli, mən sabah şam yeməyindən əvvəl sizin dostunuza məktub yazacam), "**Конечно, я напишу письмо твоему другу послезавтра до обеда**" (Əlbəttə, mən birigün nahardan əvvəl sizin dostunuza məktub yazacam), "**Нет, я напишу письмо своему другу сегодня после ужина**" (Xeyr, mən bu gün şam yeməyindən sonra öz dostuma məktub yazacam) və* **"Нет, я не напишу письмо его другу завтра после обеда**" *(Xeyr, mən sabah nahardan sonra onun dostuna məktub yazmayacam) fikirləri verilmiş sualın cavabı məntiqi baxımdan ola bilməz. "**Да, я напишу письмо своему другу сегодня после ужина**" (Bəli, mən bu gün şam yeməyindən* sonra *öz dostuma məktub yazacam) cümləsi isə sualın cavabına uyğun gəlir. Beləliklə, test tapşırığının* **doğru cavabı** *"Да, я напишу письмо своему другу сегодня после ужина" olan bənddir.*

A variantı 18 saylı test tapşırığı
B variantı 9 saylı test tapşırığı
C variantı 7 saylı test tapşırığı
D variantı 11 saylı test tapşırığı

Укажите пару антонимов.

A) богатый – бедный
B) храбрый – смелый
C) маленький – мелкий
D) трудный – сложный
E) точный – пунктуальный

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

Bölmə: Leksikologiya (Antonimlər)

İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş antonim cütlüyünü seçmək tələb olunur. Verilmiş cütlüklər "**храбрый – смелый**" (cəsur, igid), "**маленький – мелкий**" (kiçik, balaca), "**трудный – сложный**" (mürəkkəb, çətin),* "точный – пунктуальный**"** *(dəqiq) mənalarını verir. "Богатый – бедный" (varlı - kasıb) isə antonim sözlərdir. Bu səbəbdən də, test tapşırığının* **doğru cavabı** *"богатый – бедный" olan bənddir.*

A variantı 19 saylı test tapşırığı
B variantı 17 saylı test tapşırığı
C variantı 9 saylı test tapşırığı
D variantı 9 saylı test tapşırığı

Выберите правильный ответ.

Марьям часто видит ... на бульваре.

A) они B) них C) ними D) их E) ним

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələri qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.

Bölmə: Qrammatika, sözün formaları

İzah: *Bu test tapşırığında sözün düzgün hal formasını tapmaq tələb olunur. "Марьям часто видит ..." cümləsinə sözün düzgün formasını tapmaq üçün feildən sual verilir: "кого?" sualı verilməlidir. Həmin sualın cavabı təsirlik halda olan əvəzliyi tələb edir. Digər bəndlərdə verilmiş həmin suala cavab vermirlər. "Кого?" (kimi?) "винительный" halın sualı olduğuna görə "**их**"* sözü seçilməlidir. *Beləliklə, test tapşırığının* ***doğru cavabı** "**их**" olan bənddir.*

A variantı 20 saylı test tapşırığı
B variantı 16 saylı test tapşırığı
C variantı 14 saylı test tapşırığı
D variantı 15 saylı test tapşırığı

Со словом *университет **не сочетается***:

A) современный B) популярный C) новый
D) стремительный E) частный

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksika. Sözlərin uyğunlaşması
İzah: *Bu test tapşırığında "университет" sözünün işlənə bilmədiyi sifəti seçmək tələb olunur. Verilmiş sözlərə nəzər saldıqda görürük ki, "**современный**" (müasir), **"популярный**" (məşhur), **"новый**" (yeni), **"частный**" (xüsusi, şəxsi) sifətləri "университет" sözü ilə işlənə bilər. Lakin "**стремительный"** (cəld) sözləri isə "университет" sözü ilə istifadə edilə bilməz. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "стремительный" olan bənddir.*

A variantı 21 saylı test tapşırığı
B variantı 13 saylı test tapşırığı
C variantı 10 saylı test tapşırığı
D variantı 16 saylı test tapşırığı

В переносном значении употреблены выделенные слова в словосочетаниях
1. *дорогое* платье
2. *золотые* руки
3. *отважный* воин
4. *бархатный* голос
5. *сладкий* пирог

A) 1, 3 B) 1, 2 C) 2, 4 D) 4, 5 E) 3, 5

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri leksik-semantik mənasını fərqləndirir.
Bölmə: Leksika. Sözlərin mənası.
İzah: *Bu test tapşırığında kursiv ilə verilmiş sözlərin məcazi mənada istifadə olunduğu bəndi seçmək tələb olunur: "**дорогое платье**" (bahalı don), "**золотые руки**" (qızıl əllər), "**отважный воин**" (cəsur döyüşçü) və **"бархатный голос"** (məxmər səs), "**сладкий пирог**" (şirin piroq) söz birləşmələrindən qızıl əllər və məxmər səs birləşmələr məcazi mənada verilmişdir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** **"**золотые* руки və *бархатный* голос**"** *olan bəndlərdir.*

A variantı 22 saylı test tapşırığı
B variantı 22 saylı test tapşırığı
C variantı 13 saylı test tapşırığı
D variantı 10 saylı test tapşırığı

Выберите правильный ответ.
Слово "медаль" пришло в русский язык из французск... язык... .

A) -ого, -у B) -ого, -а C) -ому, -у
D) -ому, -а E) -им, -ом

Alt-standart: 8-3.1.1. Söz və ifadələrin qrammatik-semantik xüsusiyyətlərinə görə fərqləndirir.
Bölmə: Qrammatika (hal şəkilçiləri)
İzah: *Bu test tapşırığında verilmiş sözləri tamamlamaq üçün müvafiq şəkilçiləri seçmək tələb olunur. "...французск... язык... " söz birləşməsində "**язык…**" ismi kişi cinsli, təkdə və yiyəlik halda olduğu üçün "-а" (языка); "**французск...** " sifəti isə "**языка**" ismi ilə uzlaşaraq kişi cinsi, təkdə və yiyəlik halın "*-ого*" şəkilçilərini tələb edir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "-ого, -а" ardıcıllığı olan bənddir.*

Прочитайте текст и выполните задания 23 – 30.

1. Мухаммед Физули – выдающийся азербайджанский поэт и мыслитель XVI века. Его произведения вошли в золотой фонд азербайджанской и мировой литературы. Идея установить памятник поэту в Баку зародилась ещё в конце 50-х годов XX века.

2. В связи с юбилеем М. Физули в нашей стране были проведены торжественные мероприятия, выпущены почтовые марки с его портретом. Также было принято решение увековечить память великого поэта. И был объявлен конкурс на самый необычный проект монументального памятника Физули в Баку. Архитекторы представили много интересных работ. Самый удачный проект принадлежал скульпторам Токаю Мамедову и Омару Эльдарову.

3. Бронзовый памятник М. Физули изначально должны были установить около нынешней станции метро Низами в Баку. Там сейчас стоит памятник Освобождённой женщине Востока,

автором которого является Фуад Абдурахманов. Затем памятник решили расположить перед строившимся Азербайджанским академическим драматическим театром. Изменение места установления памятника повлияло и на его первоначальный проект. Поэтому скульпторы внесли изменения в проект, которые потом были утверждены жюри. Токай Мамедов и Омар Эльдаров выиграли конкурс и получили премию.

4. Открытие памятника состоялось в прошлом веке. Его высота составила 11 метров. В нижней части памятника были высечены фигуры Лейли и Меджнуна – героев самого известного произведения Физули. Сегодня памятник величественно возвышается на фоне Азербайджанского академического драматического театра.

A variantı 23 saylı test tapşırığı
B variantı 23 saylı test tapşırığı
C variantı 26 saylı test tapşırığı
D variantı 24 saylı test tapşırığı

Дополните предложение информацией из текста.
Памятник выдающемуся поэту М.Физули… .
A) открыли в начале XX века
B) был сделан из бронзы
C) спроектирован Фуадом Абдурахмановым
D) стоит на месте памятника Освобождённой женщины Востока
E) сооружён перед станцией метро Низами

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən cümlənin düzgün sonluğunu müəyyən etmək tələb olunur. Verilmiş yarımçıq cümləni tamamlamaq üçün mətnin III abzasına nəzər yetirmək lazımdır: **“Бронзовый памятник М. Физули изначально должны были установить около нынешней станции метро Низами в Баку”**. Buradan aydın olur ki, heykəl bürüncdəndir. Digər bəndlərdə: “**открыли в начале XX века**” (XX əsrin əvvəllərində açılmışdır) – mətnə əsasən XX əsrin 50-ci illərində şairin xatirəsini əbədiləşdirmək fikri əmələ gəlmişdir, bu səbəbdən XX əsrin əvvəlində heykəli açılışı ola bilməzdir; “**спроектирован Фуадом Абдурахмановым**” (Fuad Əbdürəhmanov tərəfindən layihə hazırlanmışdır) – mətndə qeyd olunur ki, Fuad Əbdürəhmanov Şərqin azad qadını heykəlinin müəllifidir; “**стоит на месте памятника Освобождённой женщины Востока**” (Şərqin azad qadını heykəlinin yerində dayanıb) – mətndə həmin azad qadın heykəlinin yerində planlaşdırdırıldığı deyilsə də, lakin sonradan yerinin dəyişdirildiyi qeyd olunur; “**сооружён перед станцией метро Низами**” (Nizami metro stansiyasının qarşısında quraşdırılmışdır) – mətndə heykəlin teatrın qarşısında quraşdırıldığı deyilir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** “был сделан из бронзы” olan bənddir.*

A variantı 24 saylı test tapşırığı
B variantı 24 saylı test tapşırığı
C variantı 25 saylı test tapşırığı
D variantı 26 saylı test tapşırığı
Определите основную мысль текста.
A) История создания памятника Мухаммеду Физули.
B) Установка памятника М. Физули перед театром в Баку.
C) Проведение конкурса на необычный проект памятника.
D) Изображение фигур Лейли и Меджнуна на памятнике поэта.
E) Произведения М. Физули в золотом фонде мировой литературы.
Alt-standart: 7-3.1.4. Mətndəki əsas fikri müəyyən edir.
İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və mətnin əsasən nədən bəhs etdiyi soruşulur. Verilmiş variantlardan **“Установка памятника М. Физули перед театром в Баку”** (M.Füzulinin Bakıda teatrın qarşısında yerləşdirilməsi), **“Проведение конкурса на необычный проект памятника”**, (Heykəlin qeyri-adi layihəsi üzrə müsabiqənin keçirilməsi) **“Изображение фигур Лейли и Меджнуна на памятнике поэта”** (Leyli və Məcnunun şairin heykəlinin üzərində təsvir edilməsi) və **“Произведения М. Физули в золотом фонде мировой литературы”***

(M.Füzulinin əsərləri dünya ədəbiyyatının qızıl fondunda olması) fikirləri mətndə verilsə də, mətnin əsas məzmununu ifadə etmirlər. Mətndə, əsasən, Məhəmməd Füzulinin heykəlinin yaranma tarixindən bəhs edildiyi üçün test tapşırığının ***doğru cavabı*** *"История создания памятника Мухаммеду Физули" olan bənddir.*

A variantı 25 saylı test tapşırığı
B variantı 26 saylı test tapşırığı
C variantı 23 saylı test tapşırığı
D variantı 23 saylı test tapşırığı

Определите правильный ответ на вопрос. *Что послужило причиной изменения проекта памятника?*

A) Место установления памятника.
B) Высота памятника.
C) Решение жюри.
D) Получение премии.
E) Фигуры в нижней части памятника.

Alt-standart: 5-3.1.4. Mətnin məzmununa uyğun suallara cavab verir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir. Mətnə əsasən verilən sualın doğru cavabını tapmaq tələb olunur. Verilmiş sualda Heykəlin layihəsində dəyişiklərə səbəb nə olmuşdur soruşulur. Mətndə bu sualın cavabı* ***"Изменение места установления памятника повлияло и на его первоначальный проект"*** *(Heykəlin quraşdırılma yerinin dəyişdirilməsi onun ilkin layihəsində dəyişiklərə səbəb olmuşdur) cümləsində verilmişdir: Bu cümlədən aydın olur ki, test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *"*Место установления памятника*" olan bənddir.*

A variantı 26 saylı test tapşırığı
B variantı 25 saylı test tapşırığı
C variantı 24 saylı test tapşırığı
D variantı 25 saylı test tapşırığı

Какое утверждение ***не соответствует*** содержанию текста?

A) На конкурс было представлено много интересных проектов.
B) Высота памятника составила более 11 метров.
C) Памятник М. Физули установлен перед Азербайджанским академическим драматическим театром.
D) В связи с юбилеем М.Физули были выпущены почтовые марки с его портретом.
E) В конце 1950-х годов появилась идея установить в Баку памятник М. Физули.

Alt-standart: 8-3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır.

İzah: *Bu test tapşırığında mətnə əsasən verilmiş yanlış fikri təyin etmək tələb olunur. Bəndlərdə qeyd olunan "**На конкурс было представлено много интересных проектов**" (Müsabiqəyə çoxlu maraqlı layihələr təqdim edilmişdir), "**Памятник Физули установлен перед Азербайджанским академическим драматическим театром**" (Füzulinin heykəli Azərbaycan Akademik Dram Teatrının qarşısında quraşdırılmışdır), "**В связи с юбилеем Физули были выпущены почтовые марки с его портретом**" (Füzulinin yubileyi ilə bağlı onun şəkli ilə poçt markaları buraxılmışdır) və "**В конце 1950-х годов появилась идея установить в Баку памятник Мухаммеду Физули**" (1950-ci illərinin sonunda Məhəmməd Füzulinin heykəlinin Bakıda quraşdırılma ideyası yaranmışdır) fikirləri mətndə verilmişdir. **"Высота памятника составила более 11 метров"** (Heykəlin hündürlüyü 11 metrdən çoxdur) fikri isə yanlışdır, çünki mətnə əsasən heykəlin hündürlüyü 11 metrdir. Beləliklə, test tapşırığının **doğru cavabı** "Высота памятника составила более 11 метров" olan bənddir.*

Выполните задания номер 27 – 30 на "Листе ответов".

A variantı 27 saylı test tapşırığı
B variantı 27 saylı test tapşırığı
C variantı 27 saylı test tapşırığı
D variantı 27 saylı test tapşırığı

Напишите из 2-го абзаца текста синоним слова «*успешный*».

Alt-standart: 6-3.1.1. Söz və ifadələri leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada "**успешный**" (müvəffəqiyyətli, uğurlu) sözünün mətnin ikinci abzasındakı sinonimini müəyyən etmək*

tələb olunur. Bu test tapşırığının ***doğru cavabı “удачный”*** *sözüdür.*

A variantı 28 saylı test tapşırığı
B variantı 28 saylı test tapşırığı
C variantı 28 saylı test tapşırığı
D variantı 28 saylı test tapşırığı

Выпишите из 3-го абзаца текста слово, которое означает «*разработанный план сооружения*».

Alt-standart: 5- 3.1.1. Söz və ifadələrin leksik-semantik mənasını fərqləndirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada izahı verilmiş sözü mətndə tapıb yazmaq tələb olunur: “разработанный план сооружения” (qurğunun işlənmiş planı). Test tapşırığının* ***doğru cavabı*** *“проект” (layihə, proyekt)* sözüdür.

A variantı 29 saylı test tapşırığı
B variantı 29 saylı test tapşırığı
C variantı 29 saylı test tapşırığı
D variantı 29 saylı test tapşırığı

Дополните предложение информацией из текста, заменив в ответе не менее двух слов.

На фоне Азербайджанского академического драматического театра … .

Alt-standart: 8- 3.1.4. Mətndəki əsas fakt və hadisələri seçir, qruplaşdırır; 9-3.1.4. Oxuduğu mətnin məzmununa münasibət bildirir.

İzah: *Bu test tapşırığı oxu mətninə aiddir və yazılı cavab tələb edir. Burada verilmiş cümləni mətnə əsasən ən azı 2 sözü dəyişməklə tamamlamaq tələb olunur. Verilmiş cümləni “На фоне Азербайджанского академического драматического театра в наше время красиво смотрится статуя Физули” şəklində tamamlamaq mümkündür.*

A variantı 30 saylı test tapşırığı
B variantı 30 saylı test tapşırığı
C variantı 30 saylı test tapşırığı
D variantı 30 saylı test tapşırığı

Ответьте на вопрос, выразив своё мнение не менее чем в 3-х предложениях.

Как вы считаете, нужно ли ставить памятники выдающимся личностям страны и почему?

Alt-standart: 7- 4.1.2. Müxtəlif əşya və hadisələri təsvir edir. 9-4.1.3. Müxtəlif konstruksiyalı cümlələri düzgün yazır. 10-4.1.3. Cümlələri və abzasları düzgün əlaqələndirmək üçün bağlayıcı vasitələrdən istifadə edir.

İzah: *Bu açıq tipli suala öz fikrini ifadə etməklə ən azı üç cümlə ilə cavab yazmaq tələb olunur. Cavab yazarkən birləşdirici vasitələrin köməyi ilə fikirləri əlaqəli və ardıcıl şəkildə ifadə etmək, fikirlər arasında məntiqi rabitəni təmin etmək, müxtəlif qrammatik forma və strukturlardan (sadə və mürəkkəb cümlələr) düzgün və yerində istifadə etməklə zaman uzlaşmasını gözləmək və mövzuya uyğun söz və söz birləşmələrindən yerində və düzgün şəkildə istifadə etmək tələb olunur. Bu suala nümunə cavab aşağıdakı kimi ola bilər:*

“Я считаю, что очень важно воздвигать памятники известным людям. Памятники напоминают нам многое об истории и культуре народа. Туристы также знакомятся с историей Азербайджана, когда осматривают такие памятники”.